

Приложение към Заповед № РД-336/24.04. 2012 г.
на министъра на околната среда и водите

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

гр. МОНТАНА

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА

през 2016 година

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Введение.....	6
II. Анализи по компоненти на околната среда	9
II.1. Качество на атмосферния въздух	9
1. Мрежа за контрол качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ –Монтана като част от НСМОС - подсистема “Въздух”.....	9
2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции.....	9
- Райони за оценка и управление /РОУ/ на качеството на атмосферния въздух	10
- Източници на емисии на територията на РИОСВ – Монтана	17
3. Оценка на качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Монтана.....	17
II.2. Води	19
1. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината.....	19
2. Опазване на повърхностните води.....	19
- поречия, попадащи в обхвата на РИОСВ – Монтана, кратка характеристика на пунктовете за наблюдение на повърхностните води, състояние на повърхностните води по отношение на замърсяването.....	29
3. Подземни води.....	41
4. Състояние на хидротехническите съоръжения /диги, язовирни стени и т. н./.....	48
5. Оценка на състоянието на повърхностните и подземни води на територията на РИОСВ.....	50
II.3. Земи и почви.....	51
1. Обобщена информация за територията на РИОСВ - Монтана.....	51
2. Замърсяване на почвите с тежки метали и металоиди.....	51
3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост.....	52
4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/.....	52
5. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти.....	53
6. Ерозия на почвите.....	53
7. Засоляване и вкисляване на почвите.....	54
8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност.....	54
9. Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ – Монтана.....	55
II.4. Защитени територии и биоразнообразие.....	56
1. Защитени територии.....	56

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

2. Биоразнообразие.....	68
III. Анализи по фактори на въздействие	81
III.1. Отпадъци	81
1. Кратка информация и анализ на разработването , приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби....	81
2. Битови отпадъци.....	82
3. Строителни отпадъци.....	84
4. Производствени и опасни отпадъци.....	84
5. Финансов контрол на масово разпространени отпадъци.....	85
III.2. Шум.....	87
1. Контрол на промишлените източници по тоношение на излъчвания от тях шум в околната среда.....	88
III.3. Радиационен контрол.....	92
1. Радиационния гама фон и атмосферна активност.....	92
2. Кратка информация за радиологичните характеристики на необработваеми почви и води от повърхностни реки и водоеми.....	92
III.3. Химикали и управление на риска от големи аварии.....	93
1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите.....	93
2. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контрола през годината, съгласно различните нормативни актове.....	94
3. Кратко описание на резултатите от контролната дейност (за химикали и за управлени ена риска от големи аварии).....	95
IV. Превантивна дейност и контрол.....	100
1. ОВОС и Екологична оценка	100
2. Комплексни разрешителни.....	103
3. Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети.....	104
4. Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда.....	105
5. Административно-наказателна отговорност и принудителни административни мерки.....	107
V. Проекти/ обекти с екологично предназначение	111
VI. Заключение.....	115

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.
СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗВ	Закон за водите
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗГМО	Закон за генетично модифицираните организми
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗЗ	Защитени зони
ЗМ	Защитена местност
ЗТ	Защитени територии
БЗП	Билкозаготвителен пункт
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ВЕЕС	Висш експертен екологичен съвет
ВЕЦ	Водоелектрическа централа
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДОВОС	Доклад за оценка на въздействието върху околната среда
ДГС	Държавно горско стопанство
ЕС	Европейски съюз
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КПКЗ (IPPC)	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването
ЛМС	Локална мониторингова станция
МЗ	Министерство на здравеопазването
МФ	Министерство на финансите
МИЕ	Министерство на икономиката и енергетиката
МЗГ	Министерство на земеделието и горите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МПС	Моторно превозно средство
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НПО	Неправителствена организация
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ПЗ	Природна забележителност

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

ПДЕ	Пределно допустими емисии
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПП	Природен парк
ПР	Поддържан резерват
Р	Резерват
ПДК м.е.	Пределно допустима концентрация – максимална еднократна
ПДК ср.дн.	Пределно допустима концентрация – средноденонощна
ПДК ср.год.	Пределно допустима концентрация – средногодишна
ПДН	Пределно допустима норма
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУП	Подробен устройствен план
ПАВ	Полициклични въглеводороди
ФПЧ	Фини прахови частици
РЛ	Регионална лаборатория
РОУ	Райони за оценка и управление

РИОСВ – Монтана

Адрес:

гр. Монтана 3400

ул. "Юлиус Ирасек" № 4, п.к. 55

телефон 096/300960; факс 096/300960, 300961

e-mail: riosv_mont@net-surf.net

<http://www.riosv-montana.com>

зелен телефон: 096/300961

ТЕЛЕФОНИ

Директор – 096/300960

Технически сътрудник; зелен телефон – 096/300961

Директор на дирекция „АФПД“/Гл. счетоводител 096/300965

Директор на дирекция “КОС” – 096/300561

Директор на дирекция “ПД” – 096/300561

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Административно обслужване “Едно гише” -	096/300964
Направление “Опазване чистотата на атмосферния въздух и ВФФ” –	096/300963
Направление “Опазване на водите” –	096/300964
Направление “Управление на отпадъците и опазване на почвите” –	096/300964
Направление “Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, екологична отговорност и доброволни ангажименти”–	096/300964
Направление “Екологична оценка и ОВОС” –	096/300964
Направление “Биологично разнообразие, защитени територии и зони” -	096/300963
Направление “Специализирани регистри” –	096/300963

ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът за състоянието на околната среда на територията, контролирана от РИОСВ – Монтана е подготвен от експертите на инспекцията с цел обективно и своевременно информиране на обществеността за състоянието на околната среда в териториалния обхват на РИОСВ – Монтана – област Монтана и област Видин.

В Регионалния доклад за състоянието на околната среда през 2016 г. е представена информация по всички компоненти на околната среда – въздух, води, почви, биологично разнообразие, както и факторите, които ѝ въздействат – отпадъци, шум, химични вещества.

Регионалния доклад е насочен към заинтересованите за опазване на околната среда – държавни институции, граждани, неправителствени организации, учаци.

КРАТКА ФИЗИКО-ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА РАЙОНА

В обсега на контрол от страна на РИОСВ – Монтана попадат две области Монтана и Видин. Област Монтана включва единадесет общини: Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Монтана, Чипровци и Якимово. Област Видин включва също единадесет общини: Белоградчик, Бойница, Брегово, Видин, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци и Чупрене.

Географско положение, граници и големина

Частта от северозападния район на РБългария, която контролира инспекцията, заема територия до р. Дунав на север, билото на Западна Стара планина на юг, на запад границата съвпада с държавната граница с РСърбия и Черна гора, а на изток с област Враца. Граничното му положение с р. Дунав и близостта му до гр. София са дали отражение върху стопанското развитие на района. В миналото тази част от страната е била аграрен снабдител на София и Софийския индустриален и консумативен район. При новите условия географското положение придобива нови измерения. Ломското пристанище се оформя като най-важното за доставка на суровини и стоки, увеличава се значението на пристанище Видин и „Дунав мост 2“, като важен транспортен коридор.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.
Стопанско - географска преценка на природните условия и ресурси

Релеф

Районът се характеризира с разнообразен релеф, включващ част от Дунавския бряг, Дунавската равнина, Предбалкана и северните склонове на Западна Стара планина. Крайдунавските низини (Видинска, Ломска и Златия) и прилежащата им част от Дунавската равнина обхващат 60% от територията на района. Равнинният характер на релефа и близостта му с пълноводната р. Дунав способстват за напояване и механизано обработване на земите. Следва Западната част на Предбалкана (Връшка чука, Бабин нос, Белоградчишкия венец, Ведерник, Широка планина, Веренишко бърдо и Пъстрина). Тя има разположение северозапад-югоизток. По южните склонове на Предбалкана се намират едни от най-големите овощни градини и лозя, а естествените пасища благоприятстват развитието на пасищното животновъдство. Старопланинската част започва от прохода Свети Никола, Чипровско-Берковския дял и стига до Козница. В тази част са най-хубавите букови гори и пасища в Северозападна България, което е важно условие за развитие на дърводобива и животновъдството. Петроханският проход предоставя най-краткия път от София до Видин и Лом, а долинните разширения на реките между Предбалкана и Стара планина са благоприятни за развитие на земеделието.

Полезни и изкопаеми

От полезните изкопаеми в района със стопанско значение са медните и оловно-цинкови руди в Чипровска планина, като с ограничени запаси, но богати по съдържание на метал са железните руди при с. Мартиново, общ. Чипровци. От нерудните изкопаеми стопанско значение имат запасите на варовици и мергели – суровина за циментовата промишленост и за производството на вар. Глините при с. Клисурница се използват като суровина за подовата керамика, брекчите при с. Челюстница – за производство на облицовъчни материали, а мрамора и гранита в Берковско - за облицовъчни материали и изделия. При с. Кошава и Сланотрън се намират най-големите запаси на гипс в страната. Златоносен пясък има по поречието на р. Огоста и р.Златица.

Климат

Климатът е умерено континентален. Средната януарска температура е 0°С, а средната юлска - 20°С. През лятото преобладават северозападни влажни ветрове, а през зимата те са североизточни, причиняващи измръзване на почвите.

Води

Водите в района все още се използват недостатъчно. В горните течения водите на реките се използват за електропроизводство (Петроханската каскада и каскадата на р. Горни Лом.). Все още слабо е използването на водите от язовир “Огоста”, а е възможно да бъдат напоявани над 1,5 млн. дка нови поливни площи.

Почви

Почвите в региона са разнообразни. Низините са покрити с плодородни алувиално-ливадни почви. Черноземите в Дунавската равнина са образувани върху льосова основа. В Предбалкана преобладават светлосиви и тъмносиви горски почви, а в Старопланинската част – кафяви горски и планинско-ливадни почви. Почвеното богатство е добра предпоставка в съчетание с климатичните условия и повърхнината за производството на зърнени храни, фуражи, захарно цвекло, за развитие на зеленчукопроизводството, лозарството и овощарството.

Флора

Регионът се отличава с голямо разнообразие на дървесни, храстови и тревни съобщества. Горските ресурси са представени предимно от широко-листни гори (дъб, бук, габър, липа, ясен и др.), по поречията – върби, лески, елши, тополи, в планинските части – смесени широколистно-иглолистни (бук, ела, смърч, бор) и във високопланинските части - иглолистни (ела, смърч, клек). Храстовидните формации като подлес или самостоятелно се срещат на-всякъде - шипка, къпина, малина, трънка, дрян, келяв габър и т. н. Предбалканът и Старопланинието са най-богатите по отношение на биоразнообразие, като тук се срещат около 45 реликтни

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

/в миналите геологични епохи са имали широко разпространение, а днес заемат неголеми територии/ и ендемични /срещат се само в определен географски район/ защитени видове растения.

Фауна

Районът има значително разнообразие. Най-многочислено е видовото разнообразие сред гръбначните. Гнездящите птици са над 150 вида, влечугите са над 16 вида, бозайниците - над 60 вида, рибите – над 20. Богата на реликтни и ендемитни /срещат се само в определен географски район/ видове е и безгръбначната фауна.

Население

Селищната мрежа се състои от 22 общини, съответно по единадесет за област Монтана и област Видин.

I. Анализи по компоненти на околната среда.

II. 1. Качество на атмосферния въздух.

1. Мрежа за контрол качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Монтана като част от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) – подсистема „Въздух”

„Въздухът” е основен компонент на околната среда, без който съществуването на всички живи организми е невъзможно. Неговото качество е от съществено значение за здравето на населението и околната среда. Под „Качество на атмосферния въздух” се разбира състоянието на приземния слой на атмосферата, определено от състава и съотношението на естествените й съставки и добавените вещества с естествен и антропогенен произход.

Атмосферният въздух представлява смес от различни газове, сред които преобладават количествено четири съставки: азот (75,51 % масово участие), кислород (23,01 % масово участие), аргон (1,29 % масово участие) и въглероден диоксид (0,04 % масово участие). Останалите съставки като водород, неон, хелий и др. са в незначителни количества. Освен тези постоянни газове в атмосферния въздух се появяват различни частици и газове, в по-малки или в по-големи количества, в зависимост от климата, сезона, мястото и др. фактори, които са вследствие замърсяване от човешката дейност в сферите на промишлеността, битата, транспорта и др. Тези вещества се наричат „замърсители” или „вредни вещества”. Това са всички тези вещества, които предизвикват промени в качеството на атмосферния въздух и могат да доведат до неблагоприятни последици върху живота и здравето на хората, до увреждане на живите ресурси, почвата и екосистемите.

Качеството на атмосферния въздух в приземния слой се определя от следните по-често срещани въздушни замърсители: частици (прах, сажди, аерозоли и др.), озон, въглероден оксид, серен диоксид, азотен диоксид, олово, арсен, тежки метали, полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) и др.

През 2016 г. в региона на РИОСВ – Монтана е действал един стационарен пункт за контрол на качеството на атмосферния въздух в гр. Монтана, а именно „РИОСВ – Монтана” – градски фондов. Пунктът се обслужва от Регионална лаборатория – Монтана и работи с ръчно пробонабиране всеки работен ден. Контролираните замърсители са: „серен диоксид”, „азотен диоксид”, „ПАВ”, „ФПЧ₁₀” и „никел”. Мониторингът на качеството на атмосферния въздух в гр. Видин през 2016 г. се осъществява от автоматична станция, намираща се в района на болница МБАЛ „Света Петка”. Пунктът е градски фондов. Контролираните замърсители в него са: „серен диоксид” и „ФПЧ₁₀”. Монтана и Видин са най-големите градове на територията, контролирана от РИОСВ – Монтана, с най-добре развити инфраструктура, промишленост, численост на населението и съответно най-много действащи и потенциални източници на замърсяване на атмосферния въздух.

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции

Във връзка с ограничаване на антропогенното въздействие върху качеството на атмосферния въздух са издадени нормативни актове, имащи за цел защита на човека и околна среда от отрицателни последици. С тези закони се определят и норми:

- за имисии – пределно допустими концентрации на вредните вещества, чието наличие във въздуха не застрашава здравето на населението, флората и фауната;
- за емисии – норми за допустимо количество вредни вещества, които могат да бъдат отделяни в атмосферния въздух от съответните източници и зависят от вида, спецификата и мощността на отделните производства и инсталации.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Пределно допустимата концентрация на даден замърсител се определя като маса, съдържаща се в един кубически метър въздух при нормални условия и може да бъде:

- максимално еднократна концентрация – определя въздействието на замърсителя за кратък период от време (30 или 60 минути);

- средноденонощна концентрация – показва допустимата степен на замърсяване за продължителен период, обхващащ пиковите часове и часовете, в които очакваното замърсяване е най-малко (през нощта);

- средногодишна концентрация е средно аритметично от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

Всички тези пределно допустими концентрации дават оценка за степента на замърсяване на атмосферния въздух и за неговото качество. Разпределението на пунктовете, контролиращи качеството на атмосферния въздух, е посочено в табл. 2.1.

Таблица 2.1.

Замърсител	ФПЧ10	Pb аер.	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	бензен	NH ₃	ПАВ	As аер.	Cd аер	Ni	ФПЧ2.5	NO	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове	2	-	2	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
В т.ч.:															
1.Пункт “РИОСВ-Монтана”, гр. Монтана	да	-	да	да	-	-	-	-	да	-	-	да	-	-	-
2. Автоматична измервателна станция, гр. Видин	да	-	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Брой пунктове с концентра ция над ПС на СЧН или ПДК м.е в т.ч.	2	-	0	0	-	-	-	-	0	-	-	0	-	-	-
	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.Пункт „Риосв- Монтана”, гр. Монтана	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Автомати чна измервате лна станция, гр. Видин															
Пунктове с концентра ция над СГН, в т.ч.:	2	-	0	0	-	-	-	-	1	-	-	0	-	-	-
	да	-	-	-	-	-	-	-	да	-	-	-	-	-	-
1.Пункт „Риосв- Монтана”, гр. Монтана	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Автомати чна измервате лна станция, гр. Видин															

ПС на СЧН - прагова стойност на средночасова норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители

ПС на СДН - прагова стойност на среднодневна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители (24-часова експозиция)

СГН - средногодишна норма за опазване на човешкото здраве за основните атмосферни замърсители при едногодишна експозиция

ПДК - максимална концентрация на замърсяващите вещества в околната среда, непредизвикващи неблагоприятно въздействие върху населението, флората и фауната

ПДКм.е - най-високата допустима краткосрочна концентрация в продължение на 30- или

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

60-минутна експозиция за определен замърсител, регистриран в даден пункт за определен период на наблюдение

ПДКср.дн. - допустимата концентрация в продължение на 24-часова експозиция като средна аритметична стойност от еднократните концентрации, регистрирани неколккратно през денонощието, или тази, отчетена при непрекъснато пробовземане в продължение на 24 часа

ПДКср.год. - допустимата концентрация в течение на едногодишна експозиция като средна аритметична стойност от средноденонощните концентрации, регистрирани в продължение на една година

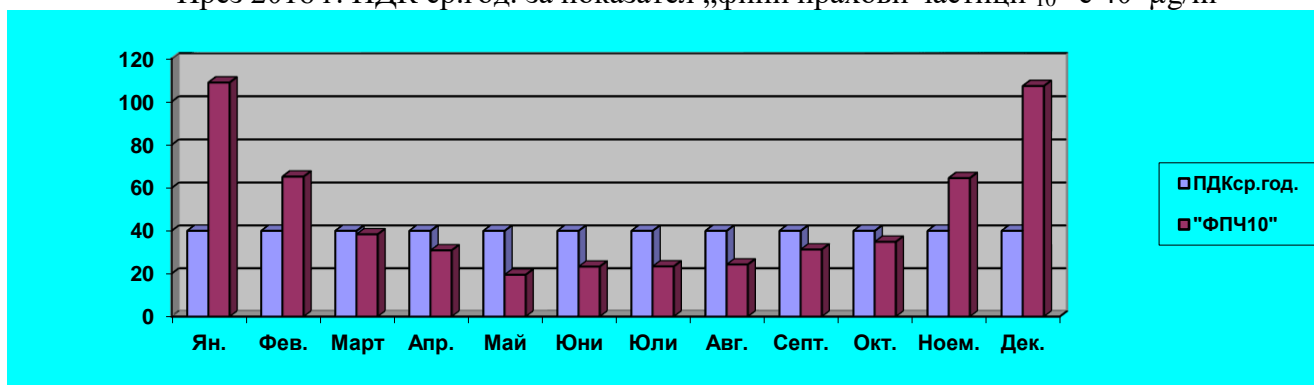
• Фини прахови частици (ФПЧ₁₀)

Фините прахови частици са основен замърсител на атмосферния въздух в населените места поради голямото разнообразие на източници, емитиращи ФПЧ – горивни инсталации, транспорт, битово отопление и др. През 2016 година са регистрирани превишения по този показател и в двата стационарни пункта. Средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ в пункт „РИОСВ – Монтана” е $48 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – 1.2 пъти нормата за ПДК ср.год. Превишенията имат подчертано сезонен характер – почти всички регистрирани превишения са през зимния период. Броят на дните с превишения на ПДКср.дн. е 96, което е 27 % от общия брой анализирани проби. Анализът на резултатите показва, че източникът с най-съществен принос за формирането на високите имисионни стойности на ФПЧ₁₀ е битовото отопление, което в преобладаващата си част се осъществява на твърдо гориво. В резултат на газификацията на промишления и обществения сектор след 2001 г. се отчита рязко понижаване на средногодишните нива на ФПЧ₁₀ – с над 50 %, но въпреки това същите остават твърдо над нормите и сравнително постоянни през последните години. С прилагане и изпълнение на мерките в актуализираната общинска програма, приета през м. октомври 2016 г. от ОбС-Монтана, се очаква постепенно намаляване на нивата на ФПЧ₁₀ през следващите години.

В автоматичната измервателна станция в гр. Видин броят на дните с регистрирани превишения е 165, или 46 % от общия брой анализирани проби. Превишенията също са с подчертано сезонен характер – от октомври до април, което води до извода, че основният източник на замърсяване на въздуха с ФПЧ₁₀ е отоплението в битовия и обществения сектор. В град Видин не е започнала и не се очаква в обозримо бъдеще газификация, освен използваните компресиран газ за горивните си източници няколко промишлени предприятия, поради което тенденцията е към запазване на сравнително високите нива на ФПЧ₁₀ и за напред. Чрез прилагане и изпълнение на мерките, заложи в плана за действие до 2020 г. към актуализираната общинска програма, се очаква значително намаление на замърсяването с фини прахови частици в гр. Видин и региона.

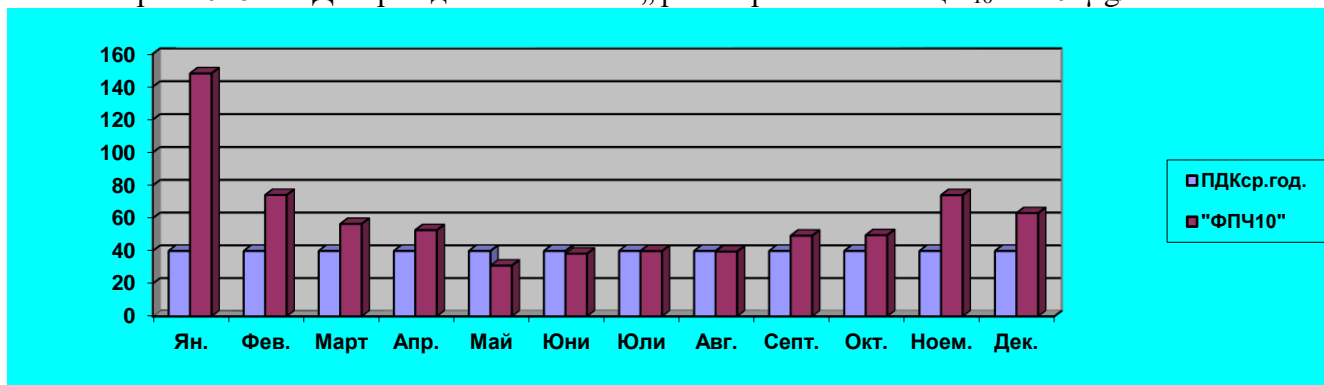
РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗМЕРВАНИЯТА ПО ПОКАЗАТЕЛ „ФПЧ₁₀” В ПУНКТ „РИОСВ – МОНТАНА” ГР. МОНТАНА ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

През 2016 г. ПДК ср.год. за показател „фини прахови частици 10” е $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗМЕРВАНИЯТА ПО ПОКАЗАТЕЛ „ФПЧ₁₀” В АВТОМАТИЧНА ИЗМЕРВАТЕЛНА СТАНЦИЯ – ГР. ВИДИН ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

През 2016 г. ПДК ср.год. за показател „фини прахови частици 10” е 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

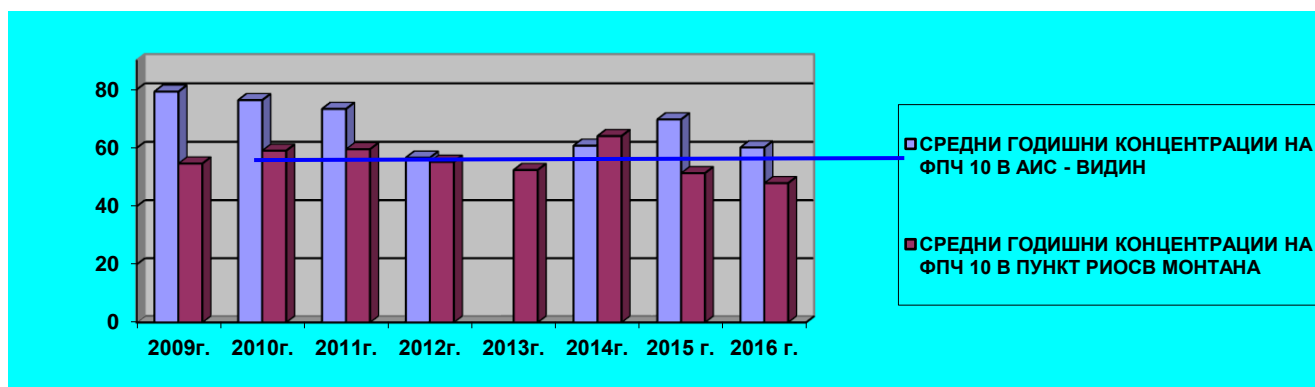

СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ ПО ПОКАЗАТЕЛ „ФПЧ₁₀” В ПУНКТ „РИОСВ – МОНТАНА” ГР. МОНТАНА И АВТОМАТИЧНА ИЗМЕРВАТЕЛНА СТАНЦИЯ – ГР. ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2009 г. – 2016 г.

СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ, $\mu\text{G}/\text{M}^3$

	2009 Г.	2010 Г.	2011 Г.	2012 Г.	2013 Г.	2014 Г.	2015 Г.	2016 Г.
ПУНКТ РИОСВ – МОНТАНА	54.7	59.1	59.6	55.3	52.5	64.1	51.4	48.0
ПУНКТ АИС – ВИДИН	79.3	76.4	73.4	56.7	-	60.8	69.8	60.2

ФПЧ₁₀, ПДК ср.год. 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

• **Азотен диоксид**

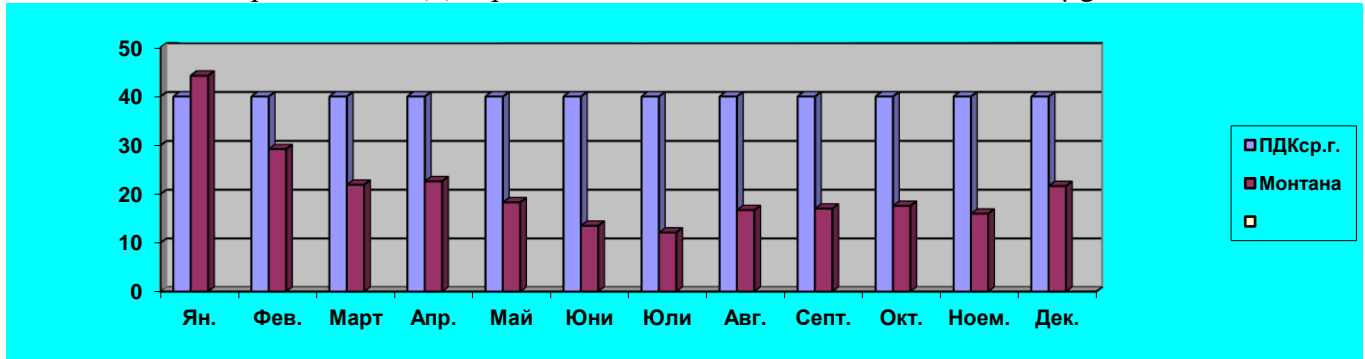
През 2016 год. не са регистрирани превишения на максимално еднократните, средноденоношните и средногодишната пределно допустими концентрации на азотен диоксид в стационарните пунктове на територията на РИОСВ – Монтана. Констатира се добре изразена сезонна зависимост на стойностите, като по-високите концентрации са през зимния отоплителен

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

сезон. Средногодишната концентрация за пункт „РИОСВ – Монтана” е $20.82 \mu\text{g}/\text{m}^3$ при ПДК_{ср.год.} – $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Тенденцията е към запазване на относително постоянни стойности на средногодишните концентрации за последните години в пункта в гр. Монтана. От месец октомври 2008 г. ръчното пробонабиране на газове в гр. Видин е преустановено и е въведена в експлоатация автоматична станция за контрол качеството на атмосферния въздух, разположена в района на болница МБАЛ „Света Петка”, гр. Видин. Станцията е в редовна експлоатация от 01.01.2009 г., като не се извършва измерване по показател „азотен диоксид”.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗМЕРВАНИЯТА ПО ПОКАЗАТЕЛ „АЗОТЕН ДИОКСИД” В ПУНКТ „РИОСВ – МОНТАНА” ГР. МОНТАНА ПРЕЗ 2016 ГОДИНА

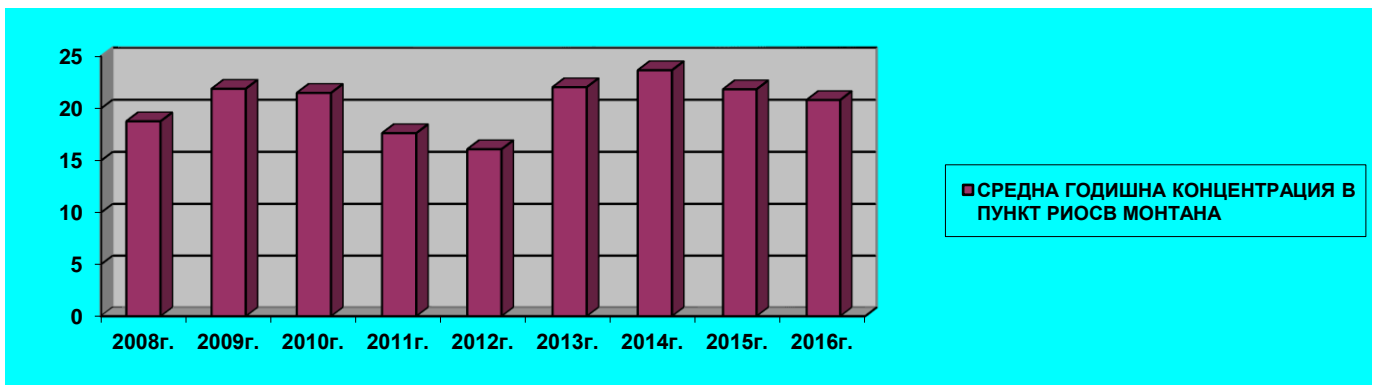
През 2016 г. ПДК ср.год. за показател „азотен диоксид” е $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$

СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ ЗА ПОКАЗАТЕЛ „АЗОТЕН ДИОКСИД“ В ПУНКТ „РИОСВ – МОНТАНА” ГР. МОНТАНА ЗА ПЕРИОДА 2008 г. – 2016г.
ПДК_{ср. год.} – $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$

СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ В ПУНКТ РИОСВ –МОНТАНА, $\mu\text{G}/\text{M}^3$	2008Г.	2009Г.	2010Г.	2011Г.	2012Г.	2013Г.	2014Г.	2015Г.	2016Г.
	18.78	21.90	21.50	17.64	16.10	22.05	23.68	21.85	20.82

ГРАФИКА НА СРЕДНОГОДИШНАТА КОНЦЕНТРАЦИЯ ПО ПОКАЗАТЕЛ „АЗОТЕН ДИОКСИД” В ПУНКТ „РИОСВ – МОНТАНА” ГР. МОНТАНА ЗА ПЕРИОДА 2008 г. - 2016 г.
ПДК_{ср. год.} – $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$

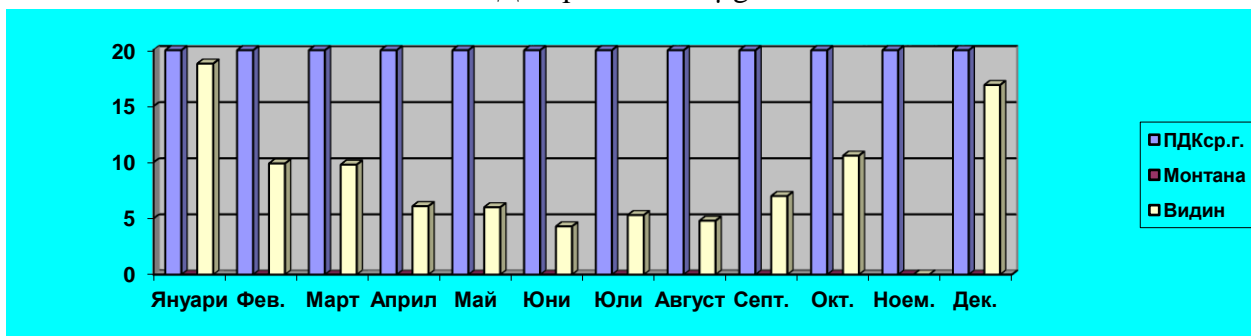
- Серен диоксид

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

В пункт „РИОСВ – Монтана” не са регистрирани превишения на ПДК_{м.е.}, ПДК_{ср.дн} и ПДК_{ср.г.} за серен диоксид през 2016 год. Отчетена е средногодишна концентрация от 0.0 µg/m³ при норма 20 µg/m³. В резултат на газификацията на почти всички промишлени източници в гр. Монтана се констатира значително намаление на емисиите на серен диоксид и концентрациите му в атмосферата. Положителна тенденция е запазването на ниските нива на серен диоксид, като дори концентрацията му се задържа под границата на количествено откриване на метода.

В автоматичната измервателна станция в гр. Видин през 2016 год. не са регистрирани превишения на ПДК_{м.е.}. Средногодишната концентрация е 9.3 µg/m³ при норма 20 µg/m³. Най-високи стойности на концентрациите на серен диоксид са отчетени през месеците януари и декември. Основната причина за повишената концентрация на серен диоксид през зимния сезон е масовото използване на твърди горива за битово отопление и неблагоприятни атмосферни условия – ниски температури и атмосферно налягане, тихо време и температурни инверсии. След 2001 год. средногодишната концентрация на серен диоксид отбелязва значителен спад и стабилно задържане под ПДК_{ср.год.}

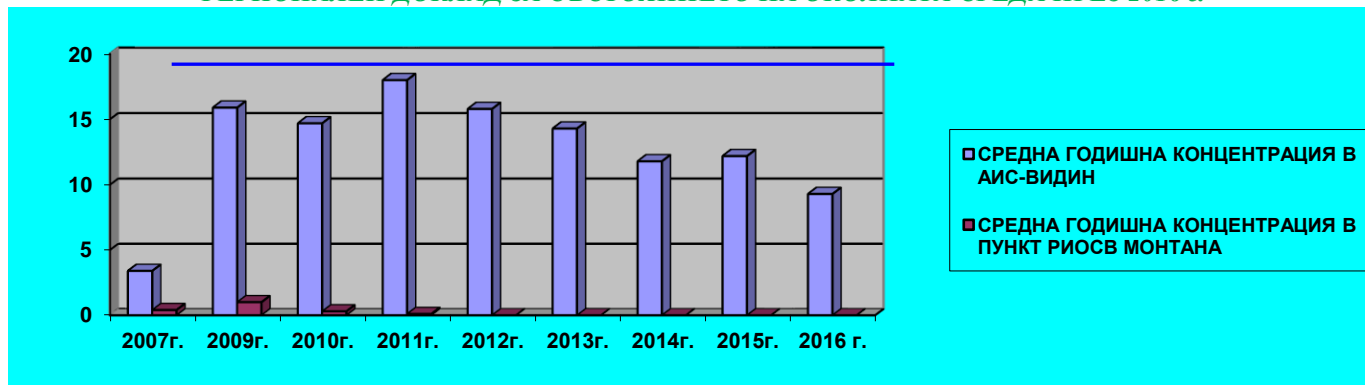
**РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗМЕРВАНИЯТА ПО ПОКАЗАТЕЛ „СЕРЕН ДИОКСИД”
В ПУНКТОВЕ: „РИОСВ – МОНТАНА” ГР. МОНТАНА
И АВТОМАТИЧНА ИЗМЕРВАТЕЛНА СТАНЦИЯ – ГР. ВИДИН ПРЕЗ 2016 ГОДИНА
ПДК ср.год. - 20 µg/m³**

**СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ ПО ПОКАЗАТЕЛ „СЕРЕН ДИОКСИД”
В ПУНКТ „РИОСВ-МОНТАНА” ГР. МОНТАНА
И АВТОМАТИЧНА ИЗМЕРВАТЕЛНА СТАНЦИЯ – ГР. ВИДИН
за периода 2008 г. – 2016 г.
ПДКср. год – 20 µg/m³**

СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ	2008Г.	2009Г.	2010Г.	2011Г.	2012Г.	2013Г.	2014Г.	2015Г.	2016Г.
ПУНКТ РИОСВ – МОНТАНА	0.4	1.0	0.3	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
АВТОМАТИЧНА ИЗМЕРВАТЕЛНА СТАНЦИЯ – ГР. ВИДИН	5.7	15.9	14.7	18.0	15.8	14.3	11.8	12.2	9.3

**ГРАФИКА НА СРЕДНА ГОДИШНА КОНЦЕНТРАЦИЯ ПО ПОКАЗАТЕЛ
„СЕРЕН ДИОКСИД” ЗА ПЕРИОДА 2008 г. – 2016 г.
ПДКср. год – 20 µg/m³**

• Никел

За 2016 г. по показател „никел“ не се наблюдава тенденция към повишаване на съдържанието му в атмосферния въздух в гр. Монтана. Средногодишната концентрация е 2,52 ng/m³ при целева норма от 20 ng/m³.

• Полициклични ароматни въглеводороди

Завишени стойности на концентрациите на ПАВ в пункт „РИОСВ – Монтана“ са установени основно през есенно-зимния период (януари-март и октомври-декември) на 2016 г. и са следствие на непълното горене на твърдо гориво в битовия сектор и неправилно изгаряне на дизеловото гориво в двигателите на автомобилите. През останалата част от годината стойностите са нулеви (под границата на количествено откриване на метода). Средногодишната целева норма от 1 ng/m³ (приложение № 1 към чл. 3 от Наредба № 11 от 14 май 2007 г. за норми за арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух) е превишена неколкократно – 3,79 ng/m³.

Районите за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух са определени в съответствие с изискванията на Наредба № 7 (ДВ, бр. 45/1999 г.) и Наредба №12 (ДВ, бр.58 / 2010 г.) към Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ) (ДВ, бр. 45/1996 г.).

Изпълнителната агенция по околна среда, съгласувано с РИОСВ – Монтана, изготви списък на районите за оценка и управление на КАВ на територията ѝ. Те са както следва:

- **По чл. 30, ал. 1, т.1** – райони, в които нивата на един или няколко замърсители превишават установените норми и/или нормите плюс определени допустими отклонения от тях (включително и райони, в които е налице превишаване на установените норми за съответните замърсители, в случаите когато за последните не са определени допустими отклонения). Тук попадат:

I район – Монтана, обхващащ община Монтана;

II район – Видин, обхващащ община Видин;

- **По чл. 30, ал. 1, т. 3** – райони, в които нивата на един или няколко замърсители са между съответните горни и долни оценъчни прагове. Тук попадат:

III район – Лом, обхващащ община Лом

IV район – Берковица, обхващащ общините Берковица, Вършец, Чипровци, Георги Дамяново и Чупрене;

V район – Брегово, обхващащ общините Брегово и Ново село;

- **По чл. 30, ал. 1, т. 4** – райони, в които нивата на един или няколко замърсители не превишават долните оценъчни прагове. Тук попадат:

VI район – Бойчиновци, обхващащ общините Бойчиновци, Брусарци, Медковец, Вълчедръм и Якимово;

VII район – Кула, обхващащ общините Кула, Грамада, Макреш и Бойница;

VIII район – Белоградчик, обхващащ общините Белоградчик, Димово и Ружинци.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Общините, класифицирани по чл. 30, ал. 1, т. 3 и т. 4 не разполагат със стационарни пунктове за контрол качеството на атмосферния въздух.

Съгласно одобрения годишен график за 2016 г. Мобилната автоматична станция за имисионен контрол на атмосферния въздух към ИАОС от Регионална Лаборатория – Плевен извърши измервания на територията на община Лом. Стойностите на концентрациите на всички измерени основни показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в района, не превишават съответните норми за допустими концентрации на замърсителите.

От извършените проверки на изпълнение на мерките, заложили за изпълнение от общини Монтана и Видин през годината, след изтичане срока на действие на общинските Програми по чл. 27 от ЗЧАВ и чл. чл. 30 и 31 от Наредба № 7 (ДВ, бр. 45/1999 г.) в края на 2014 г., се установи изпълняването им, но се констатира и продължаващо неизпълнение на достигане на установените норми за ФПЧ10. Общините изготвиха и представиха за съгласуване в РИОСВ – Монтана актуализирани Програми с планове за действие към тях за намаляване и достигане на установените норми на ФПЧ10 за периода 2016÷2018 г. в община Монтана и 2015÷2020 г. в община Видин.

Източници на емисии на територията на РИОСВ – Монтана

През 2016 г. на територията на РИОСВ – Монтана се контролират 343 бр. обекти, замърсяващи или потенциални замърсители на атмосферния въздух, включващи и 81 бр. бензиностанции.

В големите общини – Монтана, Видин, Лом, Берковица, Кула замърсяването на въздуха се влияе от дейността на по-големите промишлени обекти: в Монтана – „Монбат” АД, „Берг Монтана Фитинги” АД; в Лом – „Ломско пиво” АД; във Видин – „Кнауф” ЕООД, „ЛИТ” ООД, „Гипс” АД, с. Кошава; в гр. Кула – „РИС Ръбър България” АД.

С наложени през годината текущи санкции за превишения на нормите за допустими емисии в отпадъчни газове, съгласно Наредба № 1/ 2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (ДВ, бр. 64/2005 г.), са „ЛИТ” ООД, гр. Видин, "Випом" АД, гр. Видин, „БКС Бъдинстрой” АД, гр. Видин – обект асфалтова база, „Фаустина груп” ООД, гр. Враца – фабрика за производство и екстрахиране на олио в с. Д-р Йосифово, общ. Монтана и „Ирели“ ООД, гр. Пазарджик – фабрика за производство на дървени играчки в гр. Монтана. Операторите на обекти с емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух, използват външни акредитирани изпитвателни лаборатории за осъществяване на периодичен собствен мониторинг на източниците си на емисии, в съответствие с изискванията на Закона за чистота на атмосферния въздух и подзаконовите му нормативни актове.

През територията на РИОСВ – Монтана преминава трансевропейският транспортен коридор Е79. Пътната инфраструктура на двете области през последните две години беше подобрена, което допълнително ще допринесе за намаляване на емисиите на прах и вредни газове от автомобилния транспорт.

3. Оценка за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Монтана

От изложеното по-горе могат да се направят следните заключения за състоянието на атмосферния въздух:

◆ в малките общини замърсяването на въздуха се дължи основно на бита при ползването на твърди горива през отоплителния сезон, а така също и на автотранспорта, особено в тези, през които преминават републикански пътища. Промислената дейност в тези общини е силно ограничена и не води до сериозно замърсяване на въздуха.

◆ в община Монтана се забелязва положителна тенденция към намаляване на съдържанието на фини прахови частици във въздушния басейн над града. През 2016 г. значително

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

намаля трафика на товарни автомобили след въвеждане в експлоатация на обиколния път на града в самия край на 2015 г. Стойностите на концентрациите на серен диоксид и азотен диоксид се запазват сравнително ниски и постоянни през последните няколко години.

◆ в община Видин също се наблюдава намаляване броя на наднормените концентрации на FPCH_{10} . Общинската администрация и другите заинтересовани ведомства полагат усилия за подобряване качеството на атмосферния въздух чрез реализиране на пакет от различни по естество мерки, заложи в приетата през годината актуализирана Програма с мерки и план за действие към нея за периода 2015-2020 г., с цел постепенно и трайно намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми в РОУ на КАВ – Видин.

Поради необходимостта от окончателно валидиране на данните преди докладване в Европейската агенция по околна среда са възможни минимални промени в публикуваните данни. Окончателните данни се публикуват в Националния доклад за състоянието и опазването на околната среда, изготвян от ИАОС.

1. КАЧЕСТВО НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ

1. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през 2016 година

През 2016 г. съгласно действащата нормативна уредба в областта на водите и в рамките на териториалния обхват основните приоритети в работата на РИОСВ – Монтана са свързани с опазването на водите от замърсяване и подобряване на тяхното състояние като стратегически общонационален неделим природен ресурс чрез осъществяване на превантивен, текущ и последващ контрол на източниците на замърсяване, находящи се на териториите на областите Видин и Монтана. Целта е да се осигури достатъчно количество и добро качество на водите чрез намаляване замърсяването на водите от битови и промишлени източници, както и подобряване ефективността от пречистването на заустваните отпадъчни води чрез засилен контрол на изградените пречиствателни съоръжения.

Контролът, който е осъществен от експертите в направление „Опазване на водите” през 2016 г., предвид разпоредбите на Закона за водите и подзаконовите му нормативни актове, включва следните дейности:

- контрол на обектите, формиращи отпадъчни води, включително и на състоянието и правилната експлоатация на канализационните мрежи на обектите, формиращи отпадъчни води и на пречиствателни станции и пречиствателни съоръжения към тях
- контрол за изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за заустване на отпадъчни води и по отношение на условията в комплексните разрешителни, издадени по реда на Закона за опазване на околната среда, касаещи управлението на води;
- провеждане мониторинга на отпадъчните води – собствен и контролен. Провежда се задължителен емисионен контрол на обектите, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители, съгласно утвърдените със заповед списъци на обектите, подлежащи на контрол през съответната година. В тази връзка съвместно с Регионална лаборатория – Монтана към ИАОС - София, е проведен мониторинг на отпадъчните води от 27 броя емитери. Поддържа се база данни с резултати от извършения мониторинг.
- Проверки по жалби и сигнали, свързани с аварийни изпускания на отпадъчни води и замърсяване на водите.

2. ОПАЗВАНЕ НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ ВОДИ

2.1. Поречия, попадащи в обхвата на РИОСВ - Монтана

Територията, контролирана от РИОСВ – Монтана, попада в обхвата на Дунавски район за басейново управление с център гр. Плевен (ДРБУ). Дунавският район за басейново управление обхваща българската територия от международния басейн на река Дунав, като административно-териториален обхват покрива изцяло или частично 18 области на България, 126 общини и 2278 населени места, включително столицата на страната - гр. София. Общата площ, която обхваща района е 47 235 кв. км. или 42,5% от територията на Р България и обединява речните басейни на 11 реки: Дунав, Реки западно от Огоста, Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом, Дунавски добруджански реки, Ерма и Нишава – това са поречието на всички реки, вливащи се в р. Дунав на територията на България или извън нея (пресичащи западната ни граница).

Повърхностно водно тяло означава отделен и значителен елемент от повърхностни води, като езеро, язовир, поток, река или канал, част от поток, река или канал, преходни води или разширение на крайбрежни води. В ДРБУ са идентифицирани следните категории повърхностни води (ПВТ):

- **Реки** – реката е вътрешно-териториален воден обект – естествен воден поток, протичащ в повечето случаи по повърхността на земята, но който може да протича и под земята за част

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

от течението си (т.н. пониращи реки). Понорът дава началото на подземна река, която, преминавайки през подземни кухни и тунели, отново излиза на повърхността.

➤ **Езера - езерото** е вътрешно-териториален повърхностен воден обект със стоящи води. **Язовирите** са водни обекти, образувани в резултат от човешка дейност. При разработване на първия ПУРБ са приети критерии за определяне принадлежността на язовирите към основните категории повърхностни води, а именно :

- язовирите изградени на река се определят като водни обекти от категория река;
- язовирите, които са със самостоятелен водосбор, т. е. не са образувани в резултат на преграждане на река, се определят като водни обекти от категория езеро.

Контролираните от РИОСВ - Монтана поречия, попадащи на териториите на областите Монтана и Видин са:

- поречие Дунав - обща водосборна площ 4 330,856 км²;
- поречие Огоста - обща водосборна площ 4 282,290 км²;
- поречие Западно от Огоста - обща водосборна площ 3 910,578 км².

2.1.1. Поречие р. Дунав - включва р. Дунав от границата при с. Ново село, общ. Ново село до границата при гр. Силистра. Река Дунав е втората по големина река в Европа след Волга. Води началото си от планината Шварцвалд и дължината ѝ е 2859 км. Средният дебит на реката преди делтата е 6500 м³/секунда. Тя минава през 10 държави и заема общо 817 000 кв. км. Включена е в списъка на няколко най-застрашени реки в света, изготвен за Световния ден на водата през 2007 г. При вливането си в Черно море тя се разделя на три ръкава – Килийски, Сулински и Георгиевски. Най-северният – Килийският ръкав, служи за граница на Румъния и Украйна. Средният ръкав – Сулинският, е най-пълноводният и най-дълбокият. В Югоизточната част на Европа, около Черно море, т.е. в долната част по течението на р. Дунав са разположени България и Румъния, като общата им граница е с дължина 631,3 км, от които 420 км по талвега на р. Дунав. Двете държави понасят интензивно замърсяване на водите на р. Дунав, идващо от горните части.

По-големи притоци на р. Дунав на територията на България са реките: Лом, Огоста, Цибрица, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом. Българският дунавски бряг е с дължина 650,650 км. (от р.Тимок до границата в гр.Силистра). На много места брегът е тесен и слиза стръмно към реката. На определени места той е широк до няколко километра и загражда сравнително големи низини, които периодично се заливат. За предпазването от заливането им от високите дунавски води са изградени земни диги.

2.1.2. Поречие Огоста - общата водосборна площ на поречието е 4 282,290 км², което попада в обхвата на контрол на две регионални инспекции по околна среда и водите – Монтана и Враца. На територията на РИОСВ – Монтана попадат 19 на брой реки с обща дължина от 333,843 км и водосборна площ 1 995,684 км², и 2 броя ПВТ, определени като езера с водосборна площ 68,334 км².

За начало на река Огоста е приета р. Чипровска (35.1 км), която извира под вр. Вража глава (935 м) на границата с Република Сърбия (в Чипровско- Берковска планина, Западна Стара планина). Дължина на реката е 144.1 км, с водосборна площ от 3157.1 км². Огоста приема водите на около 40 притока, най-големи от които са Превалска река (дължина 19.3 км), Лопушанска Огоста (17.0 км), Дългоделска Огоста (29.4 км), Берковска река (16.8 км), Бързия (35.3 км), Шугавица (45.6 км), Ботуня (68.7 км), Въртешница (38.2 км), Черна река (12.9 км).

Началото на Чипровска река (срещана и под името Пилатовец) е типично планинско дере с голям наклон средно 160%. Коритото е тясно и дъното му е покрито с едри камъни и чакъл, свлечени от страничните дерета. От гр. Чипровци до с. Бели Мел наклонът на реката намалява и долината прави значителни уширения, особено в района между Чипровци и Железна. Дъното на долината става на места много тясно (80 - 100 м) с много стръмни склонове. Склоновете са гъсто залесени с широколистна гора. Бреговете на реката са немного високи и обрасли с храсти. Речното дъно е покрито с камъни, чакъл и пясък.

От с. Бели Мел до Монтана речната долина е коритообразна, с широко долинно дъно (800 - 1000 м), заето от работни площи. Склоновете на долината стават много полегати и се оформят от

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

отделни хълмове. Залесеността чувствително намалява. Надлъжният наклон на коритото е много малък - средно 3-4 %. Дъното е покрито с едър чакъл. Реката мени коритото си, като тече покрай левия или десния склон на долината.

След град Монтана долината става по-широка. Залесеността почти изчезва. При с. Ерден Огоста прорязва един рид (Калето), където долината става 200 м широка. Реката в този участък е широка. Речното корито е покрито с едър и дребен чакъл.

Към с. Владимирово напречният профил на долината е трапецовиден. Десният склон е по-висок от левия. Реката започва да описва меандри независимо правия участък на долината. Надлъжният наклон е много малък — около 1 %.

До гр. Мизия характерът на долината се запазва същият. Склоновете бързо намаляват височината и наклона си. Реката до вливането си в Дунав описва силно извити меандри. От с. Портитовци р. Огоста навлиза в напълно равнинен терен. Ширината ѝ е голяма — на места достига до 400 м. Дъното ѝ е покрито с чакъл и пясък, а в най-долното течение — с пясък. Бреговете са ниски и заливаеми.

Непосредствено преди гр. Монтана е изграден хидровъзел “Огоста” - вторият по големина в Р. България след яз. “Искър”. Непосредствено под язовирната стена, както и в района на кв. “Кошарник” са построени малки водно-електрически централи. От водохранилището се използват води и за напояване на земеделски земи, но в ограничена степен, поради факта, че напойтелната система е изградена частично.

В таблица №1 са дадени повърхностните водни тела в категория река и езера, включени в поречието на територията, контролирана от РИОСВ – Монтана.

Таблица 1. Повърхностни водни тела на територията на РИОСВ - Монтана

№	Име на река/язовир	Географско описание на водното тяло	Име на водното тяло	Код на водното тяло	Дължина, км	Водосборна площ, км ²
Тип Река						
1	р.Златица	р.Златица от извора до вливането в яз.Огоста	Златица OGRWB002	BG1OG700R1002	19,202	137,151
2	р.Бързия	р. Бързия от Бързия до язовир Огоста, вкл. притоците - р. Врещица и р. Берковска от РВ при Берковица	Бързия OGRWB1003	BG1OG700R1003	32,168	108,107
3	р.Бързия	РВ "Пръшковица"; РВ "Гаванищица"; РВ "Садина бара"; РВ "Ширине" на реките Бързия, Рибна бара, Голяма Садина бара и Малка Садина бара	Бързия OGRWB1103	BG1OG700R1103	10,724	53,774
4	р. Берковска	РВ "Шабовица"; РВ "Бели ефенди"; РВ "Голяма река"; РВ "Къса река"	Берковска OGRWB1203	BG1OG700R1203	7,949	46,442
5	р.Шугавица	р.Шугавица от извора до вливането в р.Огоста	Шугавица OGRWB005	BG1OG700R005	42,166	220,113
6	р.Огоста	р. Огоста от вливане на р. Дългоделска при Гаврил Геново до язовир Огоста при Горно Церовене	Огоста OGRWB1001	BG1OG789R1001	4,084	50,843
7	р. Превалска	РВ "Лекия", РВ "Горна лука" - р. Превалска Огоста до вливане в р. Огоста при Белимел	Превалска OGRWB1101	BG1OG789R1101	18,536	91,671
8	р.Огоста	РВ "Щавляка" и РВ "Козарице"- р. Огоста от извор до Чипровци	Огоста OGRWB1201	BG1OG789R1201	9,217	36,067
9	р. Дългоделска	р. Дългоделска от извор до вливане в р. Огоста	Дългоделска OGRWB1301	BG1OG789R1301	29,412	252,685
10	р.Огоста	р. Огоста от вливане на р. Превалска Огоста при Белимел	Огоста OGRWB1401	BG1OG789R1401	9,944	55,104

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

		до вливане на р. Дългоделска при Гаврил Геново				
11	р.Огоста	р. Огоста от Чипровци до вливане на р. Превалска Огоста при Белимел	Огоста OGRWB1501	BG1OG789R1501	10,476	43,005
12	р. Мартиновска	р. Мартиновска от извор до вливане в р. Огоста	Мартиновска OGRWB1601	BG1OG789R1601	11,858	41,790
13	р.Огоста	р. Огоста след язовир Огоста до вливане на р. Ботуня при Бойчиновци	Огоста OGRWB1213	BG1OG307R1213	19,549	167,183
14	р. Огоста	р. Огоста от вливане на р. Ботуня при Бойчиновци до вливане на р. Рибене при Бели брод	Огоста OGRWB1313	BG1OG307R1313	25,222	247,066
15	р. Ботуня	р. Ботуня от Вършец до вливане на р. Черна при Долно Озирова, вкл. притоците - Бяла и Черна	Ботуня OGRWB1006	BG1OG600R1006	14,187	107,145
16	р. Ботуня	р. Ботуня от вливане на р. Въртешница при Криводол до вливане в р. Огоста при Бойчиновци	Ботуня OGRWB1018	BG1OG600R1018	23,238	113,989
17	р. Ботуня	РВ "Крушечка бара"; РВ "Старата река"; РВ "Релкъов дол"; РВ "Драгиева бара"; РВ "Орлощица 1"; РВ "Орлощица 2"; р. Ботуня до Вършец	Ботуня OGRWB	BG1OG600R1106	9,507	42,809
18	р. Ботуня	р. Ботуня от вливане на р. Черна при Долно Озирова до вливане в р. Въртешница при Криводол	Ботуня OGRWB1118	BG1OG600R1118	25,941	107,396
19	р. Черна	РВ "Чегорила"; р. Черна до Горно Озирова	Черна OGRWB1206	BG1OG600R1206	10,463	73,344
Тип Езера						
1.	яз. Огоста	яз. Огоста на р. Огоста при гр. Монтана, общ. Монтана, обл. Монтана	Огоста OGRWB1004	BG1OG700L1004		66,108
2.	яз. Среченска бара	яз. Среченска бара на р. Среченска бара при с. Ягодово, общ. Берковица, обл. Монтана	Среченска бара OGLWB1016	BG1OG700L1016		2,226

По-подробна информация може да бъде открита на страницата на БДПР – Плевен.

2.1.3. Поречие Западно от Огоста е с обща водосборна площ от 3 910,578 км² и включва 20 броя ПВТ, характеризирани като река (водосборна площ - 3 570,114 км²) и 6 броя езера (водосборна площ - 340,464 км²), попадащи в териториалния обхват на РИОСВ – Монтана - Таблица 2.

Таблица 2. ПВТ – поречие Западно от Огоста

№	Име на река/язовир	Географско описание на водното тяло	Име на водното тяло	Код на водното тяло	Дължина, км	Водосборна площ, км ²
Река						
1	р. Тимок	р.Тимок от гр.Брегово до устието ѝ	Тимок WORWB001	BG1WO100R001	16,970	132,070
2	р. Тополовец	р. Тополовец след язовир Кула до устие, вкл. притоци - р. Делейнска и р. Рабровска с Полянска	Тополовец WORWB004	BG1WO200R004	43,602	507,158
3	р. Войнишка	р. Войнишка след язовир Полетковци до устие, вкл. притоци - Короманица и Смръдла	Войнишка WORWB1007	BG1WO300R1007	34,836	199,944
4	р. Видбол	р. Видбол от зоната за защита: BG1DSWWO01 - РВ "Бяла	Видбол WORWB1008	BG1WO300R1008	52,052	307,595

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

		вода" при Раковица до устие, вкл. приток - р. Грамадска				
5	р. Видбол	РВ "Бяла вода" на р. Видбол	Видбол WORWB1108	BG1WO300R1108	6,371	18,725
6	р. Арчар	р. Арчар от извор до устие, вкл. притоци - Салашка и Градска река	Арчар WORWB1009	BG1WO400R1009	58,112	365,325
7	р.Скомля	р.Скомля от извора до устие	Скомля WORWB011	BG1WO500R011	39,809	161,304
8	р. Лом	р. Лом от вливането на р.Нечинска бара до устието	Лом WORWB015	BG1WO600R015	24,621	154,314
9	р. Лом	р. Лом от вливане на р. Стакевска до вливане на р. Нечинска бара	Лом WORWB1013	BG1WO600R1013	38,056	260,334
10	р. Нечинска бара	р. Нечинска бара след яз.Смирненски	Нечинска бара WORWB1014	BG1WO600R1014	13,782	134,163
11	р. Лом	р. Лом от вливане на р. Краставичка при Горни Лом до вливане на р. Стакевска	Лом WORWB1112	BG1WO600R1112	15,100	95,399
12	р. Стакевска	РВ "Стакевска река" на р. Стакевска	Стакевска WORWB1212	BG1WO600R1212	3,105	15,032
13	р. Чупренска	РВ "Голяма река" на р. Чупренска	Чупренска WORWB1312	BG1WO600R1312	5,054	19,050
14	р. Краставичка	РВ "Голяма река" на р. Краставичка	Краставичка WORWB1412	BG1WO600R1412	2,646	8,791
15	Без име	РВ "р. Горни Лом"	без име WORWB1512	BG1WO600R1512	4,252	6,225
16	р. Лом	р. Лом от РВ "р. Горни Лом" до вливане на р. Краставичка при Горни Лом	Лом WORWB1612	BG1WO600R1612	3,616	50,393
17	р. Краставичка	р. Краставичка от РВ "Голяма река" до вливане в р. Лом при Горни Лом	Краставичка WORWB1712	BG1WO600R1712	8,387	23,406
18	р. Чупренска	р. Чупренска от РВ "Голяма река" до вливане в р. Стакевска	Чупренска WORWB1812	BG1WO600R1812	20,102	100,869
19	р. Стакевска	р. Стакевска от РВ "Стакевска река" до вливане в р. Лом	Стакевска WORWB1912	BG1WO600R1912	29,000	193,527
20	р. Цибрица	р. Цибрица от извор до устие, вкл. приток - р. Цибър	Цибрица WORWB1016	BG1WO800R1016	116,844	814,838
Езера						
1.	яз. Кула	язовир Кула на р. Тополовец	Кула WORWB1003			58,918
2.	яз. Полетковци	язовир Полетковци на р. Войнишка	Полетковци WORWB1006			70,257
3.	яз. Рабиша	яз. Рабиша на р. Видбол при с. Рабиша, общ. Белоградчик	Рабиша WOLWB018			5,545
4.	яз. Христо Смирненски	яз. Христо Смирненски на р. Нечинска бара при с. Смирненски, общ. Брусарци	Христо Смирненски WORWB1014			98,096
5.	яз. Ковачица	яз. Ковачица на р. Липница при с. Ковачица, общ. Лом	Расово WORWB1020			40,366
6.	яз. Расово - 1	яз. Расово - 1 на р. Барата при с.Расово, общ. Медковец	Ковачица WOLWB021			67,174

Тук се включват поречията на реките Тимок, Тополовец, Войнишка, Видбол, Арчар, Скомля, Лом, Цибрица и техните притоци:

- **Река Тимок** - река в Източна Сърбия, десен приток на Дунав, в който се влива на северозапад от с. Врџв, Видинска област. В приустийната си част служи за граница между България и Сърбия (около 15.5 км). образува се от Свърлишки Тимок и Търговишки Тимок. За начало на Тимок се приема Търговишки Тимок, който извира на Сърбска територия на северозапад от вр. Миджур, Западна Стара планина.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

- **Река Тополовец** извира под името Мостище на 1.75 км североизточно от в. Връшка чука, Западен Предбалкан. Тя се образува от множество малки рекички, които са с чисто планински характер. Река Тополовец приема два главни леви притока, които се събират преди с. Раброво под името р. Рабровска. Наклонът на реката е сравнително стръмен. Река Тополовец при проливни дъждове приижда буйно и след вливането на р. Рабровска и поради ниските брегове и равния терен залива значителни обработваеми площи. Долното ѝ течение във Видинската низина е коригирано. Дължина ѝ е 67.6 км, а водосборната площ - 582.8 км².
- **Река Войнишка** се образува главно от два притока р. Чичилска и р. Короманица. За начало е приета р. Чичилска, която извира източно от вр. Черноглав. Повечето от рекичките, образуващи началото на р. Чичилска, извира от югоизточните склонове на вр. Връшка чука, а останалите от северните склонове на вр. Черноглав. Река Войнишка запазва полупланинския си характер на около 3 - 4 км след вливането в нея на р. Войница. Реката е коригирана в долното си течение. Дължина ѝ е 55.2 км, а водосборната площ 276.5 км².
- **Река Видбол** - извира под името Джоновец на около 300 м от вр. Бабин нос (1108 м), Западна Стара планина. В горното си течение и част от средното тече на изток. След с. Макреш променя посоката, тече на север през тясна долина и се влива в Дунав на 2.5 км южно от гр. Дунавци, община Видин. Притоците, формиращи река Видбол, извира от източните склонове на Западна Стара планина. Един от първите притоци е Давидова бара, извиращ под връх Студен кладенец (894,8 м). Към тях попътно се вливат други, по-малки притоци, протичащи в поройни дерета. След като приеме един безименен десен приток, Джоновец тече известно време под името Раковица (така е обозначен на някои хидрогеложки карти). Притоците Джоновец (Раковица), Давидова бара и още няколко по-незначителни се вливат и приемат името Видбол на около 3 км над село Раковица. Дължина на реката е 61.8 км, а водосборната площ 329.8 км². Реката има снежно-дъждовно подхранване. Минимумът на валежите е през месец февруари, а максимумът - през месец май. Маловодието продължава около четири месеца – от юни до октомври. По тази причина през периода на пълноводието някои от малките дерета почти пресъхват. Теренът е пресечен и сравнително обезлесен, зает от сиви горски почви със силно изразена ерозия, което определя поройния характер на оттока. Валежите се оттичат повърхностно, без да има възможност за дрениране и по-дълготрайно подхранване на оттока.
- **Река Арчар** води началото си югоизточно от вр. Бабин нос (на 300 м от върха). В горното си течение тече на изток, в средното тече на север и в долното течение – отново на изток. Влива се в река Дунав южно от остров Близнаци. Дължината на реката е 59.4 км, с водосбор от 365.7 км² и основни притоци р. Ошанска и р. Салашка. Водосборните области на множество малки рекички, които оформят р. Арчар, в по-голямата си част са залесени плътно с широколистни гори (предимно дъб). Те са с голям среден наклон и сравнително голяма стръмнина на склоновете. Речната система в тази част има почти изцяло планински характер. Това продължава докъм с. Раяновци, откъдето се изменя характерът на залесеността, като широколистните гори се заменят с разредени дъбови храсти и с големи незалесени райони. Наклонът на реката става по-малък, наблюдават се уширения на коритото, където реката се разлива и намалява скоростта си. Дъното на коритото е засипано с множество камъни и пясък, свличани от пороищата на незалесените дерета. Бреговете са скалисти и доста стръмни. След с. Рабиша наклонът на реката значително намалява. Там протича през слабо хълмиста местност в широка долина с много завои, като тече ту до десния, ту до левия склон на долината. Бреговете на реката поради слабите и ронливи седиментни скали са обикновено силно ерозираны и отвесни. Водосборната област на реката до устието е частично и слабо залесена, и то в повечето случаи с храсти от дъбов произход. Около с. Въртоп и Арчар реката получава голямо уширение и прави широка лъка. При с. Кладоруб р. Арчар приема най-големия си десен приток — р. Салашка. Тази река сравнително е голяма и води началото си от планинските склонове на с. Салаш североизточно от вр. Жребче. Характерът на тази река с почти същият с този на р. Арчар както по отношение сформирването на нейното начало, така и по отношение физикогеографската характеристика на водосборната област.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Изключение тук прави по-слабата залесеност, която се забелязва още в самото начало на реката. Водното ѝ количество е почти еднакво с това на р. Арчар. И двете реки при силно интензивни валежи прииждат и влачат със себе си най-различен материал чак до своето съединяване.

- **Река Скомля** е с дължина 41.6 км и водосборната площ 162,8 км². В долното течение на реката е направена корекция и тя се влива чрез канал в р. Дунав, южно от остров Керкенеца.
- **Река Лом** води началото си от източните склонове на пограничните планини в района на с. Горни Лом (Чипровско-Берковската планина, Западна Стара планина) и се влива в Дунав при гр. Лом. Дълга е 92,5 км, с водосборна площ 1140 км². Образува се от много дерета, като за начало са приети изворите на р. Бърза под вр. Миджур. Тези рекички имат планински характер, много стръмни наклони на речното корито и големи скорости на течението. Залесеността в този район е слаба. Залесени са само известни части от водосборната област главно от широколистни гори. Коритото на реката е от скална порода и засипано с камъни, чакъл и пясък, които са типични за водосборни области от подобен характер. Надлъжният наклон на реката до с. Горни Лом е голям — средно 1000/00, а напречният профил на долината се характеризира с дълбоко врязване и стръмни склонове. От с. Горни Лом до с. Долни Лом реката запазва почти същия характер. Оттам надолу тя навлиза в почти равнинен терен (Долноломско и Средогрифски полета), където наклонът на реката е малък и има характера на равнинна река. Долината на реката е обградена с невисоки хълмове. Речните брегове са ниски, а дъното покрито с пясък. Така реката продължава до с. Фалковец, където приема два от главните си притоци — р. Стакевска и р. Чупренска. В този участък напречният профил на долината става коритообразен. От с. Фалковец р. Лом навлиза в полски терен, където долината и коритото на реката се разширяват като последното на места достига до 100—200 м, напр. при с. Дреновец. Бреговете на реката в този участък са много ниски и при проливни дъждове или пък интензивно снеготопене водите ѝ излизат извън коритото и причиняват наводнения. Дъното на реката в по-голямата си част е покрито с чакъл. При малки водни количества същите текат ту към единия, ту към другия бряг. Понякога след наводнение течението на реката е в средата на коритото. Водосборната област на реката е обезлесена и заета от обработваеми имоти. Този си характер реката запазва до вливането ѝ в р. Дунав при гр. Лом. Характерно за реката в долното ѝ течение е подприщването на водите ѝ, което се получава от по-високите нива на р. Дунав.
- **Река Цибрица** извира от местността “Влашко поле”, на около 1.7 км северно от Шеров връх и вр. Костин в Широка планина, Западен Предбалкан. Тече на североизток през Предбалкана и Дунавската хълмиста равнина в широка асиметрична долина (с по-стръмни източни склонове). Влива се в река Дунав след остров Цибър (Ибиша). Дълга е 87.5 км, с водосборна площ 933.6 км².

2. Кратка информация за пунктовете за наблюдение на повърхностните води

Мониторингът на повърхностните води е част от националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС). Програмите за мониторинг на водите включват програми за контролен, оперативен и при необходимост – проучвателен мониторинг, които се подготвят и изпълняват в рамките на всеки период на Плана за управление на речните басейни.

Целта на мониторинговите програми за контролен мониторинг е да осигурят необходимата информация за оценка на състоянието на водите в рамките на речния басейн или подбасейн. Оперативните програми за мониторинг следва да определят състоянието на водните тела в риск и да оценят промените, които са настъпили в резултат от прилагането на програмата от мерки. Екологичното и химичното състояние на повърхностните води се определя на базата на получените данни от проведените мониторинг.

За разлика от контролният и оперативният, проучвателният мониторинг в повечето случаи не се планира дългосрочно, а се назначава и изпълнява след инцидентно замърсяване от неизвестен произход или проучване причини подпомагащи анализа на състоянието. Такива са случаите, когато след своєвременния анализ на резултатите от изпълнения мониторинг се установи наличието на

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

високи не типични концентрации на някои вещества, тогава се пристъпва към планиране на проучвателен мониторинг. В рамките на първия ПУРБ 2007 – 2015 в ДРБУ е планиран и е проведен проучвателен мониторинг на определени пунктове повърхностни води, разположени след зауствани пречистени и непречистени отпадъчни води. Планиран и изпълнен е мониторинг на няколко пункта за изясняване на източника на отчетено замърсяване по р.Искър и по р.Огоста. Най - често проучвателен мониторинг е провеждан по река Дунав, поради замърсявания от извършвана транспортна дейност, както на наша така и на чужда територия.

Мрежите за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води и измерваните показатели в тях са регламентирани със Заповед на министъра на околната среда и водите. Мониторинговите програми през 2016 г. са изпълнявани съгласно Заповед №РД-182/26.02.2013 г. №РД-182/26.02.2013 г. (до 31.03.2016 г.) и Заповед №РД-167/31.03.2016 г. на Министъра на околната среда и водите (от 01.04.2016 г. – пунктовете са актуализирани, съобразно ПУРБ 2016 – 2021). Показателите, които се наблюдават по Заповедта са разделени в три основни групи – основни физикохимични, приоритетни вещества и специфични замърсители, като честотата им на мониторинг е от 4 до 12 пъти в годината:

- Основни физикохимични показатели - температура, рН, неразтворени вещества, електропроводимост, биогенни елементи (NH₄-N, NO₃-N, PO₄), разтворен кислород, наситеност с кислород, перманганатна окисляемост, БПК, ХПК, желязо, манган, сулфати, хлориди и др.;

- Приоритетни вещества - силно токсични, устойчиви и лесно биоакмулиращи се вещества. Броят им е 33;

- Специфични замърсители - органични вещества, тежки метали и металоиди, цианиди, феноли и други специфични вещества.

Съгласно Заповедта на територията на БДДР - Плевен се наблюдават 164 повърхностни водни тела, от които 40 са категория езера /язовири/ и 124 – категория реки. Същите са разположени в поречията на реките Огоста, Западно от Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом и Дунавските Добруджански реки. Мониторинговите пунктове за контрол на физикохимичните показатели са 144 на брой, от които 98 са за контролен мониторинг, 52 - за оперативен и 6 пункта на река Дунав в изпълнение на програмата TNMN /Транснационална мониторингова мрежа/. В програмата за хидробиологичен мониторинг са включени 134 пункта за анализ по два или три елемента за качество. Състоянието /статуса/ на ПВТ се определят по три елемента за качество: биологични, физикохимични и хидроморфологични. В рамките на 6 години, т.е. един цикъл на План за управление на речните басейни /ПУРБ/ се прави оценка на състоянието на всяко повърхностно водно тяло.

На територията, контролирана от РИОСВ – Монтана, протичат десет по-големи и по-малки реки, на които по утвърден график, периодично се извършва мониторинг. Контролът на качествата на повърхностните води за 2016 г. е проведен от страна на РЛ - Монтана в 28 на брой пункта от НСМОС, съгласно Заповед №РД-167/31.03.2016 г. на МОСВ (Таблица №3).

Таблица №3. Пунктове за мониторинг на повърхностни води

№ по ред	Код на пункта	Име на пункта	Поречие	Име на река/езеро/язовир	Код на водното тяло
1	BG1DU01119MS010R	р.Дунав - с. Ново село, десен бряг	Дунав	Дунав	BG1DU000R001
2	BG1DU01119MS010M	р.Дунав - с. Ново село, ляв бряг	Дунав	Дунав	BG1DU000R001
3	BG1DU01119MS010L	р.Дунав - с. Ново село, среда	Дунав	Дунав	BG1DU000R001
4	BG1OG02721MS1040	р. Шугавица мост в с. Долно Белотици	Огоста	Шугавица	BG1OG700R005
5	BG1OG02765MS055	р.Златица при с. Гаганица	Огоста	Златица	BG1OG700R002
6	BG1OG00739MS031	Язовир „Огоста”	Огоста	яз. Огоста	BG1OG700L004
7	BG1OG00744MS041	Язовир „Среченска бара”	Огоста	яз. Среченска бара	BG1OG700L016
8	BG1OG00265MS1080	р. Ботуня след с.Вършец до вливане на р. Черна при Долно Озирово, вкл. притоците - Бяла и Черна	Огоста	Ботуня	BG1OG600R1006
9	BG1OG02811MS1090	р. Дългоделска Огоста , с. Г. Геново	Огоста	Дългоделска Огоста	BG1OG789R1301

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

10	BG1OG02911MS1100	р. Огоста след с.Железна	Огоста	Огоста	BG1OG789R1501
11	BG1WO00014MS140	р. Тимок при гр. Брегово	Западно от Огоста	Тимок	BG1WO100R001
12	BG1WO00812MS061	яз Ковачица на стената	Западно от Огоста	Цибрица	BG1WO800L021
13	BG1WO00814MS071	яз.Расово на стената	Западно от Огоста	Цибрица	BG1WO800L020
14	BG1WO00211MS120	р. Тополовец преди вливане в р. Дунав,при гр.Видин	Западно от Огоста	Тополовец	BG1WO200R004
15	BG1WO00413MS070	р. Арчар при с. Арчар	Западно от Огоста	Арчар	BG1WO400R1009
16	BG1WO00521MS060	р. Скомля след с. Септемврийци	Западно от Огоста	Скомля	BG1WO500R011
17	BG1WO00659MS050	р. Лом при с. Горни Лом	Западно от Огоста	Лом	BG1WO600R1112
18	BG1WO01631MS100	р.Лом след с. Крива бара преди вливане на Неченска бара	Западно от Огоста	Лом	BG1WO600R1013
19	BG1WO00003MS090	р. Видбол, след гр. Дунавци, преди р. Дунав	Западно от Огоста	Видбол	BG1WO300R1008
20	BG1WO03496MS031	Язовир "Рабиша" на река Видбол	Западно от Огоста	яз. Рабиша	BG1WO300L018
21	BG1WO62319MS051	Язовир "Хр.Смирненски" на река Лом	Западно от Огоста	яз. Христо Смирненски	BG1WO600L014
22	BG1OG00994MS172	РВ "Козарица"	Огоста	Мартиновска Огоста	BG1OG789R1201
23	BG1OG07424MS112	РВ"Шабовица"	Огоста	Берковска	BG1OG700R1203
24	BG1OG02639MS1050	Ботуня при с.Стояново, до ХМС /16500/	Огоста	Ботуня	BG1OG600R1118
25	BG1OG02741MS1060	р.Бързия на пункта на ХМС 16410/	Огоста	Бързия	BG1OG700R1003
26	BG1WG01423MS1070	р.Арчар при ХМС 13450	Западно от Огоста	Арчар	BG1WO400R1009
27	BG1WG01641MS1080	р.Стакевска при ХМС 14450	Западно от Огоста	р. Лом	BG1WO600R1912
28	BG1WG00161MS1090	р.Лом при ХМС 14840	Западно от Огоста	р. Лом	BG1WO600R015

2.3. Състояние на повърхностните води за 2016 г. по поречия, попадащи на територията на РИОСВ – Монтана, по отношение тяхното замърсяване

Водосбора на поречие Огоста, реки Западно от Огоста и част от р. Дунав са разположени в териториалния обхват на РИОСВ - Монтана. Ежегодно БДДР - Плевен предоставя на РИОСВ - Монтана информация, относно качеството на повърхностните и подземни води за годишния период. Информацията е анализирана на база получените през годината резултати от мониторинга на водите.

Съгласно чл. 169, ал. 2 на Закона за водите, Басейновите дирекции разработват и предлагат за утвърждаване програми за мониторинг на водите. За 2016 година на територията на БДДР-Плевен, се изпълняват следните програми за мониторинг:

- Програмите за мониторинг на повърхностните и подземни води, съгл. Заповед РД-182/26.02.2013 г. на министъра на ОСВ (до 31.03.2016 г.) и Заповед РД-167/31.03.2016 г. на министъра на ОСВ (до 01.04.2016 г.).
- Актуализирана програма за контролен мониторинг на повърхностни води предназначени за питейно-битово водоснабдяване. Програмата включва 95 мониторингови пункта на речни водохващания и язовири. Анализираните показатели и честотата на пробовземането са планирани, съгласно изискванията на Наредба №12/18.06.2002 година. На територията на РИОСВ - Монтана се мониторира 24 речни водохващания и 1 язовир – Среchenска бара, водите на които са предназначени за консумация от човека.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

- Собствен мониторинг на повърхностни води, съгласно условията на комплексни разрешителни и разрешителни за водоземане и заустване.

В изпълнение на чл. 135, ал. 1 т. 9 от ЗВ, за охарактеризиране, анализ и оценка на екологичното състояние на повърхностните водни тела се прилагат изискванията на Наредба №Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностни води (Обн. ДВ., бр.22 от 5 Март 2013г., в сила от 05.03.2013 г., изм. и доп., ДВ бр. 79 от 23.09.2014 г.). С наредбата се определят и изискванията за определяне на повърхностните водни тела в границите на всеки район за басейново управление, които се идентифицират като попадащи в една от следните категории повърхностни води – реки, езера, преходни води и крайбрежни води, изкуствени или силно модифицирани водни тела; типовете на повърхностните водни тела за всяка категория повърхностни води в границите на всеки район за басейново управление; местонахождението и границите на всички типове повърхностни водни тела в границите на всеки район за басейново управление на водите, като се извършва и тяхното първоначално характеризирание; специфичните референтни условия за всички определени типове повърхностни водни тела; вида и големината на натиска от човешка дейност върху водните тела в границите на всеки район за басейново управление на водите.

Оценката на химичното състояние се извърши на база определените СКОС за ПВ в Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители от 11.09.2010 г. Предварителните оценки за състоянието по водни тела могат да се видят на web-страницата на БДДР.

Пробовземането и анализа на водните проби за физикохимичен и химичен мониторинг в обхвата на РИОСВ - Монтана се изпълнява по определен график от акредитирана лаборатория РЛ – Монтана към ИАОС- София.

На река Дунав на територията на РИОСВ - Монтана се наблюдава 1 пункт при с. Ново село, който е включен и в програмата за контролен мониторинг и в международната транснационална мониторингова мрежа за река Дунав /TNMN/. Пробонабира се на 3 места- десен бряг /БГ/, среда и ляв бряг /РО/. Честотата на пробовземане е 12 пъти годишно. Резултатите от анализа на показателите по нарочно изготвена програма показват сравнимост на стойностите с останалите пунктове в реката. От един порядък са резултатите от измерения разтворен кислород, БПК₅, концентрацията на нитрати, фосфорните съединения, металите и неметалите. Няма измерени високи над СКОС на приоритетни вещества /ПВ/ и специфични замърсители в периода на наблюдение. Няма стойности на концентрации на ПВ над максималната допустима концентрация /МДК/. Химичното състояние на водното тяло въпреки това е отчетено като неизвестно, поради липса на резултати от анализа на 6 ПВ.

Лабораториите на ИАОС не работят биологичните елементи за качество /БЕК/ за река Дунав. Водното тяло на реката в нашия участък е определен като силно модифицирано водно тяло. Оценката на екологичния потенциал е умерен за периода на ПУРБ 2016-2021 г.

1. Оценка по биологични елементи за качество.

Оценката на качеството на водите, според биологичните елементи за качество (БЕК) е направена съгласно Заповед №591/26.07.2012 г. на Министъра на околната среда и водите, с която са утвърдени методиките за хидробиологичен мониторинг и Наредба № Н-4/14.09.2012 г. за характеризирание на повърхностните води (Приложение № 6 към чл. 12, ал. 4), в която се намират класификационните системи за оценка според отделните биологични елементи за качество (макрозообентос, макрофити, фитобентос, фитопланктон и риби). Оценката е типова специфична – границите на класовете между отделните състояния (отлично, добро, умерено, лошо и много лошо) са съобразени с типа на водното тяло. Оценката за категория **езера/язовири** по БЕК е с ниска степен на достоверност, тъй като наличните данни са недостатъчни за цялостна оценка по пунктове.

За периода на 2016 г. за категория реки са анализирани биологичните елементи за качество – макрозообентос, макрофити и фитобентос, а за категория езера/язовири - само показателя хлорофила. Пробонабирането е извършено четири пъти в годината, но от брега, което допълнително води до ниска достоверност на резултатите.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

В програмата за хидробиологичен мониторинг на реки за 2016 година, са изследвани 10 пункта, от реките разположени западно от р. Огоста и 15 пункта в поречие Огоста. В програмата за езера/язовири са включени седем язовира в района западно от р. Огоста и четири - в поречие Огоста.

За **Поречие Реки западно от Огоста** - тук влиза и трансграничната с РСърбия, **р. Тимок**, която запазва лошо състояние от 2015 г., като се наблюдава подобрение (от умерено към добро) в стойностите на показателя макрофити. Останалите реки, които са анализирани в този район, са **р. Арчар, р. Тополовец, р. Цибрица, р. Войнишка, р. Видбол, р. Лом и р. Краставичка**. Всичките са в добро състояние, като при р. Цибрица (пункта при с. Разград) се наблюдава подобряване на състоянието от умерено към добро.

От изследваните язовири - яз. Христо Смирненски, яз. Аспарухов вал и яз. Расово са оценени в много лошо състояние; яз. Рабиша, яз. Полетковци и яз. Кула – лошо състояние; яз. Ковачица – умерено.

За **Поречие Огоста** - р. Огоста при с. Кобиляк е в добро състояние, като се наблюдава подобрение на състоянието по показателя макрофити, в сравнение с предходната година. Състоянието на реката от пункта след гр. Монтана до пункта преди яз. Огоста е в умерено състояние, което се запазва същото в сравнение с предходната година. Състоянието на р. Чипровска Огоста се запазва добро, според изследваните показатели.

На р. Ботуня са разположени три пункта – при с. Охрид (устие); при с. голямо Бабино (при вливане на р. Въртешница) и над гр. Вършец. Състоянието на реката се влошава по течението към устието. Пунктът над гр. Вършец е в отлично състояние, пунктът при с. Голямо Бабино е в добро, докато пунктът на устието вече е в умерено състояние. Състоянието на р. Бързина и р. Златица се запазва добро, като даже се наблюдава повишаване на стойностите на показателя макрофити. Р. Въртешница и р. Шугавица са в лошо състояние, което се обуславя от БЕК макрофити, докато по останалите показатели (макрозообентос и фитобентос), състоянието е добро. Състоянието на р. Рибине е умерено, което се обуславя от макрофитите, според макрозообентоса и фитобентоса, състоянието е добро.

От изследваните язовири – яз. Огоста е оценен в умерено състояние, а яз. Среchenска бара – в добро състояние.

2. Оценка по основни физикохимични показатели, специфични замърсители и приоритетни вещества

Оценката на физикохимичните показатели, като подкрепящи биологичните при оценката на екологичното състояние, е извършена на съгласно Приложения № 6 и 7 към чл.12, ал.4 от Наредба № Н-4 от 14 септември 2012 г. за характеризирание на повърхностните води, /изм. в сила ДВ,бр.79 от 2014 г./, както е записано по-горе . Ползвайки междинните резултатите от научната разработка “Проучване и оценка химичното състояние на повърхностите води“, при оценката концентрацията на химичните елементи са отчетени и стойностите на фоновите концентрации на някои химични елементи - метали и неметали.

Оценката на химичното състояние е въз основа сравнителен анализ на СКОС и измерените осреднени стойности на показателите, съгласно Приложение №1 от Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители/приета с ПМС № 256 от 01.11.2010 г./.

По физикохимичните качествени показатели за повърхностните води в **поречие Огоста** можем да се даде следната оценка - във всички пунктове оценката на осреднените за 2016 година стойности отговарят на отлично и добро състояние (кислороден режим, алкалност, електропроводимост). Малко над референтната стойност за добро състояние е измерена концентрацията на ортофосфати и общ фосфор в пункта на р. Чипровска Огоста. Предполагаемата причина не е замърсяване, а естествени ерозионни процеси.

В пунктовете на основното поречие след пункта на р. Чипровска Огоста се наблюдава високо съдържание на арсен, като от получените междинни резултати дават основание да се заяви, че натискът от арсен е от естествен произход и в резултат на дълга експлоатация на залежите от арсенови руди. Високите концентрации на арсен се явяват първо в пробите на р. Чипровска Огоста и

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

се откриват и във водите на река Огоста след гр.Монтана, при с.Кобиляк и до устие. Тези натоварвания се отразяват на екологичното състояние на водните тела разположени по основното поречие на реката.

Друг химичен елемент, който се измерва с концентрация над СКОС е алуминий. Освен тези два специфични замърсителя, други натоварвания не се отчитат за този едногодишен период. Не се наблюдават повишени концентрации на разтворено желязо и манган, мед, цинк и хром.

Извън изискванията на чл.86 от Наредба №1 за мониторинг на водата от 11.04.2011 г., а именно границата на количествено определяне на метода да покрива 30% от СКОС се анализират свободните цианиди. При норма 0,001 мг/л, границата на количествено определяне е 0,002 мг/л.

По отношение на оценката на химичното състояние, остава проблема с ниското ниво на достоверност. Въпреки, че за периода на 2015 г. не са измерени концентрации над МДК и над СКО, по изискванията на Наредбата за СКОС не може да се оцени химичното състояние като добро, когато липват резултати от анализ на всичките 33 ПВ, / ИАОС не анализират 6 от всичките определени от Директивата 2008/105 ПВ/ и другия проблем е високата граница на количествено определяне на някои от анализраните вещества.

Поради тези причини, въпреки че за 2016 година е стартирал анализа на 2 от ПВ, водното тяло на река Огоста, преди заустяване в река Дунав отново е оценено в неизвестно химично състояние.

Притоци на река Огоста:

Река Ботуня за периода на 2016 година показва добър кислороден режим близко да отлично състояние. Натоварване с нитратни съединения /азот нитратен и общ азот/ има само измерени на устието преди вливане в река Огоста. Няма превишени СКОС за специфични замърсители - химични елементи и пестициди. Няма измерени над СГС и МДК на ПВ от групата на тежките метали и опорганични разтворители.

На пунктовете на речните водохващания "Козарица" и "Шабовица" ще се извърши 12 месечно пробонабиране и след задълбочен анализ, резултатите ще се ползват за оценка на останалите водни тела обособени във водосбора на река Огоста в защитетните територии предназначен за води за пиене.

Водосбора на ***р. Шугавица*** представлява самостоятелно водно тяло BG1OG700R005. Качествата на водата се наблюдават в пункта на моста в с. Долно Белотинци. За периода на 2016 г. са установени превишени концентрации на азот нитратен и общ азот. Няма замърсяване със специфични и приоритетни вещества.

Водосбора на ***р. Златица*** представлява самостоятелно водно тяло BG1OG700R002. Качествата на водата се наблюдават в пункта при с. Гаганица. За периода на 2016 г. не са установени превишени концентрации на органични замърсители, биогенни вещества, специфични замърсители и приоритетни вещества. Тялото е в добро състояние по отношение на физикохимичните показатели.

Водосбора на ***р. Бързия*** е също част от водосбора на язовир Огоста. Сравнимо с р. Златица, за периода на 2016 г. не са установени превишени концентрации на органични замърсители, биогенни вещества, специфични замърсители и приоритетни вещества. Тялото е в добро състояние по отношение на физикохимичните показатели. В извора си са разположени зони за защита на водите предназначени за пиене, които водоснабдяват гр. Берковица и други населени места разположени по течението на реката.

Поречие реки Западно от Огоста

Реката, която се намира на границата на Р България с Р Сърбия е *Тимок*. Пробовземането се осъществява при с. Брегово. Пункта е с дълга редица данни, които показват традиционно сравними стойности на физикохимичните показатели и замърсители.

Водното тяло на река Тимок е в първия ПУРБ и във втория е оценено в много лошо екологично състояние и лошо химично. Резултатите от мониторинга за 2016 година не показват промяна на състоянието, а именно: високи над СКОС концентрации на метали мед - Cu, манган – Mn, алуминий – Al от групата на специфичните замърсители и кадмий – Cd и никел – Ni от групата на приоритетните вещества.

От дълги години замърсяването на почвата с тежки метали в Северозападните части на България и по течението на р. Тимок от страна на РТВ Бор в Република Сърбия представлява проблем. Отпадъчните води, образувани от мините, включват медни води от обработката на мед, както и отпадъчни води образувани при металургично химичната обработка на медна електролиза в допълнение към заводите за производство на сярна киселина.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Вследствие на експлоатацията на мините БОР големи райони от почвите във водосбора на река Тимок в Сърбия и България са замърсени. Водното тяло е в изключително по чл. 156г – естествени условия от ЗВ (т.4.5.от РДВ).

Река Лом е със сравнително голям водосбор и включва притоците Нечинска бара, Стакевска и Чупренска. Наблюдава се от 3 пункта за мониторинг а именно р. Лом преди гр. Лом на устие преди р. Дунав, р. Лом при с. Горни Лом и р. Краставичка над с. Горни Лом. Освен това във високите части на планината са разположени и се ползват за водоснабдяване 4 речни водохващания, обособени като самостоятелни водни тела. На устието преди вливане в Дунав качеството на водата отговаря на изискванията за добро състояние по физикохимични показатели, но поради развитото високо планинско животновъдство водните тела на р. Лом (пункта преди с. Горни Лом) и тези на р. Краставичка, преди речното водохващане са натварени с нитратни съединения - нитратен и общ азот.

Реките Тополница, Войнишка, Цибрица и Видбол имат добър кислороден режим, добри физикохимични показатели с изключение на нитратен и общ азот .

Реките Арчар и Скомя се мониторира само по хидробиологични, физикохимични елементи за качество и специфични замърсители. Тук не са планирани анализи на приоритетни вещества, поради експертно мнение, че не се очаква такъв тип натоваване.

Особено място в поречието на реките разположени западно от Огоста заемат язовирите - яз. Ковачица, яз. Расово, яз. Рабиша, яз. Кула, яз. Полетковци и яз. Хр.Смирненски.

При анализа на резултатите от мониторинга на язовирите Аспарухов вал и Ковачица се установява активната реакция (рН) е над 8,5 /изразено алкална/ и много висока електропроводимост над 1000 $\mu\text{S}/\text{cm}$ при референтна стойност за умерено състояние >750 . Причините трябва да се търсят в затлачването на язовирите с дънни утайки и висока еутрофикация.

Язовирите Христо Смирненски и Рабиша показват резултати от анализа на физикохимичните показатели , отговарящи на изискванията за отлично и добро състояние и високи стойности на хлорофил А. Това е компрометиращо за общото екологично състояние на яз. Рабиша,който е референтен пункт за тип L4.

Язовирите Полетковци и Кула са изключително натовавани със замърсители, което може да се види в резултатите от измерените стойности на показателите: БПК₅, азот нитратен, общ азот, общ фосфор (като Р) и разтворено желязо (Fe).

Изпълнение на програмата за мониторинг на повърхностни води предназначени за питейно-битово водоснабдяване на територията на РИОСВ - Монтана

След извършения анализ на резултатите от проведения контролен и собствен мониторинг на повърхностните води, предназначени за пиене в защитените територии през 2016 година на 23 речни водохващания (РВ) и 1 язовир - язовир Среchenска бара оценките са следните:

В категория А12 са категоризирани 11 РВ и язовир Среchenска бара

В категория А2 са оценени 12 РВ.

Няма оценени в категория А3 сурови повърхностни води, предназначени за пиене.

Докладът за изпълнение Програмата за мониторинг на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване и категоризация на речните водохващания и язовири за 2016 година могат да се видят на страницата на БДДР Плевен.

2.4. Кратка обобщена информация за обектите, източници на отпадъчни води

Опазването, рационалното използване и управлението на водните ресурси е от първостепенна важност за устойчивото развитие, както за региона, така и за цялата страна. Качеството на водите е най-значителния индикатор за въздействието на човешката дейност върху естествената водна среда. Основните източници на замърсявания на водите са земеделието, промишлеността, транспорта и населените места, като голяма част от тези замърсявания постоянно се изпускат в повърхностните и подземни води. Замърсителите, предимно от органичен произход, се разграждат под въздействието на естествени самопречистващи процеси до определена степен, но някои вещества изобщо не могат да бъдат разградени от естествените процеси, което налага тяхното отстраняване или намаляване до допустими за околната среда граници. Източниците на замърсяване се делят на:

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

- **Точкови източници на замърсяване** - това са заустването на градските канализации на населени места с над 2000 е. ж. заустващи без необходимо пречистване; зауствания от градски пречиствателни станции за отпадъчни води; зауствания на промишлени отпадъчни води от индустриални обекти.
- **Дифузни източници на замърсяване** - населени места без ПСОВ и без канализация, промишлени зони без канализация, сметища без изолация. При дифузно внесените вещества от значение са биогенните вещества, пестицидите (препарати за растителна защита) и тежките метали. Проблемите, произлизащи от дифузното натоварване на повърхностните води с азот се влияе основно от притока от подземните води (разтворените вещества), а с фосфор се предизвиква основно от ерозията (внесените количества твърди частици). Други замърсявания, които имат значение са стари замърсявания и/или опасни замърсявания на почвата, (включително от депа, аварии), при изоставени минно-технически съоръжения или значително сухо или мокро отлагане от атмосферата.
- **Хидроморфологични изменения** - водочерпенето от повърхностните води, регулиране на оттока. Това са проблеми възникнали вследствие изграждане на хидроенергийни съоръжения (ВЕЦ, МВЕЦ), изграждане на язовири, диги за защита от наводнения, бентове и преливници. Въздействия, свързани с хидроморфологични промени значително се отразяват върху водните организми. Особено силно е въздействието на напречни строителни съоръжения, тъй като се прекъсва проходимостта за онези водни организми, които не са в състояние да преодолеят тези прегради.
- **Морфологични изменения** - прекъсването на естествената дължина на реките, физически изменения на коритото, развитие на инфраструктурата (пътища, мостове), инженерни дейности, земекопни работи са важни и съществени въздействия, които влияят върху натоварването с вредни и биогенни вещества. Често те отнемат на водните организми тяхната жизнената среда и достъпа до хранителни вещества, а с това и възможността им за оцеляване.

Експертите от направление „Опазване на водите” към РИОСВ – Монтана осъществяват контрол върху обектите, които формират отпадъчни води и заустват в повърхностни водни обекти с цел опазване и подобряване състоянието на водните ресурси в териториалния обхват на инспекцията. Територията на РИОСВ – Монтана включват 2 области - Видин и Монтана и 22 на брой общини.

По-голямата част от обектите на територията на РИОСВ – Монтана, формиращи отпадъчни води, притежават разрешително за заустване на отпадъчните води в повърхностни водни обекти или комплексно разрешително, в които са определени индивидуални емисионни ограничения (ИЕО) за формираните от дейността им отпадъчни води по определени показатели в зависимост от характера на съответното производство. Постигането на заложените в разрешителните ИЕО преди заустването на отпадъчните води във водоприемник или канализационна система се осъществява чрез пречиствателни съоръжения (мазиноуловители, каломаслоуловители, локално пречиствателни станции за битово - фекални и химически замърсени отпадъчни води и т.н). Контролът върху обектите включва:

- контрол по изпълнението на условията и изискванията на издадените по реда на Закона за водите разрешителни за заустване на отпадъчни води, както и изпълнението на условията в комплексните разрешителни, издадени по реда ЗООС;
- контрол на количеството и състава на заустваните отпадъчни води, включително от канализационните системи на населените места, и за спазването на изискванията за провеждане на собствен мониторинг на отпадъчни води;
- контрол на състоянието и правилната експлоатация на канализационните мрежи на обектите, формиращи отпадъчни води, и на пречиствателните станции и съоръжения към тях. Поддържането им в техническа и експлоатационна изправност и непрекъснато осигуряване на нормалното им функциониране;
- контрол при замърсяване на водни обекти при аварийни ситуации и залпови изпускания;
- контрол на състоянието и правилната експлоатация на хвостохранилищата, шламохранилищата, насипищата, отвалите и системите за следене на сигурността им.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

На основание чл.171, ал.1 от Закона за водите, раздел IV от Наредба №1/11.04.2011 г. за мониторинг на водите (ДВ. бр. 34/29.04.2011 г.) и във връзка със Заповед №РД - 821/30.10.2012 г. на Министъра на околната среда и водите през 2012 г. в Басейновите дирекции, Регионалните инспекции по околна среда, Изпълнителната агенция по околна среда и МОСВ е внедрена **Информационна система за разрешителни и мониторинг при управление на водите ИСРМУВ**. Съгласно Заповед №РД - 821/30.10.2012 г., т. 1, РИОСВ от 01.11.2012 г. започнаха въвеждането на данни от контролната дейност по влезли в сила разрешителни за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води, издадени по ЗВ и на комплексни разрешителни, издадени по ЗООС, включени в Информационната система. В заповедта на задължителен контрол подлежат всички обекти, които заустват в повърхностни води и подлежат на разрешителен режим по Закона за водите, както и такива за които се изисква издаване на комплексно разрешително по реда на Закона за опазване на околната среда. Пробовземанията се извършват 2 пъти годишно (първо и второ полугодие) за всяко заустване от даден обект, като броят на обектите в утвърдения списък на обектите, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни води, подлежащи на задължителен емисонен контрол от страна на РИОСВ – Монтана са: 2014 г. – 26 броя; през 2015 г. – 29 броя; през 2016 г. - 27.

2.4.1. Селищни канализационни системи с и без изградени ПСОВ

Едни от основните замърсители на водоприемниците на територията на РИОСВ – Монтана са непречистените отпадъчни води от населените места. Районът се характеризира с директни зауствания на отпадъчни води във водоприемниците, предвид факта липсата на ПСОВ, както в крайдунавските градове Видин и Лом, така и в по-малките населени места като Берковица, Кула и Белоградчик. Изключение правят само градовете Монтана и Вършец.

По отношение състоянието на канализационните системи по - големите промишлени центрове в региона - градовете Видин, Лом, Берковица, Белоградчик и Кула са с изградени смесени канализационни системи, в които са включени предимно битово – фекални, производствени отпадъчни и дъждовни води. Смесените отпадъчни води са зауствени във водоприемниците без пречистване. Градовете Видин и Лом заустват в р. Дунав градските си канализационни колектори чрез канални помпени станции при високи води. Частични канализационни колектори са изградени и в някои по-малки населени места – гр. Бойчиновци, гр. Димово, гр. Грамада, с. Лехчево, с. Рабиша и други. В някои от селищата в региона се изграждат или разширяват канализационните системи. По Програмата за развитие на селските райони 2007 – 2013 изцяло са изградени канализационните системи на с. Раковица, общ Макреш, с. Расово, общ. Медковец и с. Копиловци, общ. Георги Дамяново. Останалата част от селищата на територията, контролирана от РИОСВ - Монтана са без изградени канализационни системи.

Към края на 2016 г. изпълнението на изискванията на Директива 91/271/ЕЕС относно пречистване на отпадъчни води от населените места на територията на РИОСВ – Монтана е следното:

❖ **Агломерациите с над 10 000 еквивалентни жители (е.ж.)**, попадащи в обхвата на Директивата на територията на РИОСВ – Монтана:

➤ Отпадъчните води на **гр. Монтана** се отвеждат и пречистват в градска пречиствателна станция за отпадни води (ГПСОВ – Монтана). На 24 ноември 2009 г. тържествено беше открита градската пречиствателна станция за отпадни води на гр. Монтана. Строителството на същата е започнато през 2007 г. по проект, финансиран по ИСПА, мярка 2002/BG/16/P/PE/012 – Събиране и пречистване на отпадните води на град Монтана.. Пречиствателната станция е построена със 75 процента финансиране по програма ИСПА на Европейската комисия и 25 на сто национално финансиране на обща стойност 11,5 милиона евро.

Градската пречиствателна станция с капацитета си от близо 18 000 куб. метра пречистена вода за денонощие напълно задоволява нуждите на гр. Монтана. Предвидено е тя да може да се разширява така, че да задоволи в бъдеще нуждите и на 100 000 е.ж. на гр. Монтана. Станцията е третата крачка към чиста околна среда след газификацията на града и успешната експлоатация на депото за твърди битови отпадъци, построено също с финансиране по програма ИСПА. Тя е първата в Северозападна България, а ролята ѝ в екологията има европейско значение. Водата се пречиства с екологични агенти, които не замърсяват околната среда, а почистените утайки ще бъдат използвани за наторяване. Успоредно с изградената ПСОВ Монтана бяха изградени два събирателни колектора – източен

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

довеждащ колектор, които събира отпадъчните и дъждовни води от нова промишлена зона в ляво от пътя Монтана – Враца и западен главен колектор I, които събира отпадъчните и дъждовни води от жилищните квартали и промишлената зона на гр. Монтана, като в него е заустен и източен довеждащ колектор. Същият е заустен на вход ПСОВ Монтана. Станцията е с механично и биологично стъпало, както и с изградено съоръжение за отстраняване на фосфора, въведено в експлоатация през месец април 2015 г. ГПСОВ – Монтана отговаря на всички европейски екологични норми и до настоящият момент работи ефективно и с добър ефект на пречистване.

➤ Населените места **Берковица, Лом и Видин** към края на 2016 г. са все още без изградени ГПСОВ. Проектите за водния цикъл на гр. Лом и гр. Берковица са разгледани и съгласувани на Областен експертен съвет по устройство на територията към Областна администрация – Монтана, провел се през февруари 2012 г. Теренът, отреден от страна на Община Лом за изграждане на ПСОВ - Лом, е в района на съществуваща каналната помпена станция, посредством която се прехвърлят отпадъчните води от града в р. Дунав.

На 26.11.2012 г. в Министерството на околната среда и водите бе подписан проекта за воден цикъл на Видин. Това е най-мощният проект в община Видин на стойност 75 милиона лв. Той се изпълнява по оперативна програма "Околна среда 2007-2013 г.", процедура "Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в агломерация с над 10 000 еквивалент жители". Водният цикъл предвижда рехабилитация на 10 974 м канализационна мрежа, изграждане на нова канализация – 5527 м, реконструкция на две канални помпени станции, рехабилитация на 13 684 м водопроводна мрежа и изграждане на пречиствателна станция за отпадни води. ПСОВ на гр. Видин към края на 2016 г. е изградена около 35%, като към момента строителството е спряно.

❖ Агломерациите с население между 2 000 и 10 000 е.ж.

През 2013 г. бе завършено изграждането на нова ПСОВ на гр. Вършец по проект „Реализиране на инвестиционен проект „Градска пречиствателна станция за отпадъчни води в град Вършец”, одобрен за финансиране по ОПОС 2007- 2013. Проектният капацитет на станцията е за 10 000 е.ж., като тя е проектирана като механическо – биологична с технология на продължителна аерация с нитрификация и денитрификация с цел да се гарантира необходимата ефективност за намаляване на органичното замърсяване и повишено отстраняване на азота. Отстраняването на фосфора е решено чрез симултантно химическо втечняване в активизационни я резервоар с помощта на разтвор на желязна сол – железен сулфат. Пречиствателната станция за отпадъчни води на гр. Вършец е открита през 2014 г. Тя е реализирана по Договор за безвъзмездна финансова помощ № 58111-С113-304/29.12.2008 г., сключен между община Вършец и Министерството на околната среда и водите - управляващ орган на Оперативна програма „Околна среда 2007–2013 г.". Основната цел на проекта е повишаване качеството на жизнената среда в курорта Вършец чрез подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води. Стойността на проекта е 5,7 млн. лв. Реализирането на проекта допринася за повишаване качеството на живот на населението и качеството на предлагания туристически продукт и привличане на нови инвестиции в региона. Останалите агломерации нямат изградени ПСОВ.

Агломерациите, които попадат в обхвата на Директивата, но за тях няма осигурено пречистване на отпадъчни води, са следните: Белградчик - 5 090 е.ж., Брегово - 2 494 е.ж., Вълчедръм - 3 614 е.ж., Дунавци - 2 157 е.ж. и Кула - 3 175 е.ж.

❖ Агломерации, непопадащи в обхвата на Директивата:

- ✓ През август 2011 г. е започнато строителството на подобект „Смесена канализационна система на град Димово – II етап” и подобект „ПСОВ на гр. Димово”, което е финансирано по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013, мярка 321. От ноември месец 2011 г. изграждането на горепосочените подобекти до настоящият момент е замразено, тъй като е необходимо да се избере изпълнител на обект „Смесена канализационна система на гр. Димово – II етап, първи транш”, за който през 2009 г. е осигурено финансиране по ПУДООС. Същото впоследствие е спряно, но през 2012 г. е отпусната финансова помощ на Община Димово. В изпълнение на т. 3 на Заповед № РД-753/07.10.2013 г. На МОСВ е взето участие на представител от направление „Опазване на

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

водите” при РИОСВ – Монтана в комисия по приемане на СМР на обект „Смесена канализация на гр. Димово, област Видин – II етап, I-ви транш”, финансиран от ПУДООС.

- ✓ Община Медковец за канализационна система (КС) с ПСОВ на с. Медковец – попада в резервния списък от проекти, за които управляващия орган на ОПОС преразглежда прединвестиционното проучване за положителна оценка и финансиране на строителството при наличие на остатъчен финансов ресурс по приоритетна ос 1 на ОПОС.
- ✓ Община Медковец за КС с ПСОВ на с. Расово сключва договор от 08.07.2011 г. за финансиране на строителството по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013, мярка 321. През 2012 г. е започнато строителството на смесена канализационна система на населеното място и на пречиствателно съоръжение от модулен тип, като през 2013 г. е завършено и прието строителството на обекта.
- ✓ Община Макреш за КС с ПСОВ на с. Раковица сключва договор от 08.09.2011 г. за финансиране на строителството по Програма за развитие на селските райони за периода 2007/2013 г., мярка 321. През 2014 г. е завършено и прието строителството на обекта и е въведен в експлоатация.
- ✓ Община Георги Дамяново за КС с ПСОВ на с. Копиловци - в края на 2013 г. започва строежът на Канализационната система с пречиствателно съоръжение с капацитет 725 е.ж. на с. Копиловци. Обектът е на стойност 5.5 милиона лева, като финансирането на проекта е осигурено по Програмата за развитие на селските райони. През 2015 г. строителството приключва и обекта е въведен в експлоатация.

2.4.2. Отпадъчни води, формирани от дейността на стопански субекти, чиято дейност попада в обхвата на РИОСВ – Монтана

Общият брой на стопанските субекти с действащи разрешителни за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти през 2016 г. е 57 броя, а с комплексни разрешителни - 11 броя (3 броя оператори заустват в повърхностен воден обект, а останалите 8 броя - в селищна канализационна система или изгребни ями). От разрешителните за заустване 22 броя са издадени на селищни канализационни системи, от които в процес на експлоатация са 13 броя, а в процес на проектиране са 9 броя.

Почти всички обекти, формиращи отпадъчни води на територията на РИОСВ – Монтана, са с осигурено най – малко първично (механично) пречистване на отпадъчните води преди тяхното заустване. По – големите животновъдни обекти на територията на РИОСВ – Монтана (кравеферми на „Агро – грам” ЕООД, гр. Грамада, общ. Видин, „Про – агро” гр. Грамада, общ. Видин и „Алексия” ООД, с. Сливата, общ. Лом) са с изградени водонепропускливи съоръжения за съхранение на различните фракции оборски тор с достатъчен капацитет за тяхното съхраняване за определен период от време преди последващото им оползотворяване за наторяване на земеделски земи, както и със съоръжения за съхранение на силажа, в съответствие с изискванията на Нитратната директива с цел преустановяване проникването им в почвата и оттам замърсяването на подземните води.

2.4.2.1. *Стопански субекти, източници на отпадъчни води, с пречиствателни съоръжения, които не работят ефективно на територията на РИОСВ – Монтана - 9 на брой:*

➤ За поречие Дунав:

- ✓ „Кнауф България” ЕООД, гр. София, Завод за гипсфазерни плоскости, гр. Видин – на площадката на обекта се произвеждат гипсфазерни плоскости, като се формира смесен поток от пречистени в локална ПСОВ битово – фекални и промишлени отпадъчни и дъждовни води, които се заустват в р. Дунав. През 2015 г. поради констатирани нови превишени стойности на индивидуалните емисионни ограничения по показатели „Сулфати“, „БПК₅“ и „ХПК“ с Наказателно постановление е наложена текуща санкция за замърсяване водите на р. Дунав. Същата през 2016 г. е намалена вследствие намляване замърсяването по горните показатели, което е удостоверено с протоколи от изпитване на отпадъчните води. Към настоящият момент от страна на дружеството са

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

предприети мерки за увеличаване капацитета на ЛПСОВ и осигуряване на ефективната и работа с цел постигане на ИЕО, заложен в издаденото им разрешително за заустване.

- ✓ *„Еко Милк Видин“ ЕАД, с. Кошава, общ. Видин* - производство на продукти (сирена) от сухо мляко и растителни мазнини. От дейността на обекта се формира един общ смесен поток от битово – фекални и производствени отпадъчни води, който след пречистване се зауства гравитачно в р. Дунав. Има изградено пречиствателно съоръжение за механично пречистване на отпадъчните води – мазниноуловител. През 2016 г. са констатирани превишения на ИЕО по показателите, заложен в разрешителното за заустване, вследствие на проведен собствен и контролен мониторинг на отпадъчните води, за което на дружеството два пъти е налагана и отменяна текуща санкция.
- ✓ *Регионално депо за неопасни отпадъци – Видин* – формира се смесен поток отпадъчни води, които след пречистване в локална ПСОВ се заустват в р. Дунав. През месец февруари 2016 г. след провеждане на контролен мониторинг на отпадъчните води се установи превишаване на ИЕО на някои от показателите, заложен в издаденото на Община Видин за РДНО – Видин комплексно разрешително. За констатираното превишение е наложена текуща санкция, която е отменена през месец септември след доказано от преустановяване на замърсяването водите на р. Дунав (осъществен контролен мониторинг на отпадъчните води).

➤ За поречия Огоста и Западно от Огоста:

- ✓ *„Аркус“ АД, гр. Лясковец – Обособено производство, гр. Лом* – от дейността на обекта се формира смесен поток дъждовни, битово – фекални и производствени отпадъчни води, които след пречистване в ЛПСОВ се заустват в р. Лом. Вследствие на констатирани през 2016 г. превишения на ИЕО по показателите, заложен в разрешителното за заустване, на два пъти са налагани текущи санкции, като и двата пъти същите са отменени след прекратяване на замърсяването на р. Лом, удостоверено чрез протоколи от изпитване на отпадъчните води.
- ✓ *„Компас“ ЕООД, с. Комарево* – предмет на дейност на дружеството е производство на месни и меснозеленчукови консерви, която се осъществява на площадка на дружеството в с. Комарево. От дейността се формира смесен поток битово – фекални и производствени отпадъчни води, които след пречистване в ЛПСОВ се заустват в р. Костенка. За превишение на ИЕО, заложен в издаденото разрешително за заустване в края на 2016 г. с наказателно постановление е наложена текуща санкция за замърсяване водите на р. Костенка, което е отменено в началото на юли 2016 г.
- ✓ *„Мити 01“ ЕООД, гр.София, Предприятие за месопреработка, гр. Лом* – смесеният поток от производствени, битово – фекални отпадъчни и дъждовни води след първично пречистване в мазниноуловител се зауства в р. Лом. През 2015 г. са констатирани превишения на ИЕО от разрешителното за заустване въз основа на проведен контролен мониторинг на отпадъчните води и е наложена текуща санкция. Същата е намалена през 2016 г. след представяне на протоколи, удостоверяващи пониски стойности на ИЕО по показатели, за които е наложена санкцията;
- ✓ *„Монбат“ АД, гр. София, Производствена база, гр. Монтана* - с издадено комплексно разрешително по реда на Закона за опазване на околната среда. Заустването на производствените отпадъчни, битово-фекалните отпадъчни, охлаждащи и дъждовни се осъществява в канализационната система на гр. Монтана, съгласно Договор за заустване на производствени отпадъчни води с “ВиК” ООД, гр. Монтана. През 2016 г. са констатирани превишения на ИЕО по показател „Сулфати” от разрешителното въз основа на проведен контролен мониторинг на отпадъчните води и е наложена с Наказателно постановление на Директора на РИОСВ - Монтана текуща санкция. Същата впоследствие е отменена въз основа на резултатите от протокол от изпитване (собствен мониторинг), доказващ прекратяване на замърсяването.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

- ✓ „В и К“ ООД, гр. Монтана за ПСОВ на гр. Вършец - през 2016 г. поради констатирани превишени стойности на индивидуалните емисионни ограничения по показатели „БПК₅“ и „Общ фосфор“ с Наказателно постановление е наложена текуща санкция за замърсяване водите на р. Раковица. Същата е отменена вследствие преустановяване замърсяването по горните показатели, което е удостоверено с протоколи от изпитване на отпадъчните води.

2.4.2.2. Броят на стопанските субекти на територията на РИОСВ - Монтана, които с отпадъчните си води **емитират приоритетни и приоритетно опасни вещества**, съгласно Приложение №1 към чл. 1, ал. 2 на Наредбата за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители, са **7 (седем) на брой**. Това са:

➤ **За поречието Дунав:**

- „Видахим“ АД, гр. Видин за ТЕЦ ”Видахим” и ДНО – сгуруотвал на ТЕЦ „Видахим”– заустват в р. Дунав През 2016 г. предприятието не е извършвало производствена дейност;
- РДНО – Видин - зауства в р. Дунав.

➤ **За поречието Огоста и Западно от Огоста:**

- „Монбат” АД, гр. София, Производствена база, гр. Монтана – зауства в КС на гр. Монтана;
- „Берг Монтана Фитинги” ЕАД, гр. Монтана - зауства в КС на гр. Монтана;
- РДНО – Монтана - зауства в КС на гр. Монтана;
- „Аркус” АД, гр. Лясковец, Обособено производство - Лом - зауства в р. Лом.
- „България Флуорит“ ЕООД, гр. София за Обогастителна фабрика за първична преработка на флуоритна суровина, гр. Чипровци и Рудник „Лукина Падина, землище с. Железна.

2.4.2.3. **Общият брой на стопанските субекти на територията на РИОСВ - Монтана, от дейността на които се формират биоразградими промишлени отпадъчни води и заустват в повърхностен воден обект**, съгласно Приложение №4 към чл. 35, ал. 2 от Наредба №2 от 08.06.2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване (обн. ДВ, бр. 47/21.06.2011 г.), са **7 на брой**, както следва:

➤ **За поречието Дунав:**

- „Ел Би Булгарикум” ЕАД, гр. София, Производствена база, гр. Видин – производство на мляко и млечни продукти. От дейността на обекта се формира един общ смесен поток от битово – фекални и производствени отпадъчни води, който се зауства в р. Дунав по два начина – гравитачно и помпено (само при високи води на реката). Има изградено пречиствателно съоръжения за механично пречистване на отпадъчните води – мазниноуловител;
- „Новоселска гъмза” АД, гр. Видин, Винарска изба, с. Ново село, общ. Ново село, обл. Видин – от дейността на избата се формира един общ смесен поток от битово – фекални отпадъчни, производствени отпадъчни и дъждовни води, които се заустват в р. Дунав;
- „Еко Милк Видин“ ЕАД, гр. Видин, Млекопреработвателно предприятие, с. Кошава, общ. Видин - производство на мляко и млечни продукти. От дейността на обекта се формира един общ смесен поток от битово – фекални и производствени отпадъчни води, който се зауства гравитачно в р. Дунав. Има изградено пречиствателно съоръжения за механично пречистване на отпадъчните води – мазниноуловител.
- *Винтаж 2007“*, с. Неговановци, Винарска изба със съпътстващ семеен хотел в с. Неговановци - от дейността на обекта се формира смесен поток пречистени битови и производствени отпадъчни води след ЛПСОВ1 и дъждовни води, които се заустват в Сухо дере, приток на р. Дунав.

➤ **За поречието Огоста и Западно от Огоста:**

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

- „Компас” ЕООД, с. Комарево, общ. Берковица, обл. Монтана, обект: Предприятие за производство на месни и меснорастителни консерви, с. Комарево, общ. Берковица – заустване на смесен поток от пречистени битово – фекални отпадъчни, производствени отпадъчни и дъждовни води в р. Костенка. Има изградена локална ПСОВ;
- „Мити 01” ЕООД, гр.София, *Предприятие за месопреработка, гр. Лом* – смесеният поток от производствени, битово – фекални отпадъчни и дъждовни води след първично пречистване в мазниноуловител се зауства в р. Лом;
- СД „Лаф Велizarов и сие”, гр. Белоградчик, Млекопреработвателно предприятие, с. Дъбравка, общ. Белоградчик – смесен поток от битово – фекални и производствени отпадъчни води се заустват в р. Дъбравка;
- „Магура” АД, гр. София – *Винарска изба, с. Рабиша, общ. Белоградчик* – предмет на дейността на фирмата е производство на бели, червени и естествено пенливи вина и дестилация на ракия. От дейността на обекта се формира смесен поток производствени и битово – фекални отпадъчни води, които се заустват в Сухо дере, ляв приток на р. Арчар.

2.4.2.4. Проблеми със замърсяване на реките с руднични води – няма.

Най-често нарушенията на екологичното законодателството в областта на опазване на водите са свързани с неспазване на емисионните норми, заложиени в издадените разрешителните, вследствие на неефективна работа на съществуващите пречиствателни съоръжения, при което във водните обекти се заустват непречистени отпадъчни води.

2.4.3. Обобщена информация за осъществения през 2016 г. контрол върху обектите, формиращи отпадъчните води на територията на РИОСВ – Монтана

Експертите от направление „Опазване на водите” през 2016 г. са извършили и взели участие в общо **347 броя проверки** на 210 броя обекти, от които:

- **111 броя планирани контролни проверки** на 79 обекта при заложиени по план 111 броя проверки, формиращи отпадъчни води по поречията на реките Дунав, Огоста, Лом, Ботуня, Цибрица, Тополовец, Войнишка, Видбол и Арчар, в т.ч. 51 броя проверки (55 броя пробонабирания) на 28 броя обекта, формиращи отпадни води и заустващи във водни обекти, включени в Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите (ИСРМУВ) през 2016 г., съгласно Заповед №РД - 21/18.01.2016 г. на Министъра на ОСВ и 28 броя комплексни проверки на 28 броя обекти (2015 г. - 47 броя на 46 броя обекта) по заповед на Директора на РИОСВ – Монтана по компонент „Води”, в т.ч. 6 броя с координатор от направлението. Процентното изпълнение на плана за 2016 г. е 100%.

- **12 броя проверки по комплексни разрешителни** на 11 броя обекта;

- **224 броя извънредни проверки** на 150 обекта, както следва:

- за съставяне на констативен протокол за налагане/отмяна на санкция - 23 броя проверки на 12 обекта;

- по изпълнение на предписания - 2 броя на 2 обекта;

- по сигнали и жалби – 15 броя на 14 обекта;

- по заповед на Министъра на ОСВ, директора на РИОСВ – Монтана, писма на МОСВ, разпореждане на Прокуратурата и други – 20 броя на 20 обекта;

- по заповед на Областен управител на Област Монтана и на Област Видин, и кметове на общини - 164 броя проверки на 102 броя обекта;

- проверки по проекти, финансирани от ПУДООС - 0 броя проверки.

Големият брой извънредно извършени проверки на обекти се дължи основно на проверките по Заповед на Областните управители на Област Видин и Монтана и кметове на общини, касаещи проверки на техническото и експлоатационно състояние и оценка сигурността на язовирите, намиращи се на територията на областите Монтана и Видин, както и проверки на реките и речните корита в извънурбанизираните територии - за 2016 г. тези проверки са 162 на брой, докато през 2015 г. са били 225 броя.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

През 2016 г. експерти от направлението са взели участие в 3 на брой ДПК. Дадени са 17 на брой предписания, които са изпълнени в срок. До всички оператори с издадени актуални разрешителни за заустване е изпратено напомнително писмо относно представяне в инспекцията до 31.03.2016 г. на доклад по изпълнение на условията в разрешителното през 2015 г.

Съвместно с представители на Регионална лаборатория – Монтана към ИАОС – София са извършени **76** броя пробонабирания, в т.ч. 55 бр. контролни пробонабирания на отпадъчни води от 28 бр. обекти, съгласно Заповед №РД - 21/18.01.2016 г. на Министъра на ОСВ и 21 бр. пробонабирания от повърхностни и отпадъчни води от **13** бр. обекти, съгласно постъпили в инспекцията сигнали и жалби.

В ИСРМУВ са въведени всички данни от проведения през годината задължителен емисионен контрол на обектите, включени в одобрения от МОСВ списък.

За отклонения от индивидуалните емисионни ограничения (ИЕО), разписани в разрешителните за ползване на повърхностен воден обект за заустване на отпадъчни води, през отчетната 2016 г. са наложени и променени санкции, както следва:

- *Наложени санкции с Наказателно постановление на Директора на РИОСВ – Монтана за замърсяване на повърхностен воден обект, приемник на отпадъчни води, чрез превишаване на ИЕО, разписани в разрешителните за ползване на воден обект за заустване - **9 броя** на 7 броя обекта (2015 г. – 12 броя на 9 обекта).*

- *Намалени санкции със Заповед на Директора на РИОСВ – Монтана по реда на чл. 69б от ЗООС във връзка с установено намаляване увреждането/неспазването на определените емисионни норми и ограничения - **2 броя** на 2 броя обекта (2015 г. – 6 броя на 4 обекта):*

- *Отменени санкции със Заповед на директора на РИОСВ – Монтана по реда на чл. 69б от ЗООС – **12 броя** на **9** обекта (2015 г. – 10 броя на 6 обекта), от които 11 броя са въз основа прекратяване на замърсяването/неспазването на определените ИЕО и 1 брой заповед за отмяна, поради установено увеличаване на замърсяването/неспазването на емисионните норми и ограничения, като впоследствие са наложени нови текущи санкции.*

Допуснатите превишения на ИЕО, разписани в разрешителните за заустване, са вследствие неефективна работа и нередовно почистване на локалните пречиствателни съоръжения. Предвид горното операторите на обектите трябва да прилагат по-адекватни мерки за поддържане на пречиствателните съоръжения в техническа и експлоатационна изправност и да осигуряват непрекъснато нормалната им експлоатация с цел ограничаване превишението на емисионните норми и ограничения.

През отчетният период са съставени 4 на брой актове за констатирани административни нарушения на Закона за водите на следните юридически лица: „ТБМ” ЕООД, гр. Монтана, ТМСИ, с. Ерден, общ. Бойчиновци, „Магура” АД, гр. София, Винарска изба, с. Рабиша, общ. Белоградчик, „ВиК” ООД, гр. Монтана за КС на гр. Монтана и Община Монтана за КС на гр. Монтана. Издадени са 4 бр. наказателни постановления (НП), с които са наложени имуществени санкции на обща стойност 3 500 лв. Нито едно от тях не е обжалвано и всички са влезли в сила.

В направление „Опазване на водите” през 2016 г. също така е извършено:

- ✓ На БДДР – Плевен е изпратена изисканата информация за мерките по наблюдението и контрола при прилагането на ПУРБ по съответните индикатори за всяка мярка за периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2015 г., съгласно точка II от Становище по екологична оценка №6-2/2009 г. на Министъра на околната среда и водите.
- ✓ Участие в заседания на Експертен екологичен съвет при РИОСВ - Монтана, назначени със заповед на директора на РИОСВ – Монтана.
- ✓ До МОСВ, Дирекция „Управление на водите” е изготвен и изпратен отчет за степента на изпълнение на политиките и програмите, утвърдени по бюджета на МОСВ за 2015 г. и за първото шестмесечие на 2016 г.
- ✓ До ИАОС – София е изготвен и изпратен отчет за 1-вото шестмесечие на 2016 г. по изпълнението на Заповед №РД-21/18.01.2016 г. на министъра на ОСВ, касаеща провеждане на контролен мониторинг за обектите, формиращи отпадъчни води и заустващи във водни обекти.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

- ✓ Съгласно т.П.3. от Заповед №ИА-627/02.11.2016 г. на МОСВ от РИОСВ - Монтана са верифицирани данните от изчислените годишни масови товари за 2009 г. и 2015 г., касаещи обектите на територията на инспекцията и са предоставени от БДДР – Плевен.
- ✓ Участие в междуведомствена експертна комисия за извършване проверка по изпълнение на предписанията от обследване на техническото и експлоатационното състояние на яз. „Божоровец” в землището на с. Дългоделци, община Якимово, област Монтана, в изпълнение на Заповед №ОМП-02-5/29.02.2016 г. на Областен управител на област Монтана.
- ✓ Участие в междуведомствена комисия за обследване проводимостта на речните корита в границите на населените места, находящи се на територията на Община Берковица, в изпълнение на Заповед №РД-15-157/02.03.2016 г. на кмета на Община Берковица.
- ✓ Участие в междуведомствена комисия за проверка на защитни диги на р. Дунав и р. Тимок и отводнителните ПС към тях в изпълнение на Заповед №РД-2901/6/31.03.2016 г. на Областен управител на област Видин.
- ✓ Участие в междуведомствена експертна комисия за проверка на хидротехническите съоръжения и проводимостта на речните корита извън границите на урбанизираната територия в Област Монтана, в изпълнение на Заповед №РД-22-19/09.04.2015 г. на Областен управител на област Монтана.
- ✓ Съвместно с представители на БДДР – Плевен са извършени проверки на ВЕЦ на територията на РИОСВ – Монтана в изпълнение на Заповед РД-435/29.07.2016 г. на МОСВ.
- ✓ Участие в междуведомствена комисия за проверка на хидротехническо съоръжения, стопанисвани от „Напоителни системи“ – клон Видин на територията на Област Видин в изпълнение на Заповед №РД2901/23/17.10.2016 г. на Областен управител на област Видин.
- ✓ Участие в междуведомствена комисия за обследване на техническото и експлоатационно състояние на язовирните стени и съоръжения към тях на територията на Област Монтана в изпълнение на Заповед №ОМП-02-18/04.10.2016 г. на Областен управител на област Монтана.
- ✓ Участие в Държавни приемателни комисии за приемане на следните строежи:
 - За строеж: „Отводнителна система с. Долни Цибър– първи етап“, местонахождение с. Долни Цибър, общ. Вълчедръм.
 - За строеж: „Изграждане на ЛПС на ВЕЦ "Клисура" и захранващи кабели НН", местонахождение с. Бързия, общ. Берковица
 - За строеж: Етап 1: "Хидрогрупа 1" от "Основен ремонт подмяна на генериращи мощности и на системи и съоръжения за управление на ВЕЦ "Бързия", находящ се в ПИ 212141 в землището на с. Бързия, общ. Берковица.
- ✓ Изготвени са 91 броя писмени становища по подадени инвестиционни предложения, доклади по ОВОС, задания за определяне обхвата на ЕО, годишни доклади по комплексни разрешителни до направления „Екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда”, Дирекция „Превантивна дейност” и „КПКЗЕОДА”, Дирекция „Контрол на околната среда” към РИОСВ – Монтана.
- ✓ Изготвени са 15 брой писмени становища по подадени уведомления за инвестиционни предложения във връзка с издаване на разрешителни за водовземане и/или ползване на повърхностни и подземни води от БДДР - Плевен.
- ✓ До БДДР – Плевен са изготвени и изпратени 17 броя становища с резултатите от извършените проверки на обстоятелствата, свързани с преценка на заявено искане за издаване на разрешително за ползване на воден обект с цел заустване, определени в чл. 62, ал. 1, т.т. 2, 3, 4 и 5 и удължаване на срока по чл.151, ал. 4 от Закона за водите.
- ✓ Взето е участие в 18 на брой проверки съвместно с представители на БДДР – Плевен на водноелектрически централи в изпълнение на Заповед №РД-435/29.07.2016 г. на министъра на ОСВ за извършване на съвместни проверки от БД и РИОСВ на всички действащи ВЕЦ за спазване на условията, поставени в издадените разрешителни за водовземане и разпоредбите на екологичното законодателство.

3. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

На основание изисквания на Закона за водите БДДР разработва следните програми за мониторинг на подземните води в Дунавски РБУ.

- програма за контролен и оперативен мониторинг на химичното състояние на водите;
- програма за мониторинг на водите в зоните за защита на питейни води ;
- програма за мониторинг на нитрати във водите в нитратно уязвимите зони ;
- програма за мониторинг на количественото състояние на водите ;

Съгласно изискванията на чл.10, ал. 1 от Наредба №1 за мониторинг на водите, при необходимост се изпълнява и т. нар. проучвателен мониторинг. Назначаването и извършването на този вид мониторинг е в случаите, когато причината за замърсяването е неизвестна, както и за уточняване на величината на въздействие на случайното замърсяване.

Контролния мониторинг на химичното състояние на подземните води осигурява информация за :

- допълване на характеризирането и потвърждаване оценката на риска за непостигане на добро химично състояние ;
- оценка на дългосрочните тенденции в естествени условия и тенденциите в концентрациите на замърсителите в резултат от човешка дейност;
- оценка на риска и необходимостта от планиране на оперативен мониторинг ;

Оперативния мониторинг на химичното състояние на подземните води осигурява информация за :

- химичното състояние на всички ПВТ определени в риск ;
- установяване наличието на дългосрочни възходящи тенденции в концентрацията на определен замърсител ;

Данните от контролния и оперативния мониторинг в БДДР се използват за оценка на тенденциите на замърсителите.

За периода 2010 - 2013 г. в изпълнение на програмата за контролен и оперативен мониторинг, утвърдена със Заповед РД 715/02.08.2010 г. на МОСВ, са включени 100 пункта за мониторинг на химичното състояние на подземните води. От 2013 г. до 04.2016 г. в програмата за контролен и оперативен мониторинг на химичното състояние, в изпълнение на Заповед №РД - 182/26.02.2013 г. на МОСВ, мониторинговите пунктове са 99 на брой (26 от тях са определени и за оперативен мониторинг). Един пункт при гара Яна е отпаднал поради разрушаване.

От 01 април 2016 г. действа Заповед №РД - 167/31.03.2016 г. на МОСВ, съобразена с новия ПУРБ 2016 - 2021. В сравнение с изпълняваната по време на първия ПУРБ програма за мониторинг на химичното състояние на подземните води, в актуализираната мониторингова мрежа е увеличен броя на пунктовете. Общият брой пунктове включени в новата мрежа за мониторинг на химичното състояние е 138. Увеличението на броя мониторингови пунктове при актуализацията на програмата е важно условие предвид факта, че основен проблем в процеса на оценка на химичното състояние е ниската достоверност по критерият за гъстота на мрежата. Контролен мониторинг се изпълнява в 112 пункта, а оперативен мониторинг - в 26 пункта. Пунктовете за мониторинг на Зоните за защита са 109.

Програмите за мониторинг на химичното състояние на подземните води, изготвени от БДДР, се изпълняват от 8 Регионални лаборатории на ИАОС. В обхвата на РИОСВ – Монтана това е РЛ – Монтана към ИАОС – София, като броят на пунктовете е 22 (Таблица №4).

Таблица №4. Пунктове за мониторинг на подземни води

№ по ред	Код на пункт	Населено място	Име на пункт	Код на ПВТ	община	област
1	BG1G0000QALMP001	Брегово	Брегово, ШК1-ПС Брегово 3	BG1G0000QAL001	Брегово	Видин
2	BG1G0000QALMP003	Ново село	Ново село ШК ПС Ново село	BG1G0000QAL001	Ново село	Видин

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

3	BG1G0000QALMP380	Ново село	ТК1 Ст. Двор - Община ново село - Ново село	BG1G0000QAL001	Ново село	Видин
4	BG1G0000QALMP009	Видин	Видин, ШК 1- ПС "КОС"	BG1G0000QAL002	Видин	Видин
5	BG1G0000QALMP381	Новоселци	ТК1 - ПС Вили пчела - ВиК Видин - Новоселци	BG1G0000QAL002	Видин	Видин
6	BG1G0000QALMP016	Арчар	Арчар, ШК-Р1-ПС "Добри дол"	BG1G0000QAL003	Димово	Видин
7	BG1G0000QALMP019	Станево	Станево, дренаж - ПС "Станево"	BG1G0000QAL004	Лом	Монтана
8	BG1G0000QALMP067	Крива бара	Крива бара, ШК 5 ПС "Крива бара"	BG1G0000QAL013	Брусарци	Монтана
9	BG1G0000QALMP385	Дражинци	ТК 2 - ПС Дражинци - ВиК Видин - Дражинци	BG1G0000QAL013	Ружинци	Видин
10	BG1G0000QALMP386	Плешивец	ШК - ПС Плешивец - ВиК Видин - Плешивец	BG1G0000QAL013	Ружинци	Видин
11	BG1G0000QALMP070	Безденица	Безденица, ШК - ПС "Безденица"	BG1G0000QAL014	Монтана	Монтана
12	BG1G0000QALMP387	Владимирово	Др-Владимирово- ВиК Монтана- Владимирово	BG1G0000QAL015	Бойчиновци	Монтана
13	BG1G0000QPLMP122	Габровница	Габровница, ШК ПС "Габровница"	BG1G0000QPL023	Монтана	Монтана
14	BG1G00000N2MP189	Септемврийци	Септемврийци, ТК	BG1G00000N2034	Вълчедръм	Монтана
15	BG1G00000N2MP404	Якимово	ТК1 - ВиК Монтана - Якимово	BG1G00000N2034	Якимово	Монтана
16	BG1G00000N2MP405	Василовци	ТК1 - ВиК Монтана - Василовци	BG1G00000N2034	Брусарци	Монтана
17	BG1G00000N2MP406	Мадан	ШК - ВиК Монтана-Мадан	BG1G00000N2034	Бойчиновци	Монтана
18	BG1G000N1BPMP199	Грамада	Грамада, група КИ	BG1G000N1BP036	Грамада	Видин
19	BG1G000N1BPMP201	Доктор Йосифово	Доктор Йосифово, КИ ПС "Д-р Йосифово"	BG1G000N1BP036	Монтана	Монтана
20	BG1G0000K2SMP203	Кобиляк	Кобиляк, КИ "Кобиляк"	BG1G0000K2S037	Бойчиновци	Монтана
21	BG1G0000TJKMP246	Палилула	Палилула, КИ "Пали лула"	BG1G0000TJK044	Бойчиновци	Монтана
22	BG1G0000TJKMP255	Рабиша	Рабиша, КИ "Рабиша"	BG1G0000TJK044	Белоградчик	Видин

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

В програмата за контролен и оперативен мониторинг всеки отделен мониторингов пункт има определена схема за пробонабиране и анализиране по показатели разделени в следните групи:

I. Физико-химични показатели

- I –ва група основни физико-химични показатели:
разтворен кислород, активна реакция, електропроводимост, нитрати, амониеви йони, температура на водата, перманганатна окисляемост, обща твърдост, калций, магнезий, хлориди, натрий и калий, сулфати, водороденкарбонати, карбонати и сух остатък – анализират се във всички пунктове за подземни води сезонно /четири пъти в годината/ или на полугодие /два пъти годишно/.
- II –ра група допълнителни физико-химични показатели:
нитрити, фосфати, общо желязо, манган - анализират се във всички пунктове за подземни води сезонно /четири пъти в годината/ или на полугодие /два пъти годишно/.

II. Специфични замърсители

- I –ва група - метали и металоиди:
олово, кадмий, арсен, живак, мед, цинк, никел, общ хром, хром три и шествалентен, стронций, обща алфа и бета активност – анализират се всички или отделни показатели на полугодие /два пъти годишно/ или веднъж годишно.
- II –ра група - органични замърсители:
трихлоретилен, тетрахлоретилен, алдрин, диелдрин, ендрин, атразин, симазин, пропазин, ендосулфан, метоксихлор, хептахлор, хлордан, DDT/DDD/DDE, HCH – съединения, ацетохлор, пендиметалин, флутриафлор, триадименол, манкоцеб, алахлор, циперметрин – анализите се извършват еднократно през годината.

БДДР изготвя и програма за мониторинг водите в зоните за защита на питейните води (ЗЗПВ) за ПВТ, които имат средноденоношен дебит над 100 м³. Тази програма допълва изготвените програми за контролен и оперативен мониторинг на подземните води. Пунктовете от програмата за мониторинг в зоните за защита на питейни води са част от програмата за контролен и оперативен мониторинг на подземните води. Това са водовземни съоръжения при помпени станции за питейно-битово водоснабдяване. Мониторингът на подземни води в ЗЗПВ се изпълнява в периода между извършването на контролния мониторинг. Показателите, които се наблюдават при изпълнението на тази програма са идентични с гореизброените групи показатели анализирани при контролния мониторинг в подземните води.

Програма за мониторинг на нитрати в подземните води попадащи в нитратно уязвимите зони се разработва от БДДР в съответствие с изискванията на чл.8, ал. 1 от Наредба №2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници. Програмата за мониторинг на нитрати в подземните води за периода 2009 – 2010 г., утвърдена със Заповед №РД 355/30.05.2009 г., включва 45 пункта с честота на пробонабиране – 4 пъти годишно. Актуализираната програма, утвърдена със Заповед №635/13.08.2013 г. на МОСВ за периода 2013 – 2014 г., включва 138 пункта, за които честотата на пробонабиране е определена - 4 пъти годишно сезонно.

При анализа и оценката на химичното състояние на подземните води на територията на ДР на база наличната информация към момента са взети предвид влиянието на всички групи фактори на въздействие. Получените резултати от оценката на химичното състояние показват, че от 50 подземни водни тела, попадащи на територията на ДР :

- 22 тела са оценени в „лошо“ химично състояние ;
- 28 тела са оценени в „добро“ химично състояние ;

1. Мониторинг на химичното състояние на подземни води, попадащи на територията на РИОСВ - Монтана

СЛОЙ 1 -НЕОГЕН-КВАТЕРНЕР

Подземните водни тела в първи слой на територията на ДРБУса 33 на брой. От тях в обхвата на РИОСВ Монтана са:

Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL001

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

„Порови води в Кватернера - Брегово-Новоселска низина” - водно тяло, наблюдавано с два пункта за мониторинг /MP 001; MP 003/

- MP 001 при Брегово ШК1-ПС Брегово 3, община Брегово, област Видин – през изминалата 2016 г. в сравнение с предходните години се наблюдава низходяща тенденция в концентрациите на нитрати във водата в пункта. Средногодишната стойност по този показател през 2016 г. е под стандарта за качество. Пункта се наблюдава с оперативен мониторинг по нитратни йони.
- MP 003 при Ново село ШК ПС Ново село, община Ново село, област Видин - през 2016 г. концентрациите на нитрати остават малко над границата на стандарта за качество, но тенденцията е низходяща.

И в двата пункта за мониторинг на подземно водно тяло с код BG1G0000QAL001 по отношение на показателя нитрати се наблюдава постепенно подобрение в състоянието и низходяща тенденция в средногодишните концентрации на нитрати.

Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL002

„Порови води в Кватернера - Видинска низина” – наблюдава се с два пункта за мониторинг /MP 009; MP 381/

- MP 009 при Видин ШК 1- ПС "КОС", общин Видин, област Видин – резултатите от мониторинга в пункта съответстват на добро химично състояние по стандартите за качество. Пункта е в риск по нитрати и се наблюдава с оперативен мониторинг на нитратни йони.
- MP 381 „ТК1 - ПС Вили пчела - ВиК Видин – Новоселци“ при с. Новоселци, общ. Видин

Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL003

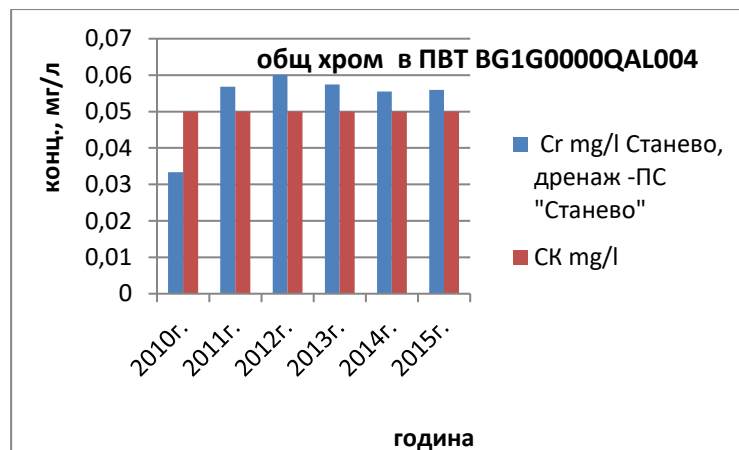
„Порови води в Кватернера - Арчар-Орсойска низина” – представено с един пункт за мониторинг /MP 016/ .

- MP 016 при Арчар ШК-Р1-ПС "Добри дол", община Димово, област Видин - водата в пункта съответства на добро химично състояние по стандартите за качество.

Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL004

„Порови води в Кватернера - Цибърска низина” – представено с един мониторингов пункт /MP 019/.

- MP 019 при Станево дренаж ПС „Станево”, община Лом ,област Монтана- и през 2016 г. се наблюдава запазване на високите концентрации на общ хром над стандарта Водата в пункта е с превишения по този показател от 2011 г. и към момента. Наблюдават се и стойности на нитратите граничещи със стандарта за качество.

Резултатите от анализите на водите в горепосочения пункт показват трайно повишени стойности на хром в периода от 2010 г. и до момента. По наличната информация за източниците на замърсяване в БД, в района няма възможен антропогенен източник, предизвикващ такъв вид замърсяване. Постоянното повишено съдържание на хром би могло да се дължи на факта, че за формирането на химичния състав на водите в района имат значение постъпващите води от лъсовите наслаги, които са с геогенно (естествено) повишено съдържание на хром в тази част от страната. До настоящия момент проучванията свързани с доказването на произхода на хрома в подземните води в

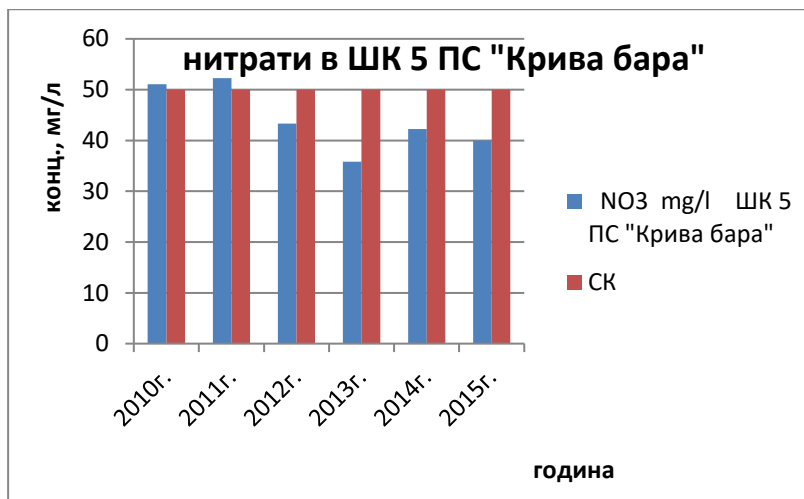
РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

района са недостатъчни. За целта е необходимо да бъдат планирани бъдещи действия по извършване на проучвателен мониторинг за решаването на тази задача.

Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL013

„Порови води в Кватернера - р. Лом” – три броя мониторингови пунктове /МР 067; МР385; МР 386/.

- МР 067 при Крива бара ШК 5 ПС "Крива бара", община Брусарци, област Монтана – до 2011 г. в пункта са наблюдавани високи концентрации на нитрати над праговите стойности. От 2012 г. и към момента се наблюдава *подобряване на състоянието* по този показател. Средногодишните стойности на нитратите във водата са с низходяща тенденция. Пунктът е с оперативен мониторинг по нитратни йони.

Подземно водно тяло с код BG1G0000QAL014

„Порови води в Кватернера - р. Цибрица” - представено с един мониторингов пункт МР 070 Безденица ШК – ПС "Безденица", с. Безденица, община Монтана, област Монтана. Водата в пункта показва съответствие с изискванията за добро химично състояние по стандартите за качество.

Подземно водно тяло с код BG1G0000QPL023

„Порови води в Кватернера - между реките Лом и Искър” - наблюдава се с един мониторингов пункт МР 122 Габровница ШК ПС "Габровница", с. Габровница, община Монтана, област Монтана. Качеството на водата в пункта отговаря на добро химично състояние по стандартите за качество.

• СЛОЙ 2 –НЕОГЕН

Подземните водни тела попадащи във втори слой на територията на ДРБУ са 3 на брой. От тях в обхвата на РИОСВ Монтана попада едно тяло:

Подземно водно тяло с код BG1G0000N2034

„Порови води в Неогена - Ломско-Плевенска депресия” – наблюдаван от два мониторингови пункта /МР 189;МР 190/ от които в обхвата на РИОСВ Монтана :

- МР 189 при Септемврийци ТК, община Вълчедръм, област Монтана – стойностите на концентрациите по показател нитрати през 2016 г. са гранични със стандарта за качество. В сравнение с предходните години се наблюдава низходяща тенденция при средногодишните стойности на нитратите в пункта. По останалите показатели качествата на водата отговарят на изискванията за добро химично състояние.

• СЛОЙ 3 НЕОГЕН-САРМАТ

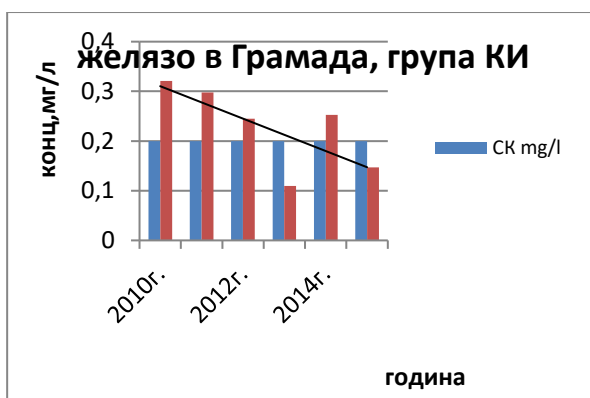
Подземните тела попадащи в трети слой на територията на ДРБУ са 2 на брой, като само едно тях е в обхвата на РИОСВ Монтана:

Подземно водно тяло с код BG1G000N1BP036

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

„Карстови води в Ломско-Плевенската депресия” – наблюдавано с два пункта за мониторинг /МР 199; МР 201/:

- МР 199 при Грамада група КИ, община Грамада, област Видин – през 2016 г. резултатите от анализите на водата в пункта съответстват на изискванията за добро химично състояние. В предходните години в пробите от водата са установявани повишени над стандарта стойности на концентрациите на желязо (видно от графиката). По този показател тенденцията за периода 2010-2015 г. в средногодишните стойности на концентрациите е низходяща.
- МР 201 при д-р Йосифово КИ ПС"Д-р Йосифово", община Монтана, област Монтана – резултатите от мониторинга показват добро химично състояние по стандартите за качество. Пункта се наблюдава с оперативен мониторинг по нитрати.

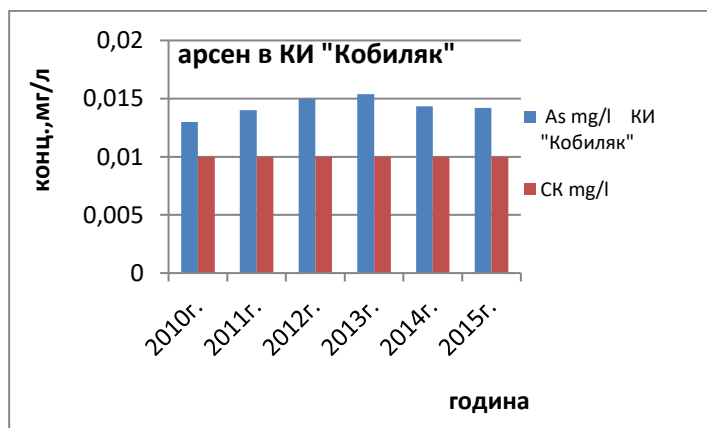

• СЛОЙ 4 ГОРНА КРЕДА

Подземните водни тела, попадащи в четвърти слой на територията на ДРБУ, са 4 на брой. От тях едно тяло попада в обхвата на РИОСВ Монтана:

Подземно водно тяло с код BG1G0000K2S037

„ Карстови води в Предбалкана” – наблюдава се един пункт за мониторинг МР 203 при Кобиляк - КИ "Кобиляк", община Бойчиновци, област Монтана – и през 2016 г. резултатите от анализите на водата в пункта запазват повишени стойности на арсен над стандарта. Идентични резултати са установени при средногодишните стойности на арсена за периода на наблюдение 2010 - 2015 г. Въз основа на резултати получени в БДДР от изпълнение на обществена поръчка при която са проведени проучвания в района на р.Огоста, е установено, че повишеното съдържание на арсен в района е „фоново“. По останалите наблюдавани показатели водата е в добро химично състояние.

• СЛОЙ 5 ТРИАС –ЮРА-КРЕДА

В този слой на територията на ДРБУ попадат 7 подземни водни тела. От тях в обхвата на РИОСВ Монтана попада едно тяло :

Подземно водно тяло с код BG1G0000TJK044

„Карстови води в Западния Балкан” – представено с два мониторингови пункта /МР 246; МР 255/:

- МР 246 при Палилула „КИ”Палилула”, община Бойчиновци, област Монтана
- МР 255 при Рабиша КИ ”Рабиша”, община Белоградчик, област Видин

И в двата пункта водата е с показатели съответстващи на добро химично състояние и през 2016 г., както и в предходните години на наблюдение.

В телата BG1G0000QAL001, BG1G0000QAL013 и BG1G00000N2034, оценени в лошо състояние по нитрати, има добре изразена тенденция на понижаване концентрациите на нитрати през референтния период, макар че са над праговите стойности. Констатирано е понижаване на стойностите на нитратите в пунктовете:

- Брегово, ШК1-ПС Брегово 3 с код BG1G0000QAL001
- Ново село ШК ПС Ново село с код BG1G0000QALMP003
- Крива бара, ШК 5 ПС ”Крива бара” с код BG1G0000QALMP067
- Септемврийци, ТК с код BG1G00000N2MP189.

При оценката на химичното състояние на подземните води е взета предвид и наличната информация в БДДР за т.нар. райони с „историческо замърсяване“ (проведено широко изследване на качествата на подземните води извършено през периода 1971-1975 г. с цел оценка на състава на водите, използвани за питейни нужди при изграждане на водоснабдителните системи на страната). Това са райони с констатирани отклонения по даден показател, установени още в първите години на извършване на анализи на химичния състав на подземни води в страната.

Информация за райони с „историческо замърсяване“ по показател нитрати в подземните води е налична за следните населени места в обхвата на РИОСВ – Монтана - гр. Брегово, област Видин; с. Ново село, област Видин; гр. Дунавци, област Видин и с. Крива бара, област Монтана. Изброените населени места попадат в района на разпространение на ПВТ с код : BG1G0000QAL001, BG1G0000QAL002 и BG1G0000QAL013, които са оценени в лошо химично състояние по нитрати и в настоящия момент. За подземните води попадащи в районите с „историческо замърсяване“ ще е необходим по-дълъг период от време за достигане на добро химично състояние съгласно изискванията на Директивата .

Информация за „историческо замърсяване“ по показател арсен в подземните води е налична за района на КИ ”Кобиляк” с код BG1G0000K2SMP203 - мониторингов пункт от програмата за контролен мониторинг на химичното състояние на подземно водно тяло с код BG1G0000K2S037. Повишени стойности над стандарта за качество на концентрациите на арсен в подземните води от пункта са установени още през референтните 2007-2008 г. при определяне на „базовите нива“ на показателите на замърсяване. Това е единствения пункт за наблюдение на качеството на подземни води на територията на БДДР с повишени над стандарта за качество стойности по показател арсен. Участъка е локален и до момента не се наблюдава разпространение в други участъци от тялото. Въз основа на резултати получени в БД от проучвания, проведени в района на р. Огоста е установено, че наднорменото съдържание на арсен в района се дължи на факта, че милиони години естествената ерозия е разрушавала разположените високо в релефа арсен-съдържащи орудявания и е транспортирала този материал в речните долини. В допълнение следва да се отчете, че години наред в миналото хвост, съдържащ арсен, е заустван директно в реката. В резултат се наблюдават повишени нива на арсен в района, както в годините преди изграждането на мрежите за мониторинг на БД, така и към момента.

2. Мониторинг на количественото състояние

Мрежата за количествен мониторинг на подземни води обхваща 44 подземни водни тела в границите на БДДР. Общият брой на пунктовете е 170. Наблюдават се:

- нива – на кладенците
- дебита – на изворите

Съгласно чл. 171(2) т.2. и ал.(б) от Закона за водите НИМХ - БАН отговаря за извършването на количествения мониторинг на водите.

4. СЪСТОЯНИЕ НА ХИДРОТЕХНИЧЕСКИТЕ СЪОРЪЖЕНИЯ /ДИГИ, ЯЗОВИРНИ СТЕНИ И Т.Н./

В съответствие с чл.190, ал.4 от Закона за водите, техническото състояние на язовирните стени и съоръженията към тях се контролират от Държавна агенция за метрологичен и технически надзор, Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“.

1. Състояние на хидротехническите съоръжения на територията на област Монтана

➤ Язовири

Извършено е обследване на 41 язовира, включени в Списъка на потенциално опасните язовири за 2016 г. на територията на област Монтана, 3 броя хвостохранилища, 4 броя защитни диги и 4 броя непотенциално опасни язовири. **Собствеността** на проверените язовири е 33 броя – общинска собственост; 5 броя – държавна собственост, в управление на Министъра на земеделието и храните и предоставени за стопанисване и експлоатация на „Напоителни системи” ЕАД клон Мизия; 1 брой – държавна собственост, който се стопанисва от „В и К” ООД гр. Монтана; 3 броя изравнители – собственост на „НЕК” ЕАД, които се стопанисват и експлоатират от Предприятие „Язовири и каскади”; 3 броя – частна собственост на физически и юридически лица. **Речното корито до 500 м. след язовирната стена** е почистено речно корито на 8 язовира, непочистено речно корито, но имащо видимост – 34 язовира и непочистено речно корито -3 язовира.

Общата оценка за състоянието на проверените водностопански обекти (язовири и изравнители) е:

- ✓ В **изправно** състояние са 16 язовира.
- ✓ В **неизправно частично работоспособно** състояние (с нарушен поне един от показателите за технологична сигурност без опасност за конструктивната сигурност) са 6 язовира.
- ✓ В **неизправно частично работоспособно** състояние (нарушен поне един от показателите за конструктивна сигурност и/или показателите за опазване на околната среда при удовлетворени показатели за технологична сигурност) са 10 язовира.
- ✓ В **неизправно неработоспособно** състояние са 10 язовира.
- ✓ В **предаварийно** състояние са 3 язовира:
 1. Язовир «Злеевец» с. Стубел, община Монтана – потенциално неопасен.
 2. Язовир «Върбовец» с. Горна Ковачица, община Чипровци – потенциално опасен.
 3. Язовир „Смирненски“, с.Смирненски, общ.Брусарци – потенциално опасен.

➤ **Защитни диги** - обследваните от междуведомствената комисия при есенната проверка съоръжения за предпазване от вредната въздействие на водите (защитни диги) са 4 броя, които са публична държавна собственост на основание чл. 13, ал. 1, т. 3 от Закона за водите и са в управление на министъра на земеделието и храните. И четирите диги са със земнонаситен тип на стената:

1. Дунавска дига при с. Долни Цибър, находяща се на територията на селата Станево (община Лом) и Долни и Горни Цибър (община Вълчедръм). Техническото състояние на съоръжението е – изправно.
2. Диги на р. Цибър, находяща се на територията на селата Долни Цибър, Горни Цибър, Игнатово и Златия (община Вълчедръм). Техническото състояние на съоръжението е – изправно.
3. Диги Дунавски, находящи се на територията на селата Орсоя, Сливата и Добри дол (община Лом). Техническото състояние на съоръжението е – изправно.
4. Диги Ломски, находящи се в гр. Лом. Техническото състояние на съоръжението е – неизправно – частично работоспособно.

➤ **Състояние на хвостохранилища** - проверените хвостохранилища са 3 на брой:

1. „Мечи дол” с. Мартиново, община Чипровци. Собственост е на „Чипровец” ЕАД в несъстоятелност. Хвостохранилището е за тежки метали. Техническото състояние на съоръжението е неизправно – частично работоспособно (нарушен поне един от показателите за технологична сигурност без опасност за конструктивната сигурност, предприема се ремонт).
2. „Чипровец” с. Мартиново, община Чипровци. Собственост е на „Чипровец” ЕАД в несъстоятелност. Техническото състояние на съоръжението е неизправно – частично

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

работоспособно (нарушен поне един от показателите за конструктивна сигурност и/или показателите за опазване на околната среда при удовлетворени показатели за технологична сигурност).

3. „Голям Буковец” с. Железна, община Чипровци. Собственост е на „България Флуорит” ЕООД. Техническото състояние на съоръжението е исправно.

2. Състояние на хидротехническите съоръжения на територията на област Видин

Извършено е обследване на 37 язовира, находящи се на територията на област Видин и 14 броя защитни диги, както следва:

➤ Язовири – държавна собственост.

Собствеността на проверените язовири е 25 броя – общинска собственост; 9 броя – държавна собственост, в управление на Министъра на земеделието и храните и предоставени за стопанисване и експлоатация на „Напоителни системи” ЕАД клон Видин; 1 брой – частна собственост на юридическо лице. **Речното корито до 500 м. след язовирната стена** на 11 язовира е почистено, непочистено речно корито, но имащо видимост – 24 язовира и непочистено речно корито - 2 язовира.

➤ Защитни дунавски диги.

Защитните дунавски диги са публична държавна собственост, с предоставени права за управление на Министерство на земеделието и храните. Стопанисват се от „Напоителни системи” ЕАД – клон Видин. Общата дължина на съоръженията е 36,933 км, което включва земнонасипни диги и бетонови стени. Заедно с участъците на подприщване от река Дунав на реките Тополовец, Войнишка, Видбол, Арчар, Бързарци и Скомля – дължината им е 49,676 км. Дунавските диги са изградени за защитата на 125 310 дка обработваеми площи и 11 населени места, включително гр. Видин и индустриалната му зона от високи води на река Дунав.

Дунавска дига „Защита гр.Видин” - в исправно техническо състояние.

Дунавска дига „Защита „Индустриална зона” на гр. Видин - техническо състояние е добро. Под дигата минава напорен тръбопровод на демонтираната канализационна помпена станция. При високи води на река Дунав има опасност от навлизане на водни маси през тръбопровода, което би довело до наводняване на терени в Южна промишлена зона на гр. Видин. Необходимо е да бъде проверено състоянието на затворните механизми на тръбопровода и да се прекъсне достъпа на вода до него.

Дунавска дига „Видин-Кошава“ - бетоновата стена е в добро състояние. Земнонасипната част от дигата е почистена затревена и исправна. В тези участъци на дигата се наблюдават следи от движение на АТВ-та, което представлява риск за нарушаване целостта на откосите и короната. Дадени са предписания на ОДМВР – Видин и Гранично полицейско управление – Видин за постоянно наблюдение.

Дунавска дига „р.Войнишка-ГСК” - техническо състояние – затревена, в отделни участъци по сухия и мокър откос за почистване. ОПС е в исправно техническо състояние. Тампониран е шлюза на тръбопровод, минаващ през дигата. В зоната на шлюза се наблюдава изнасяне на материал от мокрия откос на дигата около бетоновото съоръжение на изхода на шлюза, разбита бетонова облицовка, нарушаване на мокрия откос. Състоянието на обекта е критично, създава се опасност от скъсване на дигата и наводняване на част от гр. Дунавци, част от с. Слана бара и европейски път Е-79, ж.п. линия, електрическа подстанция и земеделски земи.

Дунавска дига ОНП (р.Войнишка - р.Видбол) - техническото състояние е исправно. Дигата е без нарушена цялост, затревена. Двете помпи в ОПС “Дунавци 1” са в исправно техническо състояние.

Дунавска дига “Врабчовото” - техническото състояние е исправно. Дигата е без нарушена цялост, затревена, почистена в по-голямата си част. Една от помпите в ОПС “Дунавци 2” е за ремонт.

Дунавска дига „Защита с. Симеоново” - техническото състояние е исправно. Дигата е без нарушена цялост, затревена. Бетоновата стена е в исправно техническо състояние. На дигата са изградени 2 броя саваци, които са в исправност.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Дунавска дига „Защита с. Ботево” - техническо състояние е изправно. Бетоновата стена е с ненарушена цялост, в изправно техническо състояние. На дигата е изграден савак, който е в изправност.

Дясна предпазна дига на река Тимок - дигата е изградена в землището на гр.Брегово, м.Ливез, община Брегово. Дигата е земнонасипна с дължина 4040м. Дигата е прорязана в участък с дължина около 15м през 2010г. До настоящият момент участъкът не е възстановен. Наличие на храстовидна и дървесна растителност по цялото протежение на дигата..Необходимо е почистване.

Предпазна дига (вътрешна) - дигата е изградена в землището на с.Куделин, община Брегово. Дигата е земнонасипна с дължина 1791м. Дигата е с нарушена цялост - компрометирана в два участъка с дължина 5-6м, на разстояние един от друг около 20м. Необходимо е почистване на двата откоса от дървесна и храстовидна растителност. Наличие на коловози от преминаване на превозни средства и следи от едър добитък.

Дунавска дига „Алията” - дигата е изградена в землището на с.Арчар, общ.Димово. Земнонасипна с дължина 918м. Техническото състояние е добро. Дигата е с ненарушена цялост, затревена изправна.

Дунавска дига „Бабуя” - дигата е изградена в землището на с.Арчар, общ.Димово. Земнонасипна с дължина 2600м. Техническо състояние – добро. Дигата е с ненарушена цялост, затревена изправна. Изходът на тръбопровода, минаващ под дигата е затапен откъм брега на р. Дунав. При необходимост може да се отвори.

Дунавска дига „Текенлъка” - дигата е изградена в землището на с.Арчар, общ.Димово. Земнонасипна с дължина 2150м. Техническо състояние – добро. Дигата е с ненарушена цялост, затревена изправна. По мокрия откос на дигата се наблюдава аморфа в участък с дължина 600м, която трябва да се почисти.

Дунавска дига „Пчелина” - дигата е изградена в землището на с.Арчар, общ.Димово. Земнонасипна с дължина 900м. Техническо състояние – добро. Дигата е с ненарушена цялост, затревена изправна. Помпите в ОПС „Пчелина“ са в изправно състояние.

Съоръженията представляват обекти за предпазване от вредното въздействие на водите и като такива са публична държавна собственост с предоставени права за управление на Министерство на земеделието и храните. Стопанисват се от „Напоителни системи“ ЕАД – клон Видин. Дадени са предписания на НС ЕАД за организиране почистването на посочените по-горе участъци и възстановяване на защитните съоръжения.

5. ОЦЕНКА ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ПОВЪРХНОСТНИТЕ И ПОДЗЕМНИ ВОДИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА РИОСВ - МОНТАНА. ОСНОВНИ ПОЛОЖИТЕЛНИ КОНСТАТАЦИИ, ПРОБЛЕМИ И ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ЗАМЪРСЯВАНЕТО В ОТПАДЪЧНИТЕ ВОДИ И ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ВОДИТЕ

5.1. През 2016 г. се наблюдава запазване доброто състояние на повърхностните водни обекти.

5.2. Състоянието на подземните води е добро.

5.3. Запазва се тенденцията броят на наложените през годините по реда на чл.69, ал. 1 от ЗООС нови текущи санкции да е относимо еднакъв, като през 2016 г. се наблюдава намаляване броя на наложените такива спрямо тези, наложени през 2015 г. Това от своя страна се дължи на постоянният контрол, осъществяван от страна на РИОСВ – Монтана, както и на извършвания от страна на операторите регулярен контрол върху състоянието на пречиствателните съоръжения за отпадъчни води и тяхното поддържане в техническа и експлоатационна изправност и осигуряване непрекъснато нормалната им експлоатация с цел недопускане/преустановяване/намаляване превишаването на емисионните норми и ограничения.

5.4. Необходимост от подобряване ефективността на работещи локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води на обекти, заустващи във воден обект с издадени разрешителни за заустване, на които са наложени санкции за замърсяване на воден обект по реда на чл. 69, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда.

5.4. Директни зауствания на непречистени отпадъчни води във водоприемниците, поради липсата на изградени и действащи ПСОВ, както в крайдунавските градове Видин и Лом, така и в по-

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

малките населени места като Берковица, Кула и Белоградчик. Налице е забавяне реализацията на инвестиционните намерения за изграждане на селищни пречиствателни станции за отпадъчни води с цел преустановяване заустването на непречистени отпадъчни води от канализационните мрежи на населените места.

5.5. На територията, контролирана от РИОСВ – Монтана са изградени и функционират пет на брой ПСОВ – на гр. Монтана, на гр. Вършец и на селата Расово, Раковица и Копиловци. В ПСОВ – Монтана е пуснато в експлоатация и изграденото допълнително фосфорно стъпало (осигурено третично пречистване на отпадъчните води), с което са изпълнени напълно изискванията за заустването на пречистените отпадъчни води от населените места над 10 000 е.ж. в чувствителни зони.

Информацията за състоянието на повърхностните и подземните води на територията на РИОСВ – Монтана, както и за състоянието на хидротехническите съоръжения е изготвена със съдействието на БДДР – Плевен и съобразно ПУРБ 2016-2021.

II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

1. Обобщена информация за територията на РИОСВ - Монтана.

На територията на РИОСВ-Монтана обобщената информация е както следва:

- земеделски територии – 4 270 503 дка;
- разпространени са предимно карбонатни, типични, лесивирани, ливадни черноземи, а в по-високите предпланински и равнинно-хълмисти части - сиви горски почви;
- обработваеми са 3 614 646 дка;
- процент от територията обработваеми земи – 85 %;
- горски територии – 185 230,2 ха;
- нарушени територии за възстановяване и рекултивация – 99,171 дка.

Почвата е ограничен, незаменим и практически невъзобновим стратегически природен ресурс, който изпълнява редица функции, ключови за равновесието в природата и съществуването на човешкото общество. РИОСВ контролира и следи за опазването на почвите като осъществява проверки, насочени към опазването ѝ, подобряване структурата и почвеното ѝ плодородие. Почвената покривка на България се характеризира с голяма пъстрота поради значителното разнообразие на факторите на почвообразуване-почвообразуващи скали, силно разчленен релеф, различни биоклиматични условия, антропогенна дейност.

2. Замяряване на почвата с тежки метали и металоиди.

Замяряване на почвата е процес на натрупване на неорганични или органични вредни вещества от естествен или антропогенен източник, чието поведение и концентрации причиняват увреждане на почвените функции.

Основен източник на замяряване на почвите с тежки метали и кисели компоненти са автомобилния транспорт, изгарянето на въглища и нефтопродукти, прекомерното използване на препарати за растителна защита и минерални торове. Почвите се замяряват чрез атмосферата по пътя на утаяване на аерозоли, прах или разтворени съединения на токсични вещества с валежите.

Към утвърдената годишна програма за почвен мониторинг – I ниво, 2016 г. за РИОСВ-Монтана са определени 7 бр. пунктове със съответните номера: 30 – с. Еловица, общ. Георги Дамяново; 31 – с. Винощице, общ. Монтана; 45- с. Долно Белотинци, общ. Монтана; 32 – с. Сливовик, общ. Медковец; 33 – с. Василковци, общ. Брусарци и 44 – с. Замфиново, общ. Берковица. Пробите са взети в периода 1 септември- 15 октомври 2016 г. преди извършване на есенното подхранване при стриктно спазване местоположението за пробонабиране със съответната точност на GPS. Съгласно утвърдената от изпълнителния директор на ИАОС програма за почвен мониторинг, I

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

ниво- широкомащабен мониторинг, е планирано да се извърши редуцирано обследване в пунктовете от мрежата за широкомащабен мониторинг на почви и пълен набор от показатели.

Резултатите от проведените изпитвания са представени в ИАОС в срок до 31 март 2016 г. Следят се следните показатели: активна реакция на почвата (рН), биогенни елементи - общ азот, общ фосфор, нитратен азот, органично вещество – общ въглерод и органичен въглерод, обемна плътност и 9 тежки метали – мед, цинк, олово, кадмий, никел, кобалт, хром, арсен и живак. От протоколите от изпитване е видно, че съдържанието на тежки метали в почвата е под максимално допустимите концентрации (МДК), определени с Наредба № 3 от 1 август за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата. Не са налице значими източници на такъв тип замърсяване. Съгласно предоставените данни от РЛ – Монтана почвите в пунктовете, принадлежащи на територията, контролирана от РИОСВ – Монтана са много добре обезпечени с органично вещество – органичен въглерод (С): 23,6 – 49,5 г/кг почва в повърхностния слой с мощност 0-20/20-40 см (за обработваемите почви) и 11,1 – 22,8 г/кг почва в повърхностния слой с мощност 0-10/10-40 см (за необработваемите почви).

Внедряването на оборски тор, торф и др. органични материали с високи сорбационни свойства неутрализират токсичния ефект на замърсителите.

3. Нарушаване на земите и почвите от добивната промишленост.

На територията на РИОСВ Монтана са разположени 3 бр. хвостохранилища и 2 бр. шламохранилища:

1. Хвостохранилище „Голям Буковец), със собственик SOLVAY „България Флуорит“ ЕООД е в изправно състояние. Площта му е 263 881 м³ с височина на стената 53 м и дължина 295 м. Същото е рекултивирано технологично и биологично. Короната е равна, проходима, уплътнена и изправна. Хранилището за тежки метали се използва като част от обогатителния комплекс на флуоритова суровина. Изградените 3 клетки са обединени в една утаечна клетка. От северозападната страна върху плажа има депониран материал. В момента на проверката флотационната фабрика за флуорит е с преустановена дейност.

2. Хвостохранилище „Мечи дол“ (хранилище за тежки метали), със собственик Министерство на икономиката с оператор „ЕКО Медет“ ЕООД, гр. Панагюрище е в изправно състояние, с височина на стената 38,7 м и дължина 210 м. Короната е равна, проходима и изправна. Рекултивирано е технологично и биологично. Бързотокът (отводящият канал) е почистен и е затруднено нормалното отвеждане на водите. Необходимо е да се отстранят храстите и дърветата, за да се осигури нормалната проводимост на водата по левия скатов канал.

3. Хвостохранилище „Чипровци“ (хранилище за тежки метали), със собственик Министерство на икономиката с оператор „ЕКО Медет“ ЕООД, гр. Панагюрище е в изправно състояние, с височина на стената 4,20 м – 12,30 м и дължина: фронт 310 м. Короната е равна, проходима и изправна. Рекултивирано е технологично и биологично. Необходимо е да се почисти десния скат от храсти и дървета, намиращи се до р. Мартиновска Огоста и левия скат от храсти и земна маса.

4. Шламохранилище към „Монолит“ АД е разположено на работна площадка в цех „Пъстрина“, а шламохранилище към „Мрамор Беркстон“ АД, гр. Берковица е разположено на работна площадка в двора на едноименното предприятие. И на двете шламохранилища утаения хвост от рязането на скалните блокове (мрамор и варовик) се изгребва периодично и се използва за рекултивиране. Моментното им състояние е добро.

4. Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/.

Ежегодно РИОСВ - Монтана извършва контрол на складовете и „Б-Б“ кубовете за съхранение на залежали и негодни за употреба препарати за растителна защита. Информацията е изпратена за обработка в ИАОС в края на 2016 година.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Извършени са 10 броя проверки на складове с негодни за употреба препарати за растителна защита. При проверките си РИОСВ-Монтана констатира, че складовете са в добро състояние, не са констатирани течове от покривните конструкции на сградите, течове от бидони или нарушена цялост на опаковките на прахообразните пестициди.

С писмо до общините на територията, на които са разположени складове /Б-Б кубове/ за съхранение на негодни за употреба ПРЗ е изискано предприемане на мерки за осигуряването на безопасно съхранение на ПРЗ до изпълнението на дейностите по проекта „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други ПРЗ с изтекъл срок на дейност“ по Българо- Швейцарската програма за сътрудничество, както и предоставяне на писмена информация за текущото състояние на складовете и Б-Б кубовете. Получената информация е съпоставима с наличната в РИОСВ-Монтана информация от извършените проверки през годината.

Наблюдават се стабилни положителни тенденции в управлението на складовете, като няма данни за замърсяване с негодни за употреба ПРЗ на територията на РИОСВ – Монтана. Не са регистрирани замърсявания на почвите с нитрати от предозирано торене.

5. Замърсяване на почвите с устойчиви органични замърсители, вкл. нефтопродукти.

В изпълнение на програмата по почвен мониторинг- III ниво- локални почвени замърсявания на територията на РИОСВ - Монтана са извършени проверки на всички складове с негодни за употреба препарати за растителна защита. Залежалите растително защитни препарати са съхранени в 10 бр. склада и 18 бр. депа с контейнери тип “Б-Б кубове”.

Извършва се миниторинг на почвите за замърсяване с три групи органични съединения: полициклични ароматни въглеводороди (РАН₁₆), полихлорирани бифенили (РСВ₆) и органохлорни пестициди. При вземането на пробите за изпитване се формира една средна представителна проба от трите повторения само от първата дълбочина на почвения хоризонт. От протоколите от изпитване е видно, че съдържанието на устойчивите органични замърсители (полициклични ароматни въглеводороди и полихлорирани бифенили) е под максимално допустимите концентрации (МДК), определени с Наредба № 3 от 1 август за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата.

Замърсяванията с нефтопродукти са много ограничени и са вследствие аварийни разливи и инциденти. Анализът на наличната информация показва, че на този етап няма регистрирана земя, замърсена с РАН и РСВ.

6. Ерозия на почвите.

Природните условия, начинът на стопанисване на земята (отглеждани земеделски култури, сеитбообръщения, почвообработки и противоерозионни мероприятия) и неефективното прилагане на изискванията определят ерозията на почвата като най- сериозната заплаха за деградацията на почвата. Почвената ерозия води до намаляване на дълбочината на коренообитаемия слой, запасите на влага, количеството на хранителните елементи, съдържанието на органичното вещество.

Изчислените средногодишни и средномесечни стойности на ерозионните дъждове за период от 20-25 г. дават възможност за оценки на водната ерозия с интензитет, по- малък от 75 mm/h.

Индексът за влияние на климатичния фактор (С) отразява влиянието на средната годишна скорост на ветровете и влажността на почвената повърхност- риск от проявяване на ветрова ерозия. Ветровата ерозия е характерна за равнинните райони и засяга най-вече високопродуктивните земи в Добруджа и Лудогорието.

Териториите с хълмист и планински релеф заети с тъмно и светлосиви и подзолисти пясъчливо-глинести почви са най-податливи на ерозия и уязвими при горско-стопански дейности- сеч гори, напояване, обработка почви. Голяма податливост на ерозия имат и карбонатните черноземи и тъмните горски почви, образувани върху кредоподобни скали. На контролираната територия няма сериозни проблеми по отношение на почвената ерозия.

7. Засоляване и вкисляване на почвите.

Към утвърдената годишна програма за почвен мониторинг – II ниво, 2016 г., Функционална подсистема „Контрол и опазване на почвите от вкисляване“ беше планирано да се извърши наблюдение в 3 пункта от мониторинговата мрежа за територията, контролирана от РИОСВ-Монтана - с. Дъбравка, с. д-р Йосифово и с. Цар Петрово. Във връзка с оптимизирането на мониторингова мрежа – II ниво за нов пункт за наблюдение е предложено землището на с. Цар Петрово, общ. Кула, т. к. пункта в с. Бойница през последните 7 г. не дава възможност за проследяване на процеси на вкисляване. Резултатите от изпитването са съпоставими с тези от предходните години като реакцията на почвите в пункта на с. д-р Йосифово е силно кисела. Степента на наситеност на почвите с бази ($V_3\%$ -изчислява се) за пункт с. д-р Йосифово от 61.8 до 72.4, а за пункт с. Дъбравка е от 98,7 до 99,3. Съгласно утвърдената програма за мониторинг – Функционална подсистема „Контрол и опазване на почвите от засоляване” за 2016 г. на територията на РИОСВ Монтана няма утвърдени от ИАОС пунктове за засоляване на почвите.

Оценката на екологичния статус на почвите е направена на базата на данните за наличните концентрации на тежки метали и металоиди от пунктовете, съпоставени с нормите за максимално допустимите концентрации на тези замърсители, определени с Наредба № 3/ 2008 г. за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата. Анализът показва, че почвите са в добро екологично състояние. Механичният състав на почвите е благоприятен и осигурява добър водно – въздушен режим.

8. Нерегламентирано изхвърляне на отпадъци върху почвената повърхност (строителни, битови, промишлени и селскостопански отпадъци).

През 2016 г. са извършени всички проверки, заложи в плана за контролната дейност, касаещи екологосъобразно управление на БО. От общо 104 броя проверки по управление на БО, 49 броя са планови проверки – в 22 общини са проверени 186 населени места за осигуряване чистота на населените места, а в 26 населени места от община Видин за закриване на нерегламентирани сметища с обща площ 110,5 дка.

11 броя извънредни проверки са извършени по подадени сигнали в инспекцията, касаещи замърсяване на терени с БО като са дадени 3 броя предписания. При последващите проверки на място е установено, че предписанията са изпълнени – предприети са в срок действия за почистване на замърсените терени.

Извършена е проверка на терена на общинското депо за неопасни отпадъци на община Белоградчик, намиращо се в землището на с. Дъбравка, местността „Фусино селище“, община Белоградчик. Констатирани са ново депонирани отпадъци на терена на депото с преустановена експлоатация, съгласно Заповед на директора на РИОСВ – Монтана, за което е съставен АУАН на кмета на община Белоградчик.

Извършена е проверка на терена на депото за строителни отпадъци в гр. Видин. Установено е, че депото не се експлоатира. По получени в инспекцията 2 броя жалби и сигнали, касаещи замърсяване на терени със строителни отпадъци са извършени 2 проверки и са дадени 3 броя предписания. При извършените последващи проверки на място е констатирано, че терените са почистени.

Във връзка с контрола по управление на производствени отпадъци, образувани в резултат на производствената дейност на юридически лица са осъществени 119 броя планови проверки. На територията на проверените обекти има осигурени складове за съхраняване на производствените отпадъци, еднозначно обозначени за вида на съхраняваните отпадъци.

При проверките на животновъдни обекти през 2016 г. е констатирано, че повечето имат изградени торохранилища и съхраняват торовия отпад, съгласно добрите земеделски практики.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

През 2016 г. е осъществен превантивен, текущ и последващ контрол на проекти за рекултивация на нарушени терени. Взето е участие в приемане на I етап на биологичната рекултивация за обект „Закриване и рекултивация на общинско депо за битови (неопасни) отпадъци” в м. „Горни Партеш” в землището на гр. Чипровци. Извършени са 20 броя проверки на нарушени терени по ЗП и ЗОЗЗ като са проконтролирани всички сметища и депа, които са с преустановена експлоатация или се извършва поэтапна рекултивация, на територията на обл. Видин и обл. Монтана.

9. Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ.

За периода 01.01.2016 г. – 31.12.2016 г. по компонент „почви” са извършени общо 105 броя проверки на 92 броя обекти, от които 40 броя проверки са извънредни, 12 броя са по изпълнение на условия в КР и 53 броя планови проверки.

От общия брой извършени проверки 20 бр. са проверките по рекултивация на нарушени терени; 10 броя са проверките на складове за съхранение на негодни за употреба продукти за растителна защита; 12 броя на обекти, изпълняващи условията на КР, раздел „Почви”; 22 броя проверки на животновъдни обекти; 31 броя проверки по компонент „почви” и 10 броя по почвен мониторинг.

В отчетния период е взето участие в работата на 6 броя комисии за промяна предназначението на земеделска земя за неземеделски нужди към областните дирекция „Земеделие” в област Монтана и област Видин; в 2 бр. РЕЕС както и в приемане на биологичната рекултавация I етап на общинско депо за битови (неопасни) отпадъци в землището на гр. Чипровци.

Почвите на контролирананта от РИОСВ-Монтана са в добро екологично състояние по отношение на запасеност с биогенни елементи/органично вещество, съдържание тежки метали и металоиди и устойчиви органични замърсители (полиароматни въглеродороди, полихлорирани бифенили и хлорорганични пестициди).

II.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1. Защитени територии

Закона за защитените територии (ЗЗТ, ДВ, бр.133/1998 г.) урежда категориите защитени територии (ЗТ), тяхното предназначение, режима на опазване и ползване, начина на обявяване и управление. Защитените територии (ЗТ) са територии, определени за опазване и съхраняване на природата като национално и общочовешко богатство. Съгласно чл. 5 от ЗЗТ съществуват шест категории защитени територии: резервати, национални паркове, природни забележителности, поддържани резервати, природни паркове и защитени местности.

На контролираната от РИОСВ – Монтана територията на към 31.12.2016 г. са обявени 38 броя защитени територии, както следва:

- **резервати (Р)** - 2 броя : Р “Чупрене”(биосферен) и резерват “Горната кория”;
- **поддържан резерват (ПР)** 1 брой – ПР, „Ибиша”;
- **защитени местности (ЗМ)** - 21 бр.: „Копрен, Равно буче, Калиманица, Деяница,”; „Рибарници Орсоя”; „Ускето”; „Уручник”; „Китката”; „Шумака”; „Сто овци”; „Равненско градище”; „Връшка чука”; „Раковишки манастир”; „Липака”; „Острови Цибър”; „Остров Кутово”; „Острови Близнаците”; „Чупренски буки”, “Миджур”, „Самарите”, ЗМ „Коритата”, ЗМ „Шабовица” ЗМ „Глухарчевидна жълтица” ЗМ „Находище на ружеvidна поветица”;
- **природни забележителности (ПЗ)** – 13 броя, откоито 5 броя *пещери*: „Мраморна пещера”; „Пещера Мишин камък”; „Леви и десни сухи печ”; „Пещера Венец”, „Пещера „Магурата”; **5 броя водопади**: „Дуршин водопад”; „Водния скок”; „Хайдушки водопади”; „Водопад на р. Стакевка”; „Водопад Петров церак”; **скални образувания**: „Белоградчишки скали”, „Боровия камък” и „Гардата”;
- **природен парк (ПП)** – един брой - част от ПП „Врачански Балкан”;

Общата площ на защитените територии на контролираната от РИОСВ – Монтана територия е около **102275,261** дка.

За защитените територии се води регистър, който се актуализира периодично.

Регистър на защитените територии на територията на РИОСВ – Монтана

№ по ред	Наименование	Категория	Собственост	Територия /хектари/	Териториален обхват-общини	Приет план за управление
	Обща площ			103 24,6487		
1.	„Чупрене“	Р	Изключителна държавна	1451,9935	Чупрене, Белоградчик	да
2.	"Горната кория"	Р	Изключителна държавна	160,7081	Берковица	да
3.	"Ибиша"	ПР	Изключителна държавна	34,4716	Вълчедръм	да
4.	"Врачански Балкан"	ПП	Държ. и общ. публична и частна	5536, 0	Вършец	да
5.	"Ускето"	ЗМ	Държ. публ.	1,9054	Георги Дамяново	не
6.	ЗМ "Уручник"	ЗМ	Държ. публ.	51,2348	Берковица	не
7.	ЗМ "Копрен, Равно буче,	ЗМ	Държ. публ. и частна	536,40	Георги Дамяново	не

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

	Калиманица, Деяница "					
8.	“Шумака”	ЗМ	Частна	0,500	Медковец	не
9.	“Рибарници Орсоя”	ЗМ	Държ. публ. и частна	147,1783	Лом	не
10.	“Липака”	ЗМ	Държ. публ. и частна	13,3719	Грамада	не
11.	“Раковишки манастир”	ЗМ	Държ. публ.	28,0707	Макреш	не
12.	" Китката"	ЗМ	Държ. публ.	1,4579	Монтана	не
13.	"Връшка чука"	ЗМ	Държ. публ. и частна	68,2794	Кула	да
14.	“Равненско градище”	ЗМ	Държ. публ. и частна	186,03	Чипровци	не
15.	“Сто овци”	ЗМ	Държ. публ. и частна	289,84	Монтана, Чипровци	не
16.	„Остров Кутово”	ЗМ	Държ. публ.	118,3348	Видин	не
17.	„Острови Цибър”	ЗМ	Държ. публ.	101,4757	Вълчедръм	не
18.	“Чупренски буки”	ЗМ	Държ. и общ. публ. и частна	553,0604	Чупрене, Белоградчик	не
19.	„Самарите”	ЗМ	Държ. публ. и частна	107,1464	Берковица	не
20.	„Острови Близнаците”	ЗМ	Държ. публична	11,237	Видин	не
21.	„Миджур”	ЗМ	Държ. публична	159,3092	Чупрене	не
22.	„Коритата”	ЗМ	Държ. публ.	0,880	Вършец	не
23.	„Глухарчевидна жълтица“	ЗМ	Общ. публична	0,800	Вършец	не
24.	„Шабовица“	ЗМ	Държ. публ.	6,6910	Берковица	не
25.	„Находище на ружевидна поветица”	ЗМ	Държ. и общ. публична	1,4308	Ново село	не
26.	“Пещера Магурата”	ПЗ	Държ. и общ. публ. и частна	84,3768	Белоградчик	не
27.	"Пещера Мишин камък"	ПЗ	Държ. публ.	0,5001	Чипровци	не
28.	"Пещера Венец"	ПЗ	Държ. публ.	1,0004	Димово	не
29.	"Мраморна пещера"	ПЗ	Държ. и общ. публ. и частна	13,6022	Берковица	не
30.	“Леви и десни сухи печ”	ПЗ	Държ. публ.	0,200	Чупрене	не
31.	"Белоградчишки скали”	ПЗ	Държ. и общ. публ. и частна	652,3612	Белоградчик	не
32.	"Боровия камък"	ПЗ	Държ. публ.	1,2937	Белоградчик	не

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

33	"Хайдушки водопади"	ПЗ	Държ. публ.	1,0384	Берковица	не
34	"Дуршин водопад"	ПЗ	Държ. публ.	0,0627	Георги Дамяново	не
35	"Водния скок"	ПЗ	Държ. публ.	0,1423	Георги Дамяново	не
36	"Водопад на р. Стакевска"	ПЗ	Общ. публ.	1,0672	Белоградчик	не
37	"Водопад "Петров церак"	ПЗ	Общ. публ.	0,2995	Кула	не
38	"Гардата"	ПЗ	Държ. и общ. публ.	0,8973	Чупрене	не

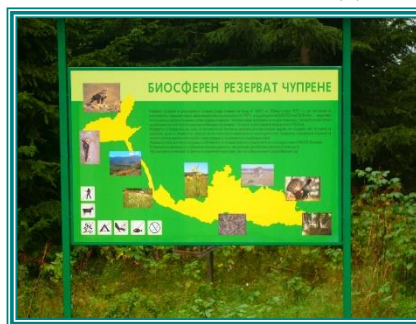
През изминалата 2016 г. са извършени 24 проверки в защитените територии. Дадени са 10 бр. предписания, свързани с опазване на резерватите от пожари и предприемане на превантивен контрол за недопускане на паленето на сухи треви и площи. Предписанията са изпълнени. За 2016 г. не са констатирани нарушения по режимите за управлението на проверените защитени територии.

РЕЗЕРВАТИ

За резерватите и поддържаните резервати, РИОСВ – Монтана има изработени и утвърдени със Заповед № РД-572/06.08.2015 г. на министъра на ОСВ (обн., ДВ, бр. 64/ 2015 г.) Планове за управление. Плановете са изготвени в рамките на проект "Изпълнение на дейности за устройство и управление на резерват "Чупрене", резерват "Горната кория" и поддържан резерват "Ибиша" по Оперативна програма "Околна среда-2007-2013 г.", по който РИОСВ – Монтана бе бенефициент.

Резерват "Чупрене"

Резерват “Чупрене” е обявен през 1973 г., с площ от 9365 дка , с актуална площ от 14519, 935 дка, съгласно Заповед № РД-101/21.02.2011 г. (ДВ бр.26/ 29.03. 2011 г) на министъра на ОСВ. Той е планински, типично горски резерват, разположен в западния дял на Стара планина, по протежение на главното старопланинско било , гранично с Р Сърбия.. Основната цел за обявяването му е запазване на единствените компактни смърчови дървостои в Западна Стара планина в първичното им състояние, както и на редките представители на българската фауна – глухар, кръсточовка, дива котка и др. През 1977 г. ЮНЕСКО към ООН го включва в своите списъци на защитените природни територии като “неделима част от международната мрежа на биосферни резервати, съставена от територии за оценка на човешкото въздействие върху околната среда”.

Значителна част от територията на Р ”Чупрене” е горска територия, покрита с иглолистни, широколистни и смесени гори от смърч, ела, обикновен бук, планински явор и бяла бреза, а останалата площ е заета от високопланински пасища, каменни реки, тресавища и незалесени участъци. Средната възраст на насажденията е над 140 г. Биологичното разнообразие не е достатъчно е проучено, като най-новите данни са от изготвения Плана за управление. Съгласно информацията в ПУ и от съществуващите публикации и разработки, територията на Р „Чупрене“ е с изключително богато биоразнообразие: от фауната се срещат над 242 животински вида, от които 110 безгръбначни животни и 132 вида гръбначни, в т.ч. 11 вида земноводни и влечуги (5 вида земноводни (един вид от *разред опашиати* земноводни и 4 вида от *разред жаби*) и 6 вида влечуги (3 вида от *подразред гуцери* (живороден гуцери) 3 вида от *подразред змии* (смоци, медянка); 35 вида бозайници, в т. ч. 10 вида прилепи, златка, рис, дива котка, белка, невестулката, катеричка, лисица, вълк, сърна, мечка и др; от насекомите: червена горска мравка, бръмбарите (6 балкански ендемита, бръмбар рогащ, три вида от паякообразните; от птиците 106 вида птици, от тях 86 вида гнездящи птици , а защитените/редки са 68 вида, като глухар, горски бекас, бухал, кръсточовка, скален и малък орел, планински кеклик и др., горски кълвач и др. От флората на територията на резервата се срещат 130 вида, 13 бр. консервационно-значими, от които защитени видове: петров кръст, нарцисовидна и горска съсънки, жълта безстъблена и петниста тинтяви, пухест лопен, напръстник, стефчова тлъстига, витошко лале, старо- планинска теменуга, кълбест и пеперудоцветен салеп, висока бисерка, жълт крем и др; 8 вида мъхове; гъби- 10 семейства, 21 рода и 39 вида, от които 7 вида ценни ядливи гъби: обикновена манатарка, пачи крак, хлебна млечница, виолетка, обикновена сърнела, сярножълта коралка и сивовиолетова гълъбка;

Със Заповед № РД-501/11.07.2007 г. министърът на ОСВ определи през резервата обособяване на пътека за посетители, в която има обособени три панорамни площадки, които се поддържат в добро

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

състояние. Предвид наличието на съхнене на дърветата (отчетено в ПУ през 2014 г., че е над 24%) , в Плана за дейностите в ЗТ – ИДС през 2017 г. на РИОСВ – Монтана, утвърден от министъра на ОСВ, са планирани възстановителни дейности и осъществяване на мониторинг на съхненето в резерватната и съседна територии ЗМ „Чупренски буки“, на която РИОСВ – Монтана извършва също проверки.

През 2016 г. от извършените проверки в двете защитени територии не са констатирани нарушения.

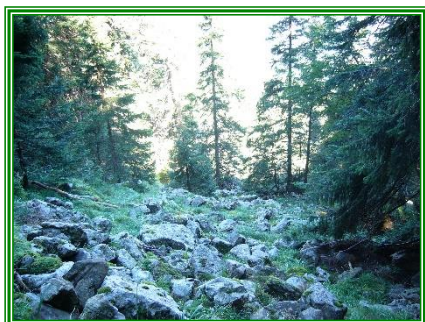
Резерват “Горната кория“

Резерват “Горната кория” е горски резерват, обявен през 1968 г на МГТП с площ от 881 дка; с актуална площ 1607,081 дка, съгласно Заповед №РД-562/ 12. 07.2007 г. (ДВ бр.72/ 2007 г.) на министъра на ОСВ. Разположен е върху северните склонове на Западна Стара планина в подножието на вр. Ком на 1500 м средна н.в. Обявен с цел запазване на редките за Стара планина естествени смърчови и смърчово-елово-букови гори. Резерватът е местообитание на единични екземпляри от сърни, а по непотвърдени данни -на единични токовища на глухар. От защитени видове от флората, се срещат безстъблената тинтява, томасиниев минзухар, пухест лопен, лъскав напръстник и др. През резервата от старата х. „Ком” до м. “Малък самар” е обособена със Заповед №РД-921/ 24.10.2005 г. на министъра на околната среда и водите пътека за посетители. Същата се поддържа, като РИОСВ – Монтана упражнява системен контрол по нейната експлоатация, както и контрол за недопускане на дейности, забранени по ЗЗТ и режимът на стопанисване на резервата.

За резерват „Горната кория” е изготвен План за управление.

През 2016 г. при извършената проверка не се констатира нарушения от човешка намеса; като при миналия ветровал и ветролом в границите на ЗМ „Самарите“, които се проверяват успоредно с терезервата, има паднали пречупени и изкоренени смърчове, единични паднали дървета и по пътеката за посетители, а дървеното ограждение откъм ски-влека е на места разрушено. В тази връзка в Плана за дейностите в ЗТ – ИДС през 2017 г. на РИОСВ – Монтана, утвърден от министъра на ОСВ, са планирани възстановителни дейности, както и осъществяване на мониторинг на съхненето в резерватната и съседна територии.

През 2016 г. не са констатирани нарушения по режимите в заповедите за обявяване на Р „Горната кория“.

ПОДДЪРЖАНИ РЕЗЕРВАТИ

Поддържан Резерват “Ибиша” е разположен в източната част от дунавския остров Цибър, обявен през 1984г за резерват с цел запазване на “характерни за дунавските острови съобщества – заливни гори и блата, както и убежища на редки и застрашени от изчезване растителни и животински видове. До обявяването му за резерват е обитаван от три вида чапли (бяла, гривеста и нощна), лопатарка, малък и голям корморан, голям воден бик и др., което определя и международния природозащитен статут на защитената територия като корине субсайт и в списъка на орнитологично важните места в България.

С цел възстановяване на чапловата колония е прекатегоризиран със Заповед № РД-394//15.10.1999г. (ДВ бр99/1999г.) на министъра на ОСВ в “поддържан резерват”, като със Заповед № РД-602/15.06.2010 (ДВ бр.77/2010 г.) площта му е **за актуализирана на 344,716 дка.**

За поддържания резерват е изготвен План за управление, утвърден от министъра на околната среда и водите. При проверка на поддържакия резерват, се извършва и проверка на ЗМ „**Острови Цибър**“, разположена на същия дунавски остров, в съседство с ПР.

При осъществяваните проверки не са констатирани нарушения.

ПРИРОДЕН ПАРК

Природен парк „Врачански Балкан” е обявен през 1988 г. и се намира на територията на три области – Монтана, Враца и София. В област Монтана попадат землищата на селата Горна и Долна Бяла речка, Долно и Горно Озирово и с. Стояново, всички от община Вършец на площ от 5 536 ха от общата му площ от 30129,9 ха. Управлява се от Паркова дирекция със седалище гр. Враца. За парка има приет с Решение №750/14.10.2011 г. на МС „План за управление“. В тази връзка РИОСВ – Монтана осъществява превантивен контрол по недопускане нарушения при осъществяване на инвестиционни предложения планове, програми и проекти съгласно забраните, определени както в ЗЗТ, Заповедта

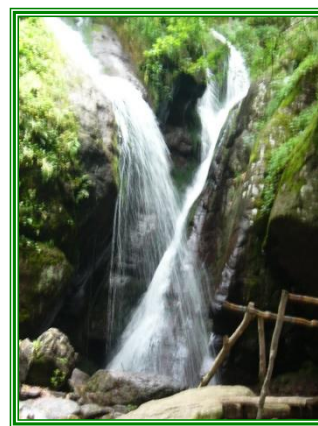
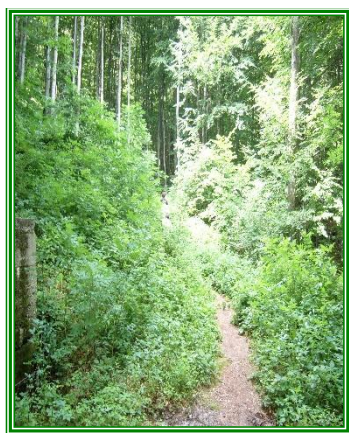
РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

за обявяване, така също и в Плана за управление на парка. При извършена през 2016 г. проверка на терен за изведена принудителна сеч в част от парка, не бяха констатирани нарушения по законодателството.

ЗАЩИТЕНИ МЕСТНОСТИ

На контролираната от РИОСВ – Монтана територия са обявени 21 бр. защитени местности с обща площ от около **23 846,337 дка**. Според местоположението си условно могат да се разделят на защитени местности – горски местообитания и ландшафти (разположени в Западна Стара планина и в Предбалкана и във близост до старопланинската верига, в т. ч. бивши „буферни зони“), защитени местности- прекатегоризирани исторически и др. места, защитени местности - местообитания на защитени видове от орнитофауната (дунавски и крайречни местообитания), както и малки защитени местности за опазване на целеви видове от флората.

Горски местообитания и ландшафти

От тази група, най-значителните по площ и видово разнообразие е **защитена местност „Копрен, Равно буче, Калиманица, Деяница“** е разположена върху площ от 6078 дка, обединяваща четири живописни местности в Копиловския и Чипровски дял на Западна Стара планина. Разнообразният ландшафт, включващ вековни широколистни и иглолистни гори, пъстроцветни поляни, наличие на защитени и редки представители на флората, скални зъбери и чисти изворни поточета и реки, привлича целогодишно туристи и любители на дивата природа. В границите на защитената територия се намират и двата водопада, обявени за природни забележителности – "Дуршин водопад" и "Водният скок". За отчетния период няма извършени нарушения.

Защитените местности – ЗМ „Равненско градище“, землище в с. Равна, община Чипровци и ЗМ **„Сто овци“** в землищата на селата Превала, община Чипровци и с. Смоляновци, община Монтана са обявени през 2005 г. за защитени територии с цел да бъдат опазвани природните ландшафти и местообитания на лаврово бясно дърво, снежно кокиче, петров кръст, шипоопашата костенурка и др защитени видове от флората и фауната.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Защитена местност “Уското” и Защитена местност “Уручник” са прекатегоризирани в защитени местности бивши резервати. И двете защитени територии са в горната граница на гората представляват естествени вековни смърчови гори, в много недостъпни райони, което предполага минимално въздействие от човешка намеса и запазване на естественият им характер.

Прекатегоризирани в защитени местности от буферните зони (БЗ) към резерватите са: ЗМ „Чупренски буки” (БЗ около Р „Чупрене”) и ЗМ „Самарите” (БЗ около Р „Горната кория”). При проверка в резерватите се следи и състоянието на прилежащите към тях защитени местности, като през 2016 г. не са констатирани нарушения по ЗЗТ/ЗБР.

Защитена местност “Връшка чука” е обявена с цел опазване на единственото в света находище на растителния вид **български ерантис**, единствените в РБългария находища на **тъмнопурпурна метличина**, **томасиниев минзухар**, на защитените видове **понтийски пелин**, **ничичово прозорче**, **розов божур**, червена липа и др. Намира се на границата ни с Р Сърбия, землище на с. Извор махала, община Кула, върху планинско въз-вишение с обща площ по последна актуализация от 682,794 дка. Ежегодно експерти от направление БРЗТЗ извършван проверка на местообитанието на вида и на защитената територия, както се извършват и проучвания от ИБЕИ – БАН на богатото биорознообразие в района. От последната проверка на терен през 2015 г. не бяха установени нарушения в режимите на стопанисване на защитената територия, но значителни поражения от абиотични фактори (ледовали, ледоломи и снеголоми) – повалени стъбла и изпочупени стъбла и паднали корони, като РИОСВ – монтана инициира извършване на инвентаризация на падналата маса, с цел планиране на принудителни сечи като превенция от пожари и каламитети. През 2016 г. и до момента тази дейност не се осъществи, предвид факта, че процесът на възлагане се затруднява от наличие на частни гори, които са над 75% от ЗМ.

Защитени местности - местообитания на защитени видове от орнитофауната (дунавски и крайречни местообитания)

Три защитени територии – острови по р. Дунав, са едновременно и орнитологично важни места. Това са ЗМ „Острови Цибър” (землище на с. Долни и Горни Цибър, общ. Вълчедръм), ЗМ „Остров Кутово” (землище на с. Кутово, общ. Видин) и ЗМ „Острови Близнаците” (землище на с. Цар Симеоново, общ. Видин). Главната цел за обявяването им е опазване на местообитанията на застрашени, редки и уязвими видове птици, няколко вида чапли (нощна, сива и малка бяла), малък и голям корморан, къдроглав пеликан, лопатарка и др., както и на растителни видове – блатно кокиче, лъскаволистна млечка и др. От теренните и документалните проверки (по планираното ползване по

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

ГСП на ТП ДГС Лом във връзка с изготвянето на нов Горскостопански план) през 2016 г., не бяха констатирани нарушения.

Защитена местност “Рибарници Орсоа” с площ от 1471,783 дка, землище на гр. Лом, област Монтана, е обявена с цел поддържане и опазване на популациите и местообитанията на защитени, редки и уязвими видове от флората и фауната. Включена е в орнитологично важните места – установени са над 160 вида птици, 90 броя от тях с европейско природозащитно значение. Мястото е корине сайт. Тук се среща най-многочислената популация на малкия воден бик, също гнездят белооката потапница и малкия корморан. От защитените флоуристични видове се среща какичка и водна лилия. Поради поредните години на суша се наблюдава пресъхване на водните огледала и намаляване числеността на видовете птици и популациите им. При проверка през 2016 г. бяха констатирани нарушения по ЗЗТ, като се потвърждават тревожните тенденции за намаляване на видовото разнообразие вследствие на климатичните промени и неработещите съоръжения и отводнителни канали от р. Дунав към бившите рибарници.

Защитени местности- прекаатегоризирани исторически и др. Места

Прекаатегоризирани в “защитена местност“ са още три защитени територии (бивши исторически места) – ЗМ “**Раковишки манастир**”, община Макреш, област Видин, ЗМ “**Липака**”, община Грамада, област Видин и ЗМ „**Китката**”, общ. Монтана, обл. Монтана. За ЗМ “**Липака**” е отпочната процедура по нейното заличаване, тъй като е изгубила характера си, съгласно критериите по Закона за защитените територии.

През 2009 г. е обявена ЗМ “**Миджур**”, землище на с. Горни Лом, общ. Чупрене, обл. Видин с площ 1509,144 дка, с цел запазване на характерния ландшафт от високопланински пасища и скални зъбери, както и местообитания на защитени и редки растителни видове. жълт крем, нарцисовидна съсънка, алпийски повет и др. Площта на защитената местност е увеличена на 1593,092 дка през 2012 г. след включване към нея на находището на вида петниста сверция.

Малки защитени местности за опазване на целеви видове от флората

РиОСВ – Монтана бе партньор по проект „Пилотна мрежа от малки защитени територии за опазване на растенията в България чрез прилагане на модела на растителните микрорезервати” по програмата на ЕС за околна среда Life+”, с изпълнител ИБЕИ - БАН. От проведените процедури бяха обявявани 5 бр. нови защитени територии - през 2012 г. бяха обявени 3 бр. защитени местности по ЗМ „**Коритата**” и ЗМ „**Шабовица**” за опазване на вида „напльстена трихоколея” и ЗМ „**Глухарчевидна жълтица**”, бе разширена площта на ЗМ “**Миджур**” (включено находището на вида петниста сверция), а в началото на 2013 г. бе обявена от министъра на ОСВ ЗМ „**Находище на ружеvidна поветица**”. От извършените проверки за периода 2014-2016 г. на тези малки защитени територии, не се констатираха нарушения.

Защитена местност “Шумака” е обявена за защитена местност с цел запазване на местообитанието и популацията на редкия растителен вид **полско котенце**. Обхваща площ от 5,00 дка земеделски земи, землище на с. Сливовик, община Медковец, област. Ежегодно експерти от направление БРЗТЗ извършват проверки на местообитанието на вида и на защитената територия, като се наблюдават тенденции за изместване на находището в посока към землището на с. Славотин РИОСВ – Монтан уведоми след проверката през 2016 г. МОСВ, като съгласно дадените указания ще се продължава наблюдението на местообитанието на вида и след произнасяне от ИБЕИ от БАН може да се процедира по ЗЗТ.

ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

В тази категория защитени територии-общо 13 бр., попадат скални образувания, пещери и водопади. Общата площ е над 7450 дка.

Най – значимите природни забележителности са:

Скални образувания

ПЗ „Белоградчишки скали”, която е обявена с цел запазване на уникалните геоморфоложки образувания, както и на местообитанията на редки и застрашени видове от флората и фауната. Обхваща обширна територия с дължина около 30 км и ширина 3 км в Западна Стара планина, района около гр. Белоградчик, с обща площ 598,7 ха и последващо разширение на 6413, 098 дка през 2012 г. Множеството скални форми – червени пясъчници в синхрон с многообразието на растителния и животински свят около тях (над 23 вида защитени растения и над 15 вида защитени животни), превръщат Белоградчишкият район в неповторим по красота и уникалност не само за България, но и за света.

ПЗ „Боров камък” – скално образувание от червен пясъчник, разположено на площ от 1,3 ха в едноименна местност, в землището на с. Боровица, граничещо с ПЗ „Белоградчишки скали”.

ПЗ „Гардата” се намира в землището на с. Протопопинци, община Чупрене, обл. Видин и е с площ 8,973 дка. Обявена е през 2010 г. с цел запазване на характерни и забележителни обекти на неживата природа, като скални брегове и водоскоци на река Чупренска, които са с изключителна стойност, поради присъщата рядкост, представителност и естетичност.

От извършените проверки през 2016 г. на трите природни забележителности, не са констатирани нарушения по заповедите за обявяване и по ЗЗТ.

Пещери

ПЗ „Пещера Магура“ е пещера с интересни образувания и праисторически находки. Разположена е в землището на с. Рабиша, община Белоградчик, с подземна площ над 133 ха, а надземна площ е 83 ха. Природната забележителност съхранява една от най-големите (над 30 000 м²,) и най-красиви български пещери – естествено образувани “зали”, множество галерии, причудливи форми от сталактити, сталагмити и сталактони, наподобяващи хора, водопади, животни и т.н. Известна е и с праисторическите си скални рисунки, датиращи от епипалеолита (10 000 г. пр. н.е.) до ранната бронзова епоха, с които пещерата е под специалната егида на ЮНЕСКО с международен статут като паметник на културата. Днес пещерата е електрифицирана и благоустроена по проект, финансиран от МОСВ. Площта на ПЗ е увеличена през 2007 г. със Заповед от Министъра на ОСВ, чрез включването към нея на съседната пещера „Рингова пещ“, като общата площ е 843,768 дка.

ПЗ „Пещера „Леви и десни сухи печ“ е в землището на с. Долни Лом, община Чупрене, област Видин с обща площ 0,2 ха. Характеризира се с множество образувания на мармити, синтрови

езера, пещерни кари, прилепови колонии. Пещерата е затворена с метална врата и кметството на с. Долни Лом осъществяват контрол по недопускане на взломно влизане в пещерата.

ПЗ „Пещера Венеца“ е пещера, намираща се до с. Гара Орещец, община Димово, област Видин. Пещерата е изключително красива със скалните си образувания. Предвид опазването на естествените образувания в нея от посегателства, тя бе консервирана и не се посещаваше от туристи. За пещерата се осъществи инвестиционно предложение „Благоустройство на пещера “Венеца”, което бе съгласувано с Решение № МО -ОС-2/2012 г. на директора на РИОСВ – Монтана. При последващ контрол от РИОСВ – Монтана се констатира, че условията са спазени и съобразени с изискванията за опазване на прилепната фауна, дадени в становище на НПМ към БАН.

ПЗ „Мраморна пещера“ се намира в гр. Берковица, в местността ”Алчов баир”. Обявена е за природна забележителност с площ 16,3 ха. Пещерата е известна с мраморните си образувания, подземни галерии и пещерни фаунистични видове, но не е проучена. Консервирана е с цел предпазване от разрушения и разграбване.

ПЗ „Пещера Мишин камък“ е разположена в землището на с. Превала, в Чипровския дял на Западна Стара планина с площ от 0,5 ха. Пещерата е известна с множеството си бели кристални образувания и подземни езерца. Затворена е с цел предпазване от разрушения и разграбване. При извършените през 2016 г. проверки на ПЗ „Мраморна пещера”, ПЗ „Пещера Мишин камък” и ПЗ „Пещера „Леви и десни сухи печ“ не бяха констатирани нарушения.

Водопади

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

ПЗ „Хайдушки водопади“ са с площ 1,0 ха и се намират в Берковския дял на Западна Стара планина, в землището на гр. Берковица. Водопадите с пад на водата над 5 – 6 м се образуват от сливане на реките Ценкова бара и Сливашка. Обектът се посещава от туристи и е прекрасен кът за отдых сред живописната местност.

ПЗ „Водопад на р. Стакевска“ е разположен сред борова гора в м. ”Бялата вода”, землище на с. Стакевци, община Белоградчик, с обща прилежаща площ от 1,0 ха.

ПЗ „Водопад Петров церак“ е водопад с пад над 6 метра, разположен в близост до с. Тополовец, общ. Кула, в поземлен фонд. Рядкост за района, отличаващ се на фона на окръжаващата го среда с естествената си красота. При проверка през 2016 г. се констатира, че водопадът е с пад над 10 м, извиращ от отвесна скала. Към водопада има екопътека, с маркировка, но теренът е труднодостъпен и не се посещава. С цел експониране на обекта, кметство с. Тополовец възнамерява да кандидатства с проект, в който да се заложат дейности, осигуряващи по-добра достъпност и в съответствие с режимите, постановени в заповедите за обявяване и по ЗЗТ.

ПЗ „Дуршин водопад“ и **“Водния скок”** се намират в защитената местност **„Копрен, Равно буче, Деяница, Калиманица“** в Копиловския дял на Западна Стара планина. Те са едни от най-красивите водопади за област Видин и област Монтана с пад на водата над 15 м и представляват величествена гледка на фона на живописната защитена територия.

Опазване на ЗТ от пожари

Във връзка с обявения със Заповед № РД-144/17.03.2016 г. на министъра на ОСВ пожароопасен сезон за защитените територии – изключителна държавна собственост от 01 април до 31 октомври 2016 г., РИОСВ – Монтана актуализира схемите за оповестяване при пожари за двата резервата – Р „Чупрене” и Р „Горната кория”. РИОСВ – Монтана даде 10 бр. предписания до кметовете на три общини и две ТП ДГС, организира две работни срещи с представители на РС ПБЗН, РДГ – Берковица, ДГС и общини, с цел актуализиране на схемите за оповестяване и на оперативните планове за гасене на пожар за Р „Чупрене“ и Р „Горната кория“. Оперативните планове за защита на резерватите от пожари през 2016 г. бяха актуализирани и съгласувани с РД ПБЗН – Видин и с РД ПБЗН – Монтана. На основание чл. 40, ал. 3 от Наредба №8, на 05.04.2016 г в РИОСВ – Монтана бе проведен инструктаж от РС ПБЗН - Монтана със определените служители на РИОСВ – Монтана, изпълняващи функцията на специализирана група за гасене на пожари. През текущата 2016 г. се закупиха в рамките на отпускнатите средства по „Плана за ЗТ - ИДС на РИОСВ – Монтана за 2016 г.” допълнителни противопожарни средства за дооборудване на съществуващите две ППД и на двете нови ППД и привеждането им в съответствие с изискванията на Наредба №8 за защита на горските територии от пожари. Със средста по Плана за дейности в ЗТ – ИДС през 2016 г., финансиран от ПУДООС, бяха закупени и планираните преди противопожарния сезон средства за дооборудване на ППД на РИОСВ - Монтана. По график бе осъществявано дежурство от специализираната група за гасене на пожари от РИОСВ – Монтана. В изпълнение на оперативните планове за защита на двата резервата от пожари през 2016 г. и упражнявания контрол, не е допуснато палене на огън в района на Р „Чупрене” и на Р „Горната кория“, респективно в съседните защитени местности „Чупренски буки” и „Самарите“, **не са възниквали** пожари и няма нанесени щети.

Във връзка с разпоредбите на Закона за защитените територии, РИОСВ – Монтана проведе процедура по окончателно актуализиране на площта на **ЗМ „Копрен, Равно буче, Калиманица, Деяница”**, попадаща в земл. на с. Копиловци, общ. Георги Дамяново, съответно по КВС и част в земл. на гр. Чипровци по КККР. Преписката ще се представи в МОСВ за произнасяне за последващата процедура по реда на ЗЗТ.

Експерти от направлението взеха участие в провеждането вторите лесоустройствени съвещания за изработване на горскостопански планове- на ТП ДГС – Белоградчик, на община

Белоградчик и на инвентаризацията на горските територии, стопанисвани от ТП ДГС „Миджур“ и ТП ДГС - Лом.

Горски екосистеми

РИОСВ – Монтана упражнява контрол върху екологосъобразното ползване на горите (залесяване, паша в горския фонд, сеч, строителство и др.) по отношение на дейности, планове и проекти, оказващи влияние върху развитието на горските екосистеми и природните ландшафти, както в защитените територии, така и за дейности в защитени зони от Натура 2000. На територията на инспекцията са обособени осем държавни горски стопанства и едно Учебно-опитно горско стопанство. Експерти от направлението участват в комисии по разработване и приемане на горскостопански планове, в съвети по лова към ДГС, в областни съвети по опазване и охрана на горите и др. комисии и работни срещи, имащи отношение към опазване на горите и природосъобразното им стопанисване при осъществяване на дейности в тях.

2. БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Биологичното разнообразие е многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, които протичат в тях. Биоразнообразието е неразделна част от националното богатство и опазването му е приоритет и задължение на държавните и общинските органи и гражданите.

Опазването на биологичното разнообразие е регламентирано в Закона за биологичното разнообразие, който урежда отношенията между държавата, общините, юридическите и физическите лица по отношение на опазването и устойчивото ползване на биологичното разнообразие в Р България. С него се конкретизира начина за постигане на целите му, задълженията и правата на институциите, юридическите и физическите лица.

Със Закона се цели опазване на представителни за страната и за Европа типове природни местообитания и местообитания на застрашени, редки и ендемични растителни, животински и гъбни видове в рамките на Националната екологична мрежа (НЕМ); опазване на защитени растителни, животински и гъбни видове от флората, фауната и микотата на Р България, както и на тези, които са обект на ползване и търговия; опазване на генетичните ресурси и разнообразието на растителните и животинските видове извън естествената им среда; регулиране на въвеждането на неместни и повторното въвеждане на местни растителни и животински видове в природата; регулиране на търговията с екземпляри от застрашени видове от дивата флора и фауна и опазването на вековни и забележителни дървета.

България се нарежда в челните редици на страните от Европа по биологично разнообразие. Богатството от видове и съобщества се дължи на широкия спектър от климатични, топографски и хидроложки условия в страната. Тук могат да се открият представителни образци от почти всички местообитания, известни на континента, както и голям брой уникални екосистеми с европейско и световно значение. Опазването на биологичното разнообразие в Р България е свързано с изграждането на Национална екологична мрежа, включваща: защитени зони като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000, в които могат да участват защитени територии; защитени територии, които не попадат в защитени зони; в Националната екологична мрежа приоритетно се включват Корине места, Рамсарски места, важни места за растенията и орнитологично важни места.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Растителните, животинските и гъбните видове от дивата флора, фауна и микота на страната се опазват в естествената им среда чрез: съхраняване на техните местообитания в Националната екологична мрежа (НЕМ), поставяне на видовете под режим на защита или на регулирано ползване; поддържане или възстановяване на условията в местообитанията, съобразно екологичните изисквания на съответния вид; разработване и прилагане на планове за действия за видове с различна степен на застрашеност; повторно въвеждане в природата на изчезнали видове и попълване на популациите на редки и застрашени видове и контрол и регулиране на неместни видове, които са или биха могли да бъдат въведени целенасочено или случайно в природата и застрашават местни видове.

По-голямата част от защитените територии са обособени с цел опазване на находища и местообитания на защитени, редки и/или ендемични видове от дивата флора и фауна за България, Балканския полуостров или света.

Така например единственото находище на български ерантис на планетата се намира в границите на ЗМ „Връшка чука“. Тук растат и някои ендемичните и редки видове като томасиниев минзухар, ничичово прозорче, розов божур, тъмнопурпурна метличина, елвезиево кокиче, горска съсънка и др. Тъмнопурпурна метличина е открита в бившата буферна зона на Р „Чупрене“, сега ЗМ „Чупренски буки“, в сходен с този на ЗМ „Връшка чука“ хабитат.

Български ерантис

За опазване находището на защитения растителен вид полско котенце (*Pulsatilla pratensis*) е обявена ЗМ „Шумака“ в землището на с. Сливовик, общ. Медковец, обл. Монтана. Режимът и е съобразен с биологията на вида. Съблюдаването му доведе до запазване на неговата численост, плътност и площ на популацията

Едно от най-големите находища в региона на снежно кокиче се намира в ЗМ „Сто овци“. В нея могат да се видят още стефчова тлъстига, горска съсънка и други защитени растителни видове.

Полско котенце

Същото се отнася и за ЗМ „Равненско градище“, където е най-западното находище на вечно зеленото лаврово бясно дърво.

Сръбска Рамонда

В землищата на селата Митровци, Превала, Върбово и Долни Лом се намират находищата на реликтния и балкански ендемит сръбска рамонда. Тя се среща само в тези находища за територията на цялата страна и расте

Лаврово бясно дърво

по скалните венци на трудно достъпни места и опазването на вида се осъществява успешно извън защитените територии.

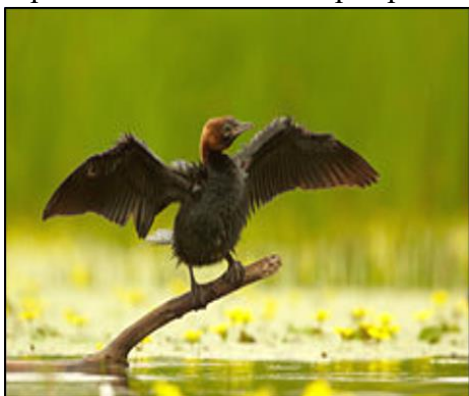
В отводнителните канали на бившето Орсойско блато и в ЗМ „Рибарници Орсоя“ цъфтят през лятото едрите цветове на защитените видове бърдуче, водна лилия и водна роза, в тях и в други влажни зони като р. Огоста виреят защитени видове дзука, блатно петльово перо, плаваща лейка и др.

В поляните, които са близост до Р „Чупрене“ расте защитения растителен вид тъмнопурпурна метличина, крехка популация на вълнеста козя брада се среща в границите на защитена зона „Орсоя“, находища на напълстена трихоколеа край гр. Вършец и гр. Берковица, петниста сверция в границите на защитена местност „Миджур“, ружевидна поветица в землището на с. Ново село, обл. Видин, глухарчевидна жълтица в землището на гр. Вършец, бледожълт равнец в землището на с. Арчар, обл. Видин.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Някои защитени видове растения се отглеждат за стопански цели в контролирани условия при спазване изискванията на националното законодателство. На територията на област Монтана има плантация за култивирано отглеждане на седефче.

Не по-маловажно е опазването на защитените видове от фауната, за които също има обявени защитени територии и защитени зони по Натура 2000. Целта на управлението им е запазване на местообитанията, съобразно запазването на биологичните изисквания на видовете. Поддържаният резерват “Ибиша” съхранява голяма гнездова колония на няколко вида чапли и на световно застрашения вид малък корморан. Екземпляри от последния вид се срещат освен в р. Дунав и в яз. „Огоста”.

Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*)

Горските резервати „Чупрене” и „Горната кория” са местата, които предоставят подходящите условия за живот на множество защитени видове безгръбначни, влечуги, птици и бозайници. В скалите в ЗМ „Копрен, Равно буче, Деяница, Калиманица” гнезди защитения вид скален орел, в старите хралупести дървета – бухал, в короните свиват гнезда много защитени видове пойни птици.

По различни проекти се извършват дейности за опазване, увеличаване на числеността и подобряване на условията на някои защитени видове. Например в границите на ПП „Врачански Балкан” е обособена волиера с площадка за подхранване на некрофагите (мършоядни) птици с цел възстановяването на белоглавия лешояд като гнездящ вид

Зелен кълвач

във Врачанска планина. На нея кацат няколко вида: лешояди, гарвани – гробари, орли и пр. В непосредствена близост до нея е изградена волиера за интродукция на белоглави лешояди, като същата е в изпълнение на проект „Възстановяване на белоглавия лешояд като гнездящ вид във Врачанска планина”. Проектът стартира през 2009 г. с внасянето на млади белоглави лешояди от Кралство Испания, като целта на проекта беше същите да се интродуцират във Врачанска планина, където в недалечното минало са се срещали като гнездящ вид. През 2016 г. бяха сформирани 10 бр. гнездящи двойки и се излюпиха 4 бр. малки лешояди, като интродукцията на вида във Врачанска планина до момента може да се определи като успешна.

Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*)

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Извън защитените територии са известни и др. колонии на защитени видове птици – в защитена зона „Острови Близнаци” на р. Дунав се намира смесена гнездова колония от лапотарки, чапли и корморани, най-голямата колония на пчелояди в региона е в м. „Фунията” при с. Златия, а торфените блата на прохода „Петрохан” в Западна Стара планина са местообитание на алпийския тритон. Реките и водоеми приютяват защитените видове като видра, земеродно рибарче и пр.

Ливаден дърдавец (*Coturnix coturnix*)

Бяла лопатарка (*Platalea leucorodia*)

В периода 15 – 17 януари 2016 г. експерти на направление „Биоразнообразие, защитени територии и зони” участва в 40-то Среднозимно преброяване на водолюбивы птици, съвместно с представител на Природонаучен музей към БАН – гр. София. Такова бе направено в 9 бр. точки за наблюдение на яз. „Огоста” и 19 бр. наблюдателни точки на р. Дунав от устието на р. Тимок до с. Долно Линево. Наблюдавани са и язовири „Смирненски” и „Дреновец”. След обобщаване на резултатите от преброяването се установи следното: за яз. „Огоста” са наблюдавани общо 2 445 бр. птици от 15 вида, а по поречието на р. Дунав общо 5932 бр. птици от 16 вида. Всички данни от 40-то Среднозимно преброяване са нанесени в програмата „BIOMON” и изпратени в Изпълнителната агенция по околна среда и води (ИАОС), където се съдържа националната база данни от мониторинговите дейности.

През месец ноември експерти на РИОСВ – Монтана взеха участие в масиран мониторинг на кафява мечка, организиран от МОСВ и проведен на територията на Западни Родопи, в области Пазарджик и Смолян. Бяха попълнени полеви формуляри, съдържащи GPS координати по изминатите маршрути, следи на екземпляри от мониторирания вид, местата на пребиваването им и т. н. Даните от проведения мониторинг също са изпратени в ИАОС – гр. София.

През април беше извършена проверка по смисъла на Закона за биологичното разнообразие на популацията на защитения растителен вид полско котенце (*Pulsatilla partensis*) в защитена местност „Шумака”. При извършената проверка се констатира, че популацията на вида е в добро състояние, като няма антропогенно въздействие и увреждане на екземплярите. По закона се извършиха и проверки на 8 бр. зоомагазини и 8 бр. магазини и павилиони за цветя в двете области. При извършените проверки не се констатира продажба или незаконна търговия със защитени растителни и животински видове.

Със ЗБР е въведено контролирано ползване на някои видове природни ресурси, за които съществува заплахата за унищожаването им, като растителните и животинските видове от биотата на страната са поставени в Приложение № 4 на закона и ежегодното им ползване е регламентирано в условията на заповедите на МОСВ. Ежегодните кампании по изкупуването и търговията с охлюви се основава на Заповед №-РД-361/2004 г. на МОСВ, регламентираща режимите, реда и условията за ползване, изкупуване с цел търговия в страната и изнасяне през граница на живи охлюви, черупки и месо от видовете лозов охлюв (*Helix lucorum*) и градински охлюв (*Helix pomatia*). До 1 май 2016 г. в РИОСВ – Монтана се получиха уведомления за регистрация на 40 бр. пунктове за изкупуване на градински и лозов охлюв за територията на области Монтана и Видин. В изпълнение на цитираната по-горе бяха извършени общо 22 бр. проверки, от които 2 бр. по сигнал. При извършените проверки по сигнали са констатирани нарушения, като на нарушителите са съставени 2 бр. актове за нарушаване условията в горесцитираната заповед.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

По отношение на видовете, включени в приложенията на ЗБР и по Конвенцията CITES, Регламентите на ЕС, свързани с международната търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна, експерти от РИОСВ – Монтана извършват проверки на регистрираните в инспекцията екземпляри. През 2016 г. са извършени проверки по смисъла на чл.чл. 90 и 97 от ЗБР на сбирки от препарирани растителни и животински видове в СОУ „Любен Кравелов” – гр. Видин и Природонаучен музей – гр. Белоградчик, като е констатирано, че няма липси и експонатите са в сравнително добро състояние. Извършиха се и проверки на терарум за отглеждане на тигров питон в гр. Видин и на волиери за отглеждане на папагали, съответно в гр. Вълчедръм и гр. Монтана. Констатациите от проверките са, че видовете са с необходимите документи, регистрирани са в РИОСВ – Монтана и се отглеждат при подходящи условия.

През отчетният период е извършена проверка на ГКПП „Дунав мост II” във връзка със задържани от митническите служители 39 бр. живи екземпляра от вида сив африкански папагал жако (*Psittacus erithacus*) при опит за преноса им през границата на страната на път към Р Словакия. Съставен е констативен протокол, птиците са иззети и с протоколи за разпореждане на директора на РИОСВ – Монтана 19 бр. от тях са транспортирани и настанени в Зоологическа градина – Ловеч, а останалите 20 бр. в Зоологическа градина – Стара Загора. По случая е образувано досъдебно производство.

Във връзка с получена преписка от Софийска градска прокуратура в РИОСВ – Монтана, изпратена от Министерство на околната среда и водите е разпоредено на Инспекцията да бъде наложена административно наказание на физическо лице, което при пристигане от Судан на летище София не е декларирало: 6 бр. мъжки портмонета, 4 бр. дамски портмонета и 7 бр. каишки за часовници, направени от кожата от видовете на нилски варан (*Varanus niloticus*) и африкански скален питон (*Python sebae*).

Видовете африкански скален питон (*Python sebae*) и нилски варан (*Varanus niloticus*) са включени в Приложение II на Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата флора и фауна – CITES и включени в Приложение В към Регламент № 338/1997 (ЕО) относно защитата на видовете от дивата флора и фауна, чрез регулиране на търговията с тях, за което за вноса или износа им се изисква, съответно валидно разрешително по CITES за износ от страната износител и валидно разрешително за внос от МОСВ.

На виновното лице е съставен акт за нарушение на чл. 16, т. 1, буква „а” от Регламент (ЕО) № 338/97 на Съвета относно защитата на видовете от дивата флора и фауна чрез регулиране на търговията с тях.

През 2016 г. са получени 13 броя заявления по смисъла на чл.чл. 90 и 91 от ЗБР за регистрации на: четири броя австралийски кралски папагали, 6 бр. сиви африкански папагали жако, един синьожълт ара и 2 бр. кралски питони, като съответно РИОСВ – Монтана е издала 13 броя нови регистрационни карти.

През 2016 г. се извършиха проверки на 8 бр. зоомагазини и на 9 бр. общински пазари и павилиони за цветя в двете области. Не беше констатирана незаконна търговия със защитени растителни и животински видове или такива, за които да е необходимо притежаване на регистрационни карти, разрешителни и сертификати по смисъла на Закона за биологичното разнообразие. В зоомагазините се продават храни и аксесоари за домашни любимци, аквариумни рибки, гризачи – чинчили, декоративни зайчета, морски свинчета и хамстери. От птиците се предлагат папагали – корели, вълнисти папагалчета, неразделки, финки и канарчета, за които не се изискват регистрационни документи. При извършените проверки не е констатирана незаконна продажба на видове, като съответно не са съставяни актове и не са конфискувани екземпляри от видове, предлагащи се в проверените зоомагазини.

Извършени са и 5 бр. извънредни проверки касаещи защитени животни по смисъла на Закона за биологичното разнообразие и във връзка с подадени сигнали, както следва: за два броя бедстващи бели щъркели, за обикновен мишелов, по жалба за щъркелово гнездо и по сигнал за притежание на препарати от защитени видове птици в офис на охранителна фирма в гр. Видин.

През 2016 г. в Инспекцията се получиха девет броя разрешителни за изключения от забраните по ЗБР, издадени на основание Наредба № 8 към Закона за биологичното разнообразие. Разрешителните са за използване на неселективни уреди, средства и методи за разрушаване и

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

поставяне на гнезда на бял щъркел върху изкуствени гнездилици; улавяне и обезпокояване през периода на отглеждане на малките с цел опръстеняване на видове птици; улавяне, опръстеняване и вземане на кръвни проби от птици; маркиране с радиотрансмисери и обезпокояване, вземане на кръвни проби, снемане на морфометрични показатели, определяне на консервационно значими територии, особено през периодите на размножаване, отглеждане на малки, презимуване, миграция и с цел научни изследвания на видове прилепи; събиране на материал от защитения растителен вид сръбска рамонда дейности по проект: „Опазване на редки и застрашени растителни видове в България чрез изпълнение на дейности от утвърдени планове за действие“.

Извършен е контрол от експерти на РИОСВ – Монтана по разрешително на МОСВ, издадено за събиране на растителен материал от находищата на защитения растителен вид сръбска рамонда (*Ramonda serbica*) в землищата на с. Митровци, общ. Чипровци, обл. Монтана и с. Долни Лом, общ. Чупрене, обл. Видин. При извършената проверка са спазени условията в издаденото разрешително.

На територията, контролирана от РИОСВ – Монтана има 175 бр. обявени за защитени по смисъла на Закона за биологичното разнообразие вековни и/или забележителни дървета, от които 122 бр. са в обл. Монтана и 53 броя в обл. Видин. През 2016 г. са извършени 23 бр. проверки в 20 населени места, в които попадат 88 бр. обявени вековни дървета и от тях 2 броя са в процедура за обявяване по реда на ЗБР, като са дадени два броя съгласувателни писма за извършване на санитарни дейности за ВД. За защитените вековни и забележителни дървета на територията на обл. Видин и обл. Монтана се води регистър, който се актуализира периодично и същият е качен на страницата на РИОСВ – Монтана.

НАТУРА 2000

Опазването на биологичното разнообразие в Р България е свързано с изграждането на Национална екологична мрежа, включваща: защитени зони като част от Европейската екологична мрежа Natura 2000, в които могат да участват защитени територии; защитени територии, които не попадат в защитени зони; в Националната екологична мрежа приоритетно се включват Корине места, Рамсарски места, важни места за растенията и орнитологично важни места.

Националната екологична мрежа НАТУРА 2000 е единна система от функционално свързани помежду си защитени зони с висока природозащитна значимост, спрямо които се прилагат координирани дейности за опазване на биологичното разнообразие с цел дългосрочното опазване на биологичното, геологичното и ландшафтното разнообразие; осигуряване на достатъчни по площ и качества места за размножаване, хранене и почивка, включително при миграция, линеене и зимуване на дивите животни; създаването на условия за генетичен обмен между разделните популации и видове; участието на Република България в европейските и световните екологични мрежи; ограничаване на негативното антропогенно въздействие върху защитените територии.

Тя включва специални защитени зони, определени от страните-членки на Европейския съюз /ЕС/, съгласно Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна /92/43/ЕЕС/, приета през 1992 г. и Директивата за опазване на дивите птици /2009/147/ЕО/.

Като принос за Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000, България трябва да защити над 80 типа местообитания, както и най-важните местообитания на 100 вида растения и 226 вида животни, определени от европейските директиви.

На територията контролирана от РИОСВ – Монтана, включваща област Монтана и Видин, със заповед на Министъра на околната среда и водите са обявени:

- **9 защитени зони** по Директивата за опазване на дивите птици /79/402/ЕЕС/, и **2 защитени зони** по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, а в процес на обявяване са заповедите за:
- **27 защитени зони** по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна /92/43/ЕЕС/.

Защитени зони - 38 бр.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Защитени зони по Директивата за опазване на дивите птици - 9 бр.			
		К О Д	ПЛОЩ
1.	ЗЗ „Западен Балкан”	BG 0002002	1 468 204,80 дка
2.	ЗЗ „Врачански Балкан”	BG 0002053	308 797,377 дка
3.	ЗЗ „Рибарници Орсоя”	BG 0002006	4 754,302 дка
4.	ЗЗ „Берковица”	BG 0002090	27 999,431 дка
5.	ЗЗ „Златията”	BG 0002009	434 987,345 дка
6.	ЗЗ „Цибърско блато”	BG 0002104	9 097,647 дка
7.	ЗЗ „Остров до Горни Цибър”	BG 0002008	2 183,100 дка
8.	ЗЗ „Остров Ибиша”	BG 0002007	3 993,232 дка
9.	ЗЗ „Остров Голя”	BG 0002067	4 145,622 дка
Защитени зони по Директивата за опазване на природните местообитания - 29 бр.			
1.	ЗЗ „Западна Стара планина и Предбалкан”	BG 0001040	219 753,260 ха
2.	ЗЗ „Врачански Балкан”	BG 0000166	360 254,510 дка
3.	ЗЗ „Пъстрина”	BG 0001037	35 515,800 дка
4.	ЗЗ „Портитовци-Владимирово”	BG 0000517	6 643,800 дка
5.	ЗЗ „Река Лом”	BG 0000503	14 411,300 дка
6.	ЗЗ „Златия”	BG 0000336	31 947,80 дка
7.	ЗЗ „Цибър”	BG 0000119	29 717,300 дка
8.	ЗЗ „Цибрица”	BG 0000509	9 626,800 дка
9.	ЗЗ „Козлодуй”	BG 0000527	1 253,800 дка
10.	ЗЗ „Билерниците”	BG 0000593	31 947,830 дка
11.	ЗЗ „Орсоя”	BG 0000182	29 494,100 дка
12.	ЗЗ „Моминбродско блато”	BG 0000519	266,100 дка
13.	ЗЗ „Долно Линево”	BG 0000526	316,200 дка
14.	ЗЗ „Макреш”	BG 0000521	20 612,500 дка
15.	ЗЗ „Шишенци”	BG 0000523	5 728,500 дка
16.	ЗЗ „Тимок”	BG 0000525	4 996,800 дка
17.	ЗЗ „Арчар”	BG 0000497	8 086,650 дка
18.	ЗЗ „Цар Петрово”	BG 0000340	19 087,400 дка
19.	ЗЗ „Видбол”	BG 0000498	13 051,400 дка
20.	ЗЗ „Войница”	BG 0000500	31 071,400 дка
21.	ЗЗ „Делейна”	BG 0000507	22 575,400 дка
22.	ЗЗ „Раброво”	BG 0000339	9 108,200 дка
23.	ЗЗ „Въртопски дол”	BG 0000518	9 874,200 дка
24.	ЗЗ „Видински парк”	BG 0000522	15 787,900 дка
25.	ЗЗ „Оризището”	BG 0000524	4 757,400 дка
26.	ЗЗ „Варкан”	BG 0000587	10,000 дка
27.	ЗЗ „Остров Близнаци”	BG 0000532	6 062,400 дка
28.	ЗЗ „Остров Кутово”	BG 0000552	1 193,200 дка
29.	ЗЗ „Ново село”	BG 0000631	8 159,100 дка

Черна елша (*Alnus glutinosa*)

Обект на защита в това число са и няколко значими влажни зони, известни с изключителното си биологично разнообразие. По Дунавското крайбрежие и северозападната част на България са разположени естествени влажни защитени зони, сред които „Остров Ибиша”, на чиято територия се намира и едноименния резерват и „Остров Голя” по Директивата за опазване на дивите птици, „Остров Близнаци” и „Остров Кутово” по Директивата за защита на природните местообитания, с характерни естествени заливни гори от черна елша /*Alnus glutinosa*/, бяла /*Salix alba*/ и крехка /*Salix fragilis*/ върба, бяла топола /*Populus alba*/ и черна топола /*Populus nigra*/, на места в съчетание с тополови култури и хигрофитни тревни съобщества. Горите са с богат, практически непроходим подлес от псевдолиани и къпина /*Rubus* sp./.

От тях защитена зона BG 0002007 „Остров Ибиша” е с международна значимост, определяща се от наличието на най-голямата у нас смесена чаплого-корморанова колония. Той е място от световно значение за гнездящия тук малък корморан /*Phalacrocorax rufus*/ и едно от петте най-важни места в България за гнездящите нощна чапла /*Nycticorax nycticorax*/, гривеста чапла /*Ardeola ralloides*/, лопатарка /*Platalea leucorodia*/ и поен лебед /*Cygnus Cygnus*/.

Сива гъска /*Anser anser*/

През 1998 г. островът е обявен за КОРИНЕ място, поради европейското му значение за опазването на изброените редки и застрашени местообитания, растения и животни, включително птици. През 2003 г. почти цялата територия на Орнитологично важно място Ибиша е обявена за Рамсарски обект, поради международното си значение за колониално гнездящите птици.

В другата защитена зона BG 0002067 „Остров Голя” зимува в малка численост и сивата гъска /*Anser anser*/, включена в Червената книга на България.

Сред представителите на следващия тип влажни зони са блатата с характерна орнитофауна и относително големи тръстикови масиви, а именно защитена зона BG 0002104 „Цибърско блато” за опазване на дивите птици и BG0000519 „Моминбродско блато” за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна.

Белоока потапница (*Aythya nyroca*)

Цибърското блато е едно от най-важните места в България от значение за Европейския съюз за опазване на местообитанията и гнездовите популации на ръждивата чапла /*Ardea purpurea*/, белооката потапница /*Aythya nyroca*/, големия воден бик /*Botaurus stellaris*/, малкият воден бик /*Ixobrychus minutus*/ и белобузата рибарка /*Chlidonias hybrida*/.

В ЗЗ „Моминбродско блато” се намират приоритетни местообитания с код 3150 - Естествени еутрофни езера. В тях се срещат много разнообразни хидрофитни съобщества: на свободно плаващи растения по повърхността на водата от съюз Hydrocharition; на вкоренени на дъното растения с плаващи листа от съюз Nymphaeion, в дълбоките води от подводни макрофити от съюза Potamonion.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Обявената през 2010 г. нова защитена зона по Директивата за защита на природните местообитания – 33 BG 0000631 „Ново село” е с цел опазване на местообитанията на дунавските риби – карагъз /*Alosa pontica*/, распер /*Aspius aspius*/, голям щипок /*Cobitis elongata*/, обикновен щипок /*Cobitis taenia*/, белопера кротушка /*Gobio albipinnatus*/ и др. Ливаден дърдавец /*Crex crex*/

За опазване местообитанията на пеперудите и други видове безгръбначни са разширени защитени зони BG 0000340 „Цар Петрово” и BG 0000500 „Войница”. Тук са разпространени приоритетните местообитания 91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior*, 91I0* Евро-сибирски степни гори с *Quercus* spp., 91H0* Панонски гори с *Quercus pubescens*, както и местообитания 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори, 9150 Термофилни букови гори /*Serphalanthero- Fagion*/.

Защитена зона BG 0002090 „Берковица” за опазване на дивите птици е зона от световно значение за опазване на застрашния от изчезване ливаден дърдавец /*Crex crex*/, който гнезди тук в голяма численост. Разработен е и План за управление на защитена зона “Берковица” BG 0002090”, предмет на опазване по Директива 2009/147/ЕО”, одобрен за финансиране със Заповед № РД-46/17.01.2012 г., по Приоритетна ос 3 на Оперативна програма „Околна среда 2007 – 2013 г.”, Референтен № 5113123-4-689. Със заповед № РД-44/26.01.2016 г. (ДВ, бр. 12/12.02.2016 г.) на министъра на околната среда и водите е утвърден План за управление за защитена зона „Берковица”. Същият е в изпълнение на проект „Разработване на План за управление на защитена зона „Берковица” BG0002090 – предмет на опазване по Директива 2009/148/ЕС” с бенефициент РИОСВ – Монтана. Планът за управление е утвърден във връзка с прилагането на чл. 117, т.2, чл. 30 и чл. 31а, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие и в съответствие с чл. 17 от Наредбата за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони ДВ, бр. 7/2009 г.

Една от най-големите зони за опазване на дивите птици на територията, контролирана от РИОСВ - Монтана и най- голямата компактна незаселена територия в страната - 43 498, 7 ха е защитена зона BG 0002009 „Златията”. Тя е и важно мястообитание за видове свързани с откритите пространства като тръстиковия блатар /*Circus aeruginosus*/, вечерната ветрушка /*Falco vespertinus*/, ливадния блатар /*Circus pygargus*/, сокол скитник /*Falco peregrinus*/, значителни популации на пчелояда /*Merops apiaster*/, Местообитание е също така на малката белочела гъска (*Anser erythropus*) и място, където през последните години е наблюдавана голямата дропла /*Otis tarda*/.

Друга защитена зона отличаваща се с изключително богато биоразнообразие е 33 BG 0002002 „Западен Балкан”. В орнитологично отношение мястото не е напълно проучено. Установени са 160 вида птици, от които 62 вида са с европейско природозащитно значение. В Червената книга са включени 31 вида от срещаните се тук. 33 „Западен Балкан” поддържа една от най-многочислените популации на ливадния дърдавец /*Crex crex*/ и на планинския кеклик /*Alectoris graeca*/ в България.

В района се срещат четири световно застрашени вида птици – ловен сокол /*Falco cherrug*/, ливаден дърдавец /*Crex crex*/, царски орел /*Aquila heliaca*/ и белошипа ветрушка /*Falco naumanni*/.

Ловният сокол, ливадният дърдавец и царският орел имат значими популации на територията на мястото. Белошипата ветрушка е с риск от изчезване в района. 33 „Западен Балкан” е сред най-важните места в България от значение за Европейския съюз за опазването на 22 вида – късопръст ястреб /*Accipiter brevipes*/, уралска улулица /*Strix uralensis*/, пернатонога кукумявка /*Aegolius funereus*/, горска чучулига /*Lullula arborea*/, полубеловрата мухоловка /*Ficedula semitorquata*/, червеноврата мухоловка /*Ficedula parva*/, глухар /*Tetrao urogallus*/

Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*)

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

сокол скитник /*Falco peregrinus*/, черен кълвач /*Dryocopus martius*/, среден пъстър кълвач /*Dendrocopos medius*/, белогръб кълвач /*Dendrocopos leucotos*/, козодой /*Carpimulgus europaeus*/, бухал /*Bubo bubo*/, скален орел /*Aquila chrysaetos*/, градинска овесарка /*Emberiza hortulana*/, червеногрба сврачка /*Lanius collurio*/ и черночела сврачка /*Lanius minor*/ . През последните години глухарят е застрашен от изчезване в района. Защитената зона е от европейско значение за опазването на популациите на планинския кеклик, кукумявката /*Athene noctua*/, обикновената ветрушка /*Falco tinnunculus*/, пъдпъдъка /*Coturnix coturnix*/, въртошиятката /*Jynx torquilla*/, зелениката /*Carduelis chloris*/ и коса /*Turdus merula*/ . 33 „Западен Балкан“ обхваща предимно планински и полупланински горски местообитания. С най-голяма площ са представени широколистните гори – 80264 ха., като половината от тях са букови от *Fagus sylvatica* и *F. moesiaca*. Около 50% от буковие гори са на възраст между 80 и 250 години. Горите от благун /*Quercus frainetto*/, цер /*Q.cerris*/, горун /*Q.dalechampii*/ и обикновен габър /*Carpinus betulus*/ имат издънков характер. Иглолистните гори са 2080 ха – предимно смърчови /*Picea abies*/ на територията на биосферния резерват “Чупрене” и смърчово-елови в резерват “Горната кория”.

Обявени със Заповеди на МОСВ са и две защитени зони по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, а именно:

- 33 BG 0000587 „Варкан”, обявена със Заповед № РД – 102/09.02.2015 г. на МОСВ;

- 33 BG 0000552 „Остров Кутово”, обявена със Заповед № РД – 239/16.04.2015 г. на основание чл. 12, ал. 6, във връзка с чл. 6, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗБР.

През 2016 г. експерти от направлението извършиха 11 броя планови проверки по Натура 2000, във връзка с предмета и целите на опазване на защитените зони и условията, включени в решения по оценка за съвместимост на инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, като не са констатирани нарушения и не са съставени актове.

Решенията по чл. 18, ал. 1 и 2 от Наредбата по ОС и чл. 31, ал. 7 по ЗБР, попадат в границите на 4 защитени зони, а именно: BG 0002002 „Западен Балкан” и BG 0002090 „Берковица” по Директивата за опазване на дивите птици и BG 0001040 33 „Западна Стара планина и Предбалкан” и BG 0000182 „Орсоя” по Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна и касаят инвестиционни предложения за засаждане и отглеждане на арония; сервитут за напорен тръбопровод за МВЕЦ “Чупрене”; изграждане на крайпътно заведение, изграждане на жилищни сгради на два етажа; прокарване и преминаване на напорен тръбопровод и електропровод за МВЕЦ „Манастирска”; депо за временно съхранение на наноси при изравнител „Остра чука”; цех за обработка на мрамор, варовик и гранит; парк за отдих и развлечения; ПУП – ПР и ПЗ, разширение и реконструкция на вилна сграда в къща за гости и изграждане на басейн, лятна кухня и др.

При извършените проверки не са констатирани замърсявания на територията на защитените зони, нарушения на условията, включени в решенията по оценка за съвместимост и не са констатирани нарушения на Заповедите за обявяване на проверените защитени зони. Не са съставяни актове.

Извършени са и 6 бр. извънредни проверки по Натура 2000, свързани с констатирани от Държавен фонд „Земеделие“ разоравания на площи, заявени от кандидатите по Мярка 12 „Плацията по Натура 2000 и Рамковата директива за водите“ от Програмата за развитие на селските райони, кампания 2015 г, в нарушение на забраната за превръщането на ливади, пасища и мери в обработваеми земи и трайни насаждения, въведена със заповедите за обявяване на защитени зони за опазване на дивите птици, а именно защитена зона BG 0002002 „Западен Балкан” и BG 0002090 „Берковица”. Съставени са и 3 бр. актове. Извършена е и проверка на изпълнение на условие в Решение № ЕО-10/2012 г. на МОСВ за обект „Път II-81 Обход на гр. Берковица от км 72+685,15 до км 77+537,92=79+900“, касаеща защитена зона BG 0002090 „Берковица” за определяне най-подходящите места за обезопасяване с мрежа тип „заешка”, с цел опазване на наземно гнездящи видове птици.

През 2016 г., съгласно изискванията на Закона за биологичното разнообразие и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони са изготвени общо **268** бр. външни становища за инвестиционни намерения, бизнес-планове финансирани по мярка 4 „Инвестиции в материални активи“, подмярка 4.1. „Инвестиции в земеделските стопанства“ от ПРСР

2014 – 2020 г. и **876** бр. горскостопански програми и план-извлечения за ползване на гори, относно начина на процедиране по чл. 2, ал. 2 от Наредбата по ОС, **123 бр.** преценки по съвместената процедура за необходимостта от извършване на ОВОС/ЕО, **9 бр.** решения по ОС.

4. Лечебни растения

Над 700 видове от българската флора се определят като лечебни растения. Информация за находищата от лечебни растения на територията на области Видин и Монтана се съдържа в разработените проекти на раздел “Лечебни растения” към Общинските програми за опазване на околната среда и към Лесоустройствените проекти на Държавните горски стопанства. В тях са предвидени мерки за опазването на естествените находища при ползване на диворастящите лечебни растения, както и при култивираното Управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки, е регламентирано чрез приетия Закон за лечебните растения (ДВ, бр. 29/2000 г., изм. и доп., ДВ, бр. 98/2014 г.), както и в подзаконовите му нормативни актове:

Малина (*Rubus idaeus*)

Ягода (*Fragaria vesca*)

Отделни видове диворастящи лечебни растения се поставят под специален режим на опазване и ползване, когато биологичното разнообразие или ресурсите им проявяват трайна тенденция към намаляване или има опасност от появяването на такава тенденция. Специалният режим се определя ежегодно до 10 февруари със заповед на министъра на околната среда и водите, която се обнародва в „Държавен вестник“.

Във връзка с прилагането на Закона за лечебните растения (ЗЛР) и подзаконовите му нормативни актове и на основание Заповед № РД-77/09.02.2016 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 14/2016 г.) в началото на месец март 2016 г. бяха проведени комисии, назначени със Заповеди №№ 49 и 50 от 23.02.2016 г. на директора на РИОСВ – Монтана за разпределение на количествата билки под специален режим на опазване и ползване, съответно за области Видин и Монтана. Същите се проведеха във връзка с постъпили в РИОСВ – Монтана заявления от един билкозаготвител за участие в разпределение на квотите за двете области. След проведените комисии, разпределението на отпуснатите квоти беше утвърдено със Заповед № РД-59/15.03.2016 г. на директора на РИОСВ – Монтана за териториите на области Видин и Монтана, като експертите от направление „БРЗТЗ“ информираха Дирекция „НСЗП“ към МОСВ.

РИОСВ – Монтана извършва контрол по смисъла на Закона за лечебните растения. Проверяват се билкозаготвителни пунктове и складове за билки за изкупените, реализираните и наличните количества

билки по морфологични части, както и изпълнение на плановите документи на общинските администрации и държавните горски стопанства. През 2016 г. са извършени общо 51 бр. проверки по Закона за лечебните растения и подзаконовите му нормативни актове, от които 34 бр. на билкозаготвителни пунктове и складове за билки, 11 бр. на общински администрации и 6 бр. на ТП ДГС и 2 бр. проверки по сигнали. За неспазване разпоредбите на закона са съставени 2 бр. актове на билкозаготвителни пунктове и складове за билки.

Във връзка с изпълнение на плановите документи по смисъла на чл. 55, ал. 1 във връзка с чл. 50, т.т. 2, 3 и 4, беше съгласуван раздел „Лечебни растения“ към Общинската програма за опазване на околната среда на Чипровци. Експерт на направлението участва в първи лесоустройствени съвещания, свързани с изготвянето на новите лесоустройствени проекти на ТП ДГС „Миджур“ – Белоградчик, ТП ДГС – Белоградчик и ТП ДГС – Лом. На проведените заседания са дадени указания на място по отношение на разработения раздел „Лечебни растения“.

Черен глог (*Crataegus pentagyna*)

През отчетният период в РИОСВ – Монтана са постъпили 8 бр. заявления за регистриране на билкозаготвителни пунктове и складове за билки чрез книги за изкупените, реализираните и налични количества билки от лечебни растения. Издадени са съответно 8 бр. регистрации на билкозаготвителни пунктове по смисъла на ЗЛР.

5. Генетичномодифицирани организми.

В началото на годината в РИОСВ – Монтана се получи план-график от Изпълнителната агенция по околна среда – гр. София за изпълнение на годишната програма за провеждане и контрол върху работата с генетично-модифицирани организми. В изпълнение на същия през месец юли беше извършена проверка в Опитна станция по земеделие – гр. Лом. Бяха взети растителни проби (листна маса) два слънчогледови блока на територията на опитната станция. От извършеният анализ на листния материал в ИАОС – гр. София, в края на календарната година получените се получиха и обработените резултати, от които е видно, че във взетите проби няма наличие на ГМО култури.

3. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. Отпадъци

3.1.1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински Наредби.

Програмата за управление на отпадъците се разработва от кметовете на съответната община, съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците. Общинските програми за управление на отпадъците са неразделна част от програмите за околна среда и се приемат от общинските съвети по реда на Закона за опазване на околната среда, който контролира и изпълнението им. Програмите са разработени в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците за периода 2014 - 2020 г.

Съгласно изискванията на чл. 22 от ЗУО, във всички общини Общинските съвети са приели наредби, публикувани на страниците им, с които се определят условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането най-малко на следните видове отпадъци:

- битови отпадъци, в т.ч. биоразградими отпадъци;
- отпадъци от хартия и картон, пластмаса, метал и стъкло, различни от отпадъците от опаковки;
- строителни отпадъци;
- био - отпадъци от потока битови отпадъци;
- опасни битови отпадъци;
- масово разпространени отпадъци и др.

Наредбата определя задълженията и отговорностите на домакинствата и други лица, които образуват подобни отпадъци (например юридическите лица, вкл. търговските обекти, производствените и стопанските субекти, болниците, училищата, административните сгради и други обекти, разположени на територията на съответната община). С наредбата се уреждат и изискванията към площадките за предаване на отпадъци от хартия и картон, пластмаси и стъкло, в т.ч. условията за регистрация на площадките, както и условията за предаване на отпадъците на площадките по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.

При разработването на наредбите са взети предвид основополагащи принципи при третирането на отпадъците, вкл. и по-специално новата пет-степенна йерархия на отпадъците, с цел изпълнение на заложените цели за събиране, подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на различните видове отпадъци, както и изпълнение на целите за отклоняване на биоразградимите отпадъци от депата.

На територията на РИОСВ – Монтана има две регионални системи за управление на отпадъците. От страна на общинските съвети са взети решения и са създадени регионални сдружения за регион Видин и регион Монтана.

Експертите от направление „УООП” извършват контрол по прилагането на Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и подзаконовите му нормативни актове на обекти и общини на територията на област Монтана и област Видин. Приоритет в дейността през 2016 г. са били проверките на място на обекти по изпълнение на условията заложените в издадените документи по чл. 35 от ЗУО на юридическите лица, извършващи дейности по третиране на отпадъци. Контрол на органите на местното самоуправление и местната администрация във връзка с изпълнението на задълженията им регламентирани в Закона за управление на отпадъците - чистотата на речните легла и прилежащите територии в населените места и общински пътища.

2. Битови отпадъци

През 2016 г. са извършени всички проверки заложи в плана за контролан дейност, касаещи екологосъобразно управление на БО.

От общо 104 броя проверки по управление на БО, 49 броя са планови проверки – в 22 общини с проверени 186 населени места за осигуряване чистота на населените места във връзка със задълженията на кметовете, регламентирани в ЗУО и в 26 населени места от община Видин за закриване на нерегламентирани сметища с обща площ 110,5 дка.

При планова проверка на юридическо лице, извършващо събиране и транспортиране на БО е установено, че фирмата води отчетност на количествата събрани и транспортирани БО по реда на Наредба №1/2014 г.

Извършени са 56 броя извънредни проверки:

- 22 проверки във всички общини в област Монтана и Видин контрол на предписание, дадено в изпълнение на Заповед на Министъра на околната среда и водите за предприемане на мерки за недопускане на замърсяване на речните легла и прилежащите територии с битови отпадъци в границите на населените места. Проверени са 186 населени места. Не са констатирани нерегламентирани замърсявания с отпадъци в обхвата на речните легла и прилежащите им територии. Кметовете на общините са организирали почистване на реките и са предприели мерки за недопускане на повторно замърсяване.

- 22 проверки на общинските пътища във всички общини от териториалния обхват на инспекцията в изпълнение на предписание дадено по писма на министъра на ОСВ. Проверени са общо 573,6 км от общинските пътни мрежи по представени пътни карти и обобщени справки за дължината на съответните пътни отсечки. Не са констатирани нерегламентирани замърсявания с отпадъци.

- 11 броя извънредни проверки по подадени сигнали в инспекцията, касаещи замърсяване на терени с БО са дадени 3 броя предписания. При последващите проверки на място е установено, че предписанията са изпълнени – предприети са в срок действия за почистване на замърсените терени.

- 1 проверка терена на общинското депо за неопасни отпадъци на община Белоградчик, намиращо се в землището на с. Дъбравка, местността „Фусино селище“, община Белоградчик. Констатирани са ново депонирани отпадъци на терена на депото с преустановена експлоатация, съгласно Заповед на директора на РИОСВ – Монтана за което е съставен АУАН на кмета на община Белоградчик.

Управлението на битовите отпадъци е отговорност на местната власт и изисква осигуряване на подходящ организационен капацитет и сътрудничество между многобройните заинтересовани страни в публичния и частния сектор.

Управлението на битовите отпадъци (от домакинствата и подобни на тях неопасни битови отпадъци от промишлени, търговски и институционални заведения, включително болници, училища), почистването на обществените места и др. включва дейностите по събиране, транспортиране, третиране, в т.ч. рециклиране и оползотворяване на битови отпадъци и осигуряване на необходимата техническа инфраструктура (съдове за събиране, съоръжения, транспортна техника

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

и др.). Управлението на отпадъците включва три компоненти с ключово значение за създаване на

устойчив модел на управление, свързани с регулирането, планирането и контрола на системите, създадени на територията на съответната община.

Всяка общинска администрация извършва основен преглед на съществуващите системи за събиране на битовите отпадъци, след което разработва местните наредби и стратегии съобразно новите изисквания на ЗУО.

На територията, контролирана от РИОСВ-Монтана 100% от населението е обхванато в регионални системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване – таблица 1.

В експлоатация е Регионално депо Монтана (за битови и неопасни производствени отпадъци-клас „депо за неопасни отпадъци”), което обслужва общини Монтана, Бойчиновци, Берковица, Лом, Чипровци, Георги Дамяново, Брусарци, Медковец, Вършец, Якимово, Вълчедръм и Криводол (област Враца). Депото отговаря на нормативните изисквания и се експлоатира съгласно действащото екологично законодателство. На депото е изградена и сепарираща инсталация, в която от общия поток битови отпадъци се разделят отпадъците от хартия и картон, пластмасови отпадъци, като отпадъци от метелни опаковки и отпадъци от стъкло.

На територията на област Видин е изградено регионално депо на отреден терен в землището на село Жеглица.

На регионалното депо се обслужват общини: Белоградчик, Брегово, Бойница, Видин, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци и Чупрене т.е. всички общини от територията на област Видин. На депото да се изградени и инсталации за предварително третиране на строителни отпадъци и компостиране на биоразградими отпадъци. За експлоатацията на депото е издадено комплексно разрешително с решение на министъра на околната среда и водите.

За отчетния период, на територията контролирана от РИОСВ - Монтана са закрити 26 броя нерегламентирани сметища – Таблица 2.

Таблица 2

Закрити нерегламентирани сметища на територията на РИОСВ - Монтана - 2016 г.

	<i>Община</i>		
Общински център	Населено място, сметище, местност	Бр.	Площ, дка
Видин			
	с. Акациево, м. ”Алимана”	1	5
	с. Антимово, м. ”Южно от селото”	1	20
	с. Бела рада, м. ”Мъртвината”	1	5
	с. Ботево, м. ”Гайтански дол”	1	7
	с. Войница, м. ”Лозето”	1	3
	с. Въртоп, м. ”Край река Арчар”	1	1
	с. Гайтанци, м. ”Мъртвината”	1	3
	с. Генерал Мариново, м. ”Бялата Земя”	1	0,5
	с. Гомотарци, м. ”Буферна зона”	1	2
	с. Градец, м. ”Излаза”	1	7
	с. Динковица, м. ”Орничака”	1	3
	с. Долни Бошняк, м. ”Бордей”	1	2
	с. Дружба, м. ”Алуниш”	1	4

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

	с. Ивановци, м. "Железните врати"	1	3,8
	с. Иново, м. "Над село"	1	3
	с. Капитановци, м. "Край село"	1	3
	с. Кошава, м. "Излаз"	1	3
	с. Кутово, м. "Срещу село"	1	5
	с. Пешаково, м. "Полянките"	1	2
	с. Плакудер, м. "Край село"	1	4
	с. Покрайна, м. "Гриндури"	1	5
	с. Рушци, м. "Мерата"	1	5
	с. Синаговци, м. "Жабарника"	1	2
	с. Слана Бара, м. "Адата"	1	5
	с. Сланотрън, м. "Излаз"	1	6
	с. Търняне, м. "До барата"	1	1,2
РИОСВ-Монтана		26	110,5

3. Строителни отпадъци

На територията на РИОСВ – Монтана съществува едно депо за строителни отпадъци в гр. Видин, което не отговаря на нормативните изисквания и е с преустановена експлоатация. На площадката на регионално депо - Видин е изградена инсталация за третиране на строителни отпадъци.

В останалите общини строителните отпадъци предварително се съхраняват на площадки, определени от общината, с решения на Общинските съвети. Строителните отпадъци, образувани от бита на населението се транспортират с транспорт на общината, от фирма подизпълнител или личен транспорт на гражданите.

Общините в област Монтана не разполагат с инсталации за предварително третиране на строителните отпадъци. Няма инвестиционни намерения от страна на общините или частния бизнес относно въвеждане на алтернативи на депонирането, специализирани технологии, инсталации и съоръжения за преработване и/или рециклиране на строителни отпадъци с цел тяхното оползотворяване, посредством повторното им влагане в строителството.

По отношение на извършване на строително монтажни работи (СМР) или премахване на строеж изискванията на закона вменяват задължение на възложителя за изготвянето и изпълнението на план за управление на строителните отпадъци (СО), като планът се одобрява от общината, на чиято територия ще се извършва строителството.

Извършена е 1 проверка на трена на депото за строителни отпадъци в гр. Видин. Установено е, че депото не се експлоатира. По получени в инспекцията 2 броя жалби и сигнали касаещи замърсяване на терени със строителни отпадъци са извършени 2 проверки и са дадени 3 броя предписания. При извършените последващи проверки на място е констатирано, че терените са почистени.

4. Производствени и опасни отпадъци

Контрол по управление на производствени отпадъци, образувани в резултат на производствената дейност на юридически лица – осъществени са 119 броя планови проверки от планираните 119 броя. На територията на проверените обекти има осигурени складове за съхраняване на производствените отпадъци, еднозначно обозначени за вида на съхраняваните отпадъци. Отпадъците се предават за последващо третиране само въз основа на сключени писмени договори с фирми, притежаващи необходимите документи по ЗУО. Води се необходимата отчетност.

Съоръжения за третиране на отпадъци. Извършени са 89 броя проверки на съоръжения за третиране на отпадъци. Всички проверени съоръжения притежават необходимите разрешителни (Комплексни разрешителни и разрешителни по чл. 67 от ЗУО) и регистрационни документи.

Разрешителен и регистрационен режим за дейности с отпадъци. Задължение на експертите по УООП е най-малко веднъж годишно да проверяват лицата, притежаващи разрешение по чл. 67, за установяване съответствието на условията по управление на отпадъците с тези в издадените разрешения и за спазване на изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, в тази връзка през 2016 г са извършени с 24 броя по-вече проверки в сравнение с 2015 г. Извършени са 97 броя проверки на площадки за третиране на отпадъци и на фирми транспортиращи отпадъци. Всички проверени оператори притежават необходимите документи по ЗУО. При проверките не са установени неизпълнение на условията поставени в разрешителни по чл. 67 и регистрационните документи за третиране на неопасни отпадъци и за транспортирането им.

На територията на големите търговски обекти има въведени системи за разделно събиране на хартия и картон, пластмаси и метали, както и обратно събиране на негодни за употреба портативни батерии.

5. Финансов контрол на такси за масово разпространени отпадъци

РИОСВ - Монтана упражнява контрол на лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (производители и вносители на опаковани стоки) по отношение на отчетността и заплащането на продуктови и лицензионни такси. Лицата могат да изпълняват задълженията си по реда на чл. 14 от Закона за управление на отпадъците индивидуално или чрез колективни системи, представлявани от организация по оползотворяване.

На територията, контролирана от РИОСВ – Монтана няма заявители, които да са подали документи за индивидуално изпълнение на задълженията си и постигане на целите.

През 2016 година е осъществен контрол по управление на масово разпространени отпадъци (МРО): отпадъци от опаковки; негодни за употреба батерии и акумулатори; излязло от употреба електрическо и електронно оборудване; излезли от употреба моторни превозни средства; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; излезли от употреба гуми – извършени са 99 броя проверки на фирми на територията на област Монтана и Видин, от чиято дейност се образуват МРО. Не са извършени 4 броя проверки т.к. на 2 броя фирми (на които са заложили по 2 проверки в таблица 4.3/продуктови такси) са изпратени писма да се явят в инспекцията. Получен е писмен отговор, че фирмите са преустановили дейност.

Осъществен е контрол на 65 лицата по чл. 14, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) - 56 от дружествата изпълняват задълженията си по чл. 14, ал. 2, т. 2 от ЗУО като участва в колективни системи, съгласно сключени договори с организация по оползотворяване, а 9 дружества заплащат продуктови такси на ПУДООС. Проверените дружества, членове на ООП са освободени от заплащане на продуктови такси за 2015 г., съгласно Заповедите на министъра на ОСВ, като изпълняващи коректно задълженията си.

При извънредна проверка съвместно с представители на ОД на МВР – Монтана на площадка неотговаряща на изискванията на ЗУО е установено, че се съхраняват ИУМПС за което е съставен АУАН на юридическото лице и впоследствие с наказателно постановление от директора на инспекцията е наложена санкция.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

По Наредбата за изискванията за производство и пускане на пазара на батерии и акумулатори и третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори, приета с ПМС №134/2000г. (ДВ, бр.61 от 2000г.) “Монбат” АД, гр. София, изпълнява задълженията си индивидуално, като за целта има програма, която е утвърдена от РИОСВ – София, тъй като съдебната регистрация на фирмата е на тяхна територия.

Введено е разделно събиране на отпадъците от опаковки в общините Видин, Монтана, Лом, Берковица, Вършец, Чипровци, Вълчедръм, Якимово и Димово.

Съгласно разпоредбите на Закона за управление на отпадъците за извършване на дейности по обезвреждане на отпадъци чрез депониране всеки собственик на депо предоставя обезпечение, покриващо бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото. Отчисленията се превеждат по следните начини: като месечни отчисления в банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото; като месечни отчисления в банкова сметка със специално предназначение, блокирана за периода до приключване и приемане на мерките по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото; като банкова гаранция в полза на съответната РИОСВ, на чиято територия се намира депото.

III.2. ШУМ

1. Контрол на промишлените източници по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда

Съгласно разпоредбите на Закона за защита от шума в околната среда “шум в околната среда” – е нежелан или вреден външен звук, причинен от човешка дейност, в това число шумът, излъчван от транспортните средства от автомобилния, железопътния, водния и въздушния транспорт, от инсталации и съоръжения на промишлеността, и от локални източници на шум. Министърът на околната среда и водите, директорите на РИОСВ и упълномощени от тях длъжностни лица осъществяват превантивен, текущ и последващ контрол върху шума, излъчван от инсталациите и съоръженията от промишлеността.

На територията на РИОСВ – Монтана се контролират 53 източника на шум в околната среда. През 2016 год., съгласно утвърден от министъра на ОСВ списък, са извършени 6 бр. проверки с 4 бр. контролни измервания на еквивалентните нива на шум по границите на хигиенно-защитната зона на обектите и в мястото на въздействие от промишлени обекти, разположени в близост до жилищни или обществени сгради, като не са констатирани превишения на граничните стойности (виж таблицата по-долу). На два обекта не са извършени измервания поради временно прекратена дейност и намален капацитет на производствените мощности. Предприятията, попадащи в обхвата на комплексния разрешителен режим, извършват собствен периодичен мониторинг на шум. През периода не са получавани жалби и сигнали, свързани с излъчвания от промишлените източници шум в околната среда.

На територията на РИОСВ – Монтана няма агломерации, основни летища, железопътни линии и пътища, определени като такива в Закона за защита от шума в околната среда. Съществуващите шосейни и железопътни артерии не могат да бъдат класифицирани като силно натоварени и не представляват сериозен проблем по отношение на шумовото натоварване на околната среда. РИОСВ – Монтана, общинските ръководства и РЗИ в гр. Видин и гр. Монтана контролират шумовото натоварване на околната среда от различните видове източници и в рамките на своята компетентност разработват и

следят за изпълнението на програмите за намаляване на шума, като част от програмите за управление на околната среда.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

№	Наименование на обекта	Предмет на дейност	Местоположение на източника		Гранична стойност на показателите на шум в мястото на въздействие db(A)	Въздействие на източника		
			Съгласно Наредба №6/26.06.2006 г. за показателите на шум в околната среда	Разстояние до най-близко разположената жилищна или обществена сграда (м)		Описание на режима на работа (в часове)	Ниво на шума по границата на промишления обект db(A)	Ниво на шума в мястото на въздействие db(A)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	„Денирвел“ ЕООД, гр. София – производствена площадка гр. Монтана	Производство на цинк от цинкова пепел	Производствено - складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	24 часа (5 дневна работна седмица)	53,5	-
2	„РУА България“ ЕООД, гр. София – „Инсталация за производство на метализирани пелети“ гр. Лом	Производство на метализирани пелети	Производствено - складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	Временно прекратена експлоатация	-	-
3	„Регионално депо за отпадъци – Монтана“ ЕООД, гр. Монтана	Депониране на неопасни отпадъци	Производствено - складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	8 часа (5 дневна работна седмица)	52,4	-

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	„ХЪС“ ООД, гр. Пловдив – клон Лом	Производство на електрозаварени тръби и профили	Производствено - складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	16 часа (7 дневна работна седмица)	58,8	-
5	„Олимекс“ ООД, гр. Видин – производствена площадка с. Покрайна, общ. Видин, обл. Видин	Производство на растителни масла и мазнини	Производствено - складови територии и зони	60	По граници- те на произ- водствената площадка: Ден-70 Вечер-70 Нощ-70 В мястото на въздействие: Ден-55 Вечер-50 Нощ-45	24 часа (7 дневна работна седмица)	63,0	51,4
6	„Мрамор Беркстон“ АД, гр. София – производствена площадка гр. Берковица	Обработка на скални и облицовъчни материали	Производствено - складови територии и зони	30	По граници- те на произ- водствената площадка: Ден-70 Вечер-70 Нощ-70 В мястото на въздействие: Ден-55 Вечер-50 Нощ-45	24 часа (7 дневна работна седмица)	65,1	44,1

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

7	„Балкан” АД, гр. София – производствена площадка гр. Монтана	Проектиране и производство на метални изделия	Жилищни зони и територии	43	По граници- те на произ- водствената площадка: Ден-70 Вечер-70 Нощ-70 В мястото на въздействие: Ден-55 Вечер-50 Нощ-45	8/16/24 часа (5/7 дневна работна седмица)	60,9	48,5
1	2	3	4	5	6	7	8	9
8	„Гипс” АД, с. Кошава, общ. Видин, обл. Видин	Производство на гипс и гипсови изделия	Производствено - складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	Наговаре- ност на производ- ствените мощности под 70%	-	-
9	„Монбат“ АД, гр. София – производствена площадка гр. Монтана	Производство на оловнокиселинни акумулатори	Производствено - складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	8/16/24 часа (5/7 дневна работна седмица)	66,4	-
10	„Балкан” АД, гр. София – производствена площадка гр. Монтана	Проектиране и производство на метални изделия	Жилищни зони и територии	43	По граници- те на произ- водствената площадка: Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	8/16/24 часа (5/7 дневна работна седмица)	63,2	44,8

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

					В мястото на въздействие: Ден-55 Вечер-50 Нощ-45			
11	„Берг Монтана Фитинги“ ЕАД, гр. Монтана	Производство на изделия от ковък чугун	Производствено - складови територии и зони	-	Ден-70 Вечер-70 Нощ-70	8 часа (5 дневна работна седмица)	68,3	-

Забележка: Всички измервания на нивата на шум в посочените промишлени източници са извършени през дневен период.

III.3 РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА

1. Радиационния гама фон и атмосферна радиоактивност

На територията на РИОСВ - Монтана действат три ЛМС /локални мониторингови станции/ - в Монтана, Видин и Вълчедръм - които са част от Националната автоматизирана система за непрекъснат контрол на радиационния гама-фон.

Обобщени данни за средно годишните стойности за мощността на дозата 2016 г. са дадени в таблицата по-долу:

Мощност на дозата на радиационния гама-фон /в nGy/h/

ЛМС Видин	102
ЛМС Вълчедръм	78
ЛМС Монтана	107

Измерванията на радиационния гама-фон се извършват 24 часа в денонощието от Локалните мониторингови станции. Регистрираните през 2016 г. стойности не се отличават от характерните за региона.

Със стационарна станция се извършва набиране на аерозолни пробиза радиологичен мониторинг на атмосферен въздух. Наблюдаван параметър е специфичната обемна активност [mBq/m^3] на U-238, Ra-226, Ra-228, K-40 Cs-137, Pb-210 и Be-7. През 2016 г. са набрани и анализирани 27 бр. аерозолни проби. Не са регистрирани наднормени концентрации на естествени и техногенни радионуклиди, съгласно Наредба за основни норми за радиационна защита от 05.10.2012 г.

2. Кратка информация за радиологични характеристики на необработваеми почви и води от повърхностни реки и водоеми

2.1 Радиологичният мониторинг на повърхностни води включва 10 пункта по поречието на реките Огоста, Дунав, Тимок, Цибрица, Бързия, Ботуня и Коритарска бара. Наблюдаван параметър е общата бета активност. За 2016 г. тя е в диапазона 0,043 - 0,93 Bq/l.

Радиологичен мониторинг на повърхностни води в района на предприятия - потенциални замърсители на околната среда с радиоактивност:

- в района на МДП "Септемврийци"/бивш обект от уранодобива/ - 2 мониторингови пункта по течението на р. Коритарска бара в района на рудника. Пробите се набират 1 път годишно. Общата бета активност в първата проба от 2016 г. е 0,13 Bq/l.

Съдържанието на естествен уран в посочените проби е $< 0,01mg/l$, а активността на Ra-226 е $< 50 mBq/l$. Пробата от втория пункт не е взета поради липса на воден отток на р. Коритарска бара.

2.2 Радиологичният мониторинг на необработваеми почви включва:

- Радиологичен мониторинг в райони с потенциални замърсители на околната среда с радиоактивност (10 пункта в 3-30км зона на АЕЦ "Козлодуй; 2 пункта в района на МДП "Септемврийци"; 1 пункт в района на сгуроотвала на ТЕЦ "Видин".

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

- Фонов радиологичен мониторинг на необработваеми почви – включва 42 пункта в област Монтана и област Видин.

Наблюдаван параметър е специфичната активност [Bq/kg] на U-238, Ra-226, Th-232, K-40, Pb-210 и Cs-137. Не се установява изменение на характерните за отделните пунктове стойности на естествените и техногенни радионуклиди в анализираниите през 2016 г. проби.

III. ХИМИКАЛИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА ОТ ГОЛЕМИ АВАРИИ

1. Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите.

Основната цел на контролната дейност е да се ограничава и предотвратява риска за човека и околната среда от въздействието на всички химични вещества, класифицирани като опасни по смисла на Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, които се съхраняват, произвеждат и употребяват на територията на РИОСВ – Монтана.

Работата на експертите обхваща дейностите по ограничаване и предотвратяване на аварии с опасни химични вещества, с цел опазване на околната среда и здравето на населението. Прилагат се на практика Регламент № 1907/2006 (REACH), Регламент 1272/2008 (CLP), Регламент 259/2012 (фосфати), Регламент 648/2004 (Детергенти), Регламент 649/2012 (PIC), Регламент 850/2004 (POPs), Закон за защита от вредното въздействие на химични вещества и смеси и наредбите към него, Закон за опазване на околната среда, Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях.

На територията, контролирана от РИОСВ – Монтана, са съсредоточени разнообразни по вид и количества опасни химични вещества и смеси. Основните проблеми са свързани главно с привеждане съхранението на опасни химични вещества в съответствие с изискванията на екологичното законодателство и замяната им с по-малко опасни, с цел намаляване емисиите на вредни вещества в околната среда.

Увеличаващият се брой СЕВЕЗО предприятия, които са рискови по отношение възникването на големи аварии, както и потенциалното им въздействие върху населението и околната среда, е едно от основните предизвикателства пред дейността на РИОСВ – Монтана.

Директива 96/82/ЕС, относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества (СЕВЕЗО II) е транспонирана в българското законодателство чрез Закона за опазване на околната среда - Глава 7, раздел I „Предотвратяване на големи аварии” и Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях.

Основното изискване към операторите на предприятия/съоръжения, попадащи в обхвата на Глава 7, раздел I на ЗООС е да предприеме всички необходими превантивни мерки за предотвратяване на големи аварии и за ограничаване на последствията от тях за човека и околната среда и да ги докаже пред компетентния орган.

На територията на РИОСВ – Монтана през 2016 г. има:

3 обекта, класифицирани с висок рисков потенциал

- „Видекс“ АД, гр. София - Завод „Миджур“, с. Горни Лом, община Чупрене, област Видин
- „Видекс Инженеринг“ ЕАД - "Складова база Ливадски дол"
- „Айкон“ ООД, гр. София - „Складова база за минерални торове“, гр. Лом (инвестиционно предложение)

и 3 обекта с нисък рисков потенциал

- „ОМВ България“ ООД, гр. София – Петролен терминал на „ОМВ България“ ООД, пристанище „Екопетролиум-Видин (Тайфун)“, гр. Видин, Южна Промислена Зона
- „Фаустина Груп“ ЕООД, гр. София - „Фабрика за слънчогледово масло - екстракционен цех“, с. Доктор Йосифово, общ. Монтана

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

- „Олимекс“ ООД, гр. Видин за Инвестиционно предложение (ИП) „Цех за екстракция на кюспе със складове за кюспе и шпрот, парова централа и резервоар за съхранение на олио“, с. Покрайна, община Видин

Контролът по изпълнение на условията в издадените разрешителни по чл. 104, ал. 1 на ЗООС (съгласно § 29. (1) от ЗООС (Изм. – ДВ, бр. 12 от 2017 г.) и спазване на мерките, заложили от операторите в Доклада за безопасност /ДБ/ за обекти с висок рисков потенциал и на прилагането на ДППГА на обекти с нисък рисков потенциал се извършва чрез съвместни проверки от определени със Заповед на Министъра на околната среда и водите комисии, съставени от представители на териториалните и регионалните структури на МОСВ, МВР, оправомощени представители на ИА „ГИТ“ и на кметовете на общините.

През 2016 г. от директора на РИОСВ – Монтана има издадени 2 бр. становища за потвърждаване пълнотата и съответствието на ДППГА на предприятия с нисък рисков потенциал, съгласно разпоредбите на чл. 106, ал. 2 от ЗООС.

През 2016 г. не са установени аварийни ситуации в обекти с нисък рисков потенциал и висок рисков потенциал, няма регистрирани случаи на големи аварии с опасни химични вещества.

Текущият контрол на операторите, използващи и съхраняващи опасни химични вещества и смеси, се състои в проверка на условията за съхранение и особено за съвместимост на всички химикали, съгласно ЗЗВВХВС и Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси. При осъществяване на текущия контрол през 2016 г. са проверени съхраняваните в проверените обекти информационните листи за безопасност, съгласно чл. 31 от Регламент 1907/2006 REACH; изготвената от операторите на тези обекти оценка за съхранение, съгласно изискванията на раздел IV от Наредбата и утвърдения формат за документиране по Заповед № РД-288/03.04.2012 г. на Министъра на околната среда и водите; складовете за съхранение на ХВС по отношение на правилно съвместно съхранение и обозначаване им с табели с категории на опасност и др.

През 2016 г. на територията на РИОСВ – Монтана не са констатирани аварии, водещи до замърсяване на компонентите на околната среда с опасни химични вещества, бяха извършени проверки на всички фирми и обекти, включени в Годишния план за контролна дейност дейност на РИОСВ – Монтана за 2016 г.

2. Кратко описание на основните приоритети при извършване на контрола през годината, съгласно различните нормативни актове

Изпълнени са целите и приоритетите, поставени в плана за контролната дейност за 2016 г.

- Проверени са в контролираните обекти условията за съхранение на опасните химични вещества и смеси, съгласно Наредба за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси и условията, посочени от производителя в информационния лист за безопасност;

- Извършени са проверки на обекти с висок рисков потенциал за спазване на условията, поставени в издадените разрешителни за експлоатация на действащи предприятия и съоръжения (по чл. 104 от ЗООС), в които е въведена система за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества или за ограничаване на последствията от тях (съгласно § 29. (1) от ЗООС (Изм. – ДВ, бр. 12 от 2017 г.);

- Извършени са проверки на обекти по прилагането на Регламент (ЕО) №1907/2006 г. на Европейския парламент и на Съвета за регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH).

- Извършени са проверки на обекти по прилагането на Регламент (ЕО) № 1272/2008 за класифицирането, етикетиранията и опаковането на вещества и смеси (CLP);

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

- Извършени са проверки на обекти по прилагането на Регламент (ЕО) № 648/2004, относно детергентите
- Извършени са проверки на обекти по прилагането на Регламент (ЕО) № 850/2004, относно устойчивите органични замърсители (УОЗ).

СЕВЕЗО

Поради увеличаване броя на предприятията с нисък/висок рисков потенциал през 2016 г. беше обърнато по-сериозно внимание върху съществуващите и новите ПНРП/ПВРП по отношение на осигуряването на безопасни разстояния от/до ПНРП и ПВРП при съгласуване на устройствени планове и техните изменения, в т.ч. общи устройствени планове на общините (ОУП/ИОУП) и подробни устройствени планове (ПУП/ИПУП) на поземлени имоти, на чиято територия са разположени или се предвижда да бъдат разположени ПНРП и ПВРП, както и нови жилищни райони, транспортни пътища и обекти с обществено предназначение в близост до съществуващи ПНРП и ПВРП и нови такива.

Въведена е нова административна услуга - Издаване на становище по чл. 106, ал. 2 от ЗООС за потвърждаване пълнотата и съответствието на Доклада за политиката за предотвратяване на големи аварии (ДППГА) на предприятие/съоръжение с нисък рисков потенциал. През 2016 г. от директора на РИОСВ – Монтана има издадени 2 бр. становища за потвърждаване пълнотата и съответствието на ДППГА на предприятия с нисък рисков потенциал

Извършената дейност по контрола и управлението на опасните химични вещества и смеси, което е свързано с намаляване на риска за здравето на хората и околната среда и предотвратяване на последствията при евентуални промишлени аварии при работа с опасни химични вещества и препарати води до извода, че поставените цели за 2016 г. са изпълнени.

3. Кратко описание на резултатите от контролната дейност (за химикали и за управление на риска от големи аварии)

През 2016 г. общият брой планирани обекти, подлежащи на контрол, съгласно изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химични вещества и смеси (ЗЗВВХВС) е 58 броя, от които 15 обекта са планирани за самостоятелна проверка, а 43 обекта за комплексна проверка. Извършени са общо 55 броя планови проверки, от които 15 бр. са самостоятелни, а останалите 40 бр. са комплексни. Дадени са 8 бр. предписания, които са изпълнени в срок.

*При извънредна проверка по писмо и график на ОД на МВР е дадено 1 бр. предписание по реда на Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси.

Взето е участие в 12 бр. планови проверки на инсталации с издадени Комплексни разрешителни, при които са проверени изпълнението на условията в КР и на законодателството по химикали, като и в 22 бр. извънредни проверки

Осъществен е превантивен, текущ и последващ контрол по отношение на:

- **Прилагането на Регламент (ЕО) №1907/2006 г. на Европейския парламент и на Съвета за регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH).**

И през 2016 г. беше контролирано разпространението на информация нагоре и надолу по веригата на доставки, което е характерна особеност на REACH. Потребителите трябва да бъдат информирани от производителите и вносителите за опасните свойства на веществото и за това как да контролират риска. За да могат да извършват оценка на риска, доставчиците имат нужда от повече информация от потребителите по веригата за техните собствени употреби. REACH осигурява рамка, в която информацията може да се предава надолу и нагоре по веригата за доставки.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

През 2016 г. са проверени **55** обекта/ оператори по изпълнение на изискванията на Регламент (REACH) и са дадени **3 бр.** предписания за представяне на счетоводни документи за извършен внос и износ на гасена/негасена вар и дървени въглища, които са изпълнени в срок.

о 45 оператора са само потребители надолу по веригата на химични вещества и смеси – не е констатирано неизпълнение на задълженията им по Регламента;

о 2 оператора са вносители на химични вещества и смеси и потребител по веригата /дървени въглища/ и имат извършена предварителна регистрация в Европейската агенция по химикали в тонажна група 1-100 т. Във връзка с крайния срок за регистрация през 2018 г. на операторите са изпратени уведомителни писма и въпросници, в които да посочат намеренията си. Операторите няма да извършват същинска регистрация на дървени въглища в ЕСНА.

о 7 оператора са производители на химични вещества и смеси и потребители по веригата. Операторите са производители на дървени въглища, варови и строителни разтвори и гасена вар. Извършени са предварителни регистрации на веществата в Европейската агенция по химикали ЕСНА. Операторите, регистрирали вещества в тонажна група 1-100 т/г. са уведомени за крайния срок за регистрация през 2018 г. и са попълнили въпросници с цел проучване на намеренията им. Другите 2 оператора имат извършена същинска регистрация на вещество в тонажна група 100-1000 т/г. (гасена вар)

о 1 оператор е производител на химични вещества и смеси- След извършена проверка на място и получено уведомително писмо от управителя на фирмата се установи, че същата не извършва производство на дървени въглища, а договорът за наем на производственото помещение е изтекъл и не е подновяван.

о Няма изключителни представители на територията на РИОСВ – Монтана.

При извършените проверки на информационните листове за безопасност в обектите се констатира, че за опасните химикали има ИЛБ по форматите на Приложение I и II на Регламент 453/2010. Задължените лица са информирани, че ИЛБ следва да се актуализират в съответствие с Регламент 2015/830 за изменение на Регламент 1907/2006 (REACH).

Във връзка с участието в четвъртия хармонизиран европейски проект (REF-4) за контрол на въведени ограничения за производството, употребата и пускането на пазара на определени опасни вещества, съгласно Приложение XVII на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH) от експертите по химикали са извършени 6 бр. извънредни проверки (аналитични и документални) и са взети 3 броя проби за извършване на анализ за съдържание на азооцветители и азобагрила. Резултатите от извършените анализи, показват съдържание на азобагрила, което не превишава стойностите, посочени във вписване 43 на Приложение XVII. Попълнените интерактивни въпросници за извършените проверки и резултатите от тях са изпратени в МОСВ.

• Регламент (ЕО) №1272/2008 относно класифицирането, етикетиранията и опаковането на вещества и смеси (CLP)

През 2016 г са извършени 12 броя проверки на оператори по изпълнение на изискванията на Регламент (ЕО) №1272/2008- (CLP). Няма установени нови задължени лица, няма извършена нотификация на вещества в Европейската агенция по химикали ЕСНА. Проведеният контрол е превантивен за фирмите, извършили вече нотификация за евентуален внос или производство на нови вещества (не нотифицирани). По време на проверките операторите са представили всички изискуеми документи и не са давани предписания.

• Регламент №648/2004 относно детергентите

През 2016 г са извършени 3 броя проверки на 3 броя обекти. Не е осъществен контрол на *производители* в обхвата на Регламент (ЕО) №648/2004 по отношение на биоразградимостта на

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

детергентите и ПАВ, предназначени да влязат в състава на детергенти, поради липсата на такива в контролираната територия. Осъществените проверки са на болнични заведения и обекти, където се използват биоцидни препарати и дезинфектанти за професионална употреба. Проверени са информационните листове за безопасност на използваните биоцидни препарати и дезинфектанти, начина на съхранение, опаковане и етикетирание, като и наличието на Разрешения от МЗ за пускане на пазара на биоциден препарат. Не са давани предписания.

- **Регламент №649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC)**

През 2016 г. не е прилагана процедура за износ или внос на вещества от Приложение I на Регламента.

- **Регламент (ЕО) №850/2004 (POPs) относно устойчивите органични замърсители (УОЗ)**

През 2016 г. са извършени 3 планови проверки на 3 обекта по приложение на Регламента, както и 4 броя извънредни проверки за установяване наличие на изделия, със завишено съдържание на кадмий и късоверижни хлорирани парафини (SCCP) по отношение на което е въведена забрана, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) №850/2004. Проверките са по писма на МОСВ във връзка с получени нотификации от КЗП по системата за бърз обмен на информация за опасни стоки GRAS-RAPEX. Проверени са обекти в търговската мрежа в област Монтана и обл. Видин както и строителни хипермаркети. Проверените артикули нямат съответствие с посочените в нотификациите, а резултатите от извършените проверки през 2016 г. са изпратени в МОСВ.

- **Наредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси**

През 2016 г. са извършени 77 проверки относно спазване на изискванията на Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси, от които 55 са планови, 12 са на оператори с издадено КР, а 10 са извънредни (по сигнал/жалба, по писма и заповеди).

При тези проверки се констатира, че операторите съхраняват химичните вещества и смеси в съответствие с условията за безопасно съхранение и поддръжка на складовите съоръжения, които са посочени в информационните листи за безопасност на производителя или вносителя. Спазват се общите изисквания към складовете и организацията за съвместно съхранение съгласно чл. 6 от Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси.

Констатираните нарушения по време на извършените проверки по тази наредба са свързани главно с документирането на „Оценката за безопасността на съхранението на опасни химични вещества и смеси“ (Оценката) и с нейната липса на някои от обектите. Дадени са 5 броя предписания, както следва:

- На 3 оператора са дадени 3 предписания за извършване и документиране на Оценката, като всички предписания са изпълнени в срок.
- При проверка на обект е установено наличие (съхранение) на вещества и смеси, които са класифицирани в категориите на опасност, посочени в Приложение № 3 на ЗООС. От оператора не е представен доклад за извършена класификация съгласно изискванията на чл. 103, ал.1 от ЗООС, за което е дадено 1 предписание да извърши и документира класификацията. Предписанието е изпълнено в срок, като предприятието не се класифицира с висок или нисък рисков потенциал.
- При извършена извънредна проверка на оператор с висок рисков потенциал, по писмо и график на ОД на МВР е констатирано съхранение на несъвместими химични вещества и смеси и е дадено 1 предписание по реда на Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси. Същото е изпълнено от оператора в срок.

СЕВЕЗО

В годишния план на комисията по чл. 157а от ЗООС и плана за контролна дейност на РИОСВ – Монтана за 2016 г. бяха предвидени и извършени 3 броя планови проверки на 2 бр. обекта с висок рисков потенциал. Обектите са с издадени разрешителни за експлоатация по чл. 104, ал. 1 от ЗООС

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

от Министъра на околната среда и водите (съгласно § 29. (1) от ЗООС (Изм. – ДВ, бр. 12 от 2017 г.). Проверени бяха изпълнението на условията в издадените разрешителни, прилагането на мерките за предотвратяване на големи аварии и ограничаване на последствията от тях, предоставянето на информация на засегнатата общественост, докладите за безопасност и аварийните планове.

Вследствие на осъществения контрол през 2016 г. при извършена планова проверка на завод „Миджур“, с. Горни Лом, към „Видекс“ АД, гр. София са дадени 8 бр. предписания, от които 7 бр. са изпълнени в срок, като за неизпълнение на едно от предписанията на оператора е съставен АУАН. Въз основа на акта е издадено **Наказателно постановление** на директора на РИОСВ – Монтана, с което е наложена имуществена санкция на „Видекс“ АД, гр. София.

За извършените проверки от комисията са съставени Констативни протоколи по чл. 157б, ал. 1 от ЗООС и са изготвени доклади. Съгласно разпоредбите на чл. 23, т. 8 от Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях, докладите, заедно с копия от констативните протоколи и АУАН, са изпратени до Министъра на околната среда и водите.

През 2016 г. има подаден 1 сигнал/жалба срещу оператор с висок рисков потенциал: От Национално движение „Екогласност“ на електронната поща на МОСВ постъпва информация за извършване на взривове в завод „Миджур“, с. Горни Лом. Извършена е проверка на „място“ от представители на РИОСВ – Монтана, съвместно с представители на ОД на МВР, както и РЛ – Монтана към ИАОС за извършване на замервания на показатели за качеството на въздуха в околната среда. Във връзка с констатирано за неизпълнение на Условие 1 от Разрешително за експлоатация № 67/2007 г., издадено от Министъра на околната среда и водите на „Видекс“ АД, гр. София е съставен акт за установяване на административно нарушение. *(Площадката, на която са извършени взривните дейности не отговаря на управленските и технически мерки, предвидени от оператора и посочени в Инструкциите за унищожаване на взривни вещества, в които е категорично посочено, че площадката за унищожаване на взривни материали се изгражда на безопасно разстояние, не по-малко от 1000 метра от населени места, промишлени и строителни площадки или складове за взривни материали)* Издадено е от директора на РИОСВ – Монтана **Наказателно постановление**, с което на дружеството е наложена имуществена санкция. Обжалваното **Наказателно постановление** е потвърдено от Административен съд – Видин.

През 2016 г. не са установени аварийни ситуации в обекти с нисък рисков потенциал и висок рисков потенциал, няма регистрирани случаи на големи аварии с опасни химични вещества.

На web - страницата на Инспекцията периодично се поставяха указания за предприемане на необходимите стъпки при изпълнение на задълженията на компаниите, произтичащи от разпоредбите на Регламента REACH и материали във връзка със задълженията на фирмите по законодателството свързано с опасни химични вещества и смеси.

Експертите от направлението взеха участие в организирани семинари с цел ефективното прилагане на законодателството в областта на химичните вещества и смеси и контрол на риска от големи аварии

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

IV. Превантивна дейност и контрол

1. ОВОС и ЕО

През отчетния период (01.01.2016 г. – 31.12.2016 г.) са проведени процедури и издадени решения и становища както следва:

Решения по ОВОС на ИП – Издадено е едно решение по оценка на въздействието върху околната среда, с характер за одобряване на инвестиционното предложение със заложен условия и мерки, в зависимост от спецификата му. Същото не е обжалвано в законоустановения срок и е влязло в сила. Внесени са четири задания за обхват и съдържание на ДОВОС, по три от които има произнасяне в отчетния период. Внесени са два доклада по ОВОС за оценка качеството по инвестиционно предложение на „Емко“ ЕООД. Първият е оценен с отрицателна оценка. След връщането му за допълване и преработване е внесен втори доклад, оценен с положителна оценка.

Сравнителният анализ с предходните години не показва намаляване/увеличаване броя на проведените процедури по ОВОС през 2016 г., предвид сроковете за провеждането им.

През 2016 г. няма подадени уведомления за инвестиционни предложения в обхвата на Приложение 1 от ЗООС. За сравнение през 2015 и 2014 г. са дадени 5 бр. указания за задължителна ОВОС, а през 2013 г. – 3 бр.

Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за ИП – На 72 възложители е указано, че представеното от тях инвестиционно предложение подлежи на процедура по преценяване на необходимостта от ОВОС.

Внесени са 65 бр. искания за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС и издадени 60 бр. решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. Характерът на 58 бр. от решенията е да не се извършва ОВОС, а на две – да се извърши ОВОС.

Броят на проведените процедури и издадените решения за преценяване на необходимостта от ОВОС спрямо 2014 г. и 2015 г. се увеличава. Анализът на издадените решения по области и категории показва, че увеличаването на проведените процедури се дължи на инвестиционни предложения, свързани с кандидатстване за финансиране по европейските фондове. В таблица № 1 са отразени издадените Решения за преценяване на необходимостта от ОВОС по области и категории, съгласно приложение № 2 към чл. 93, ал. 1, т. 1 и 2 на ЗООС. Най-голям дял има отрасъл селско, горско и водно стопанство. Нараства броят на инвестиционните предложения, свързани с изграждане на системи за напояване на земеделски култури, за които възложителите кандидатстват за финансиране по програми. По същата причина голям дял имат и инвестиционните намерения в отраслите минно дело (основно изграждане на съоръжения за водовземане) и хранителна промишленост.

Таблица № 1

Отрасъл	Общ брой
Селско, горско и водно стопанство	23
Минно дело	10
Енергийно стопанство	4
Химическа промишленост	2
Хранителна промишленост	9
Инфраструктурни ИП	10
Туризм и отдих	2
Общо:	60

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Прекратени са 31 процедури по ОВОС, както следва:

- 12 броя – поради неизпълнени указания по чл. 5, ал. 1 от Наредбата за ОВОС (на основание чл. 2а, ал. 5, т. 1 и т. 4, след изпратени напомнителни писма по ал. 6 от наредбата);
- 11 бр. – поради непредставена в срок допълнителна информация (на основание чл. 5, ал. 5 и чл. 6, ал. 4 от наредбата);
- 5 бр. – поради недопустимост на инвестиционното предложение спрямо нормативен или административен акт (на основание чл. 82, ал. 6 от ЗООС и чл. 2а, ал. 2 от Наредбата за ОВОС);
- 3 бр. – по искане на възложителя.

Обжалвано е едно решение за прекратяване на процедура. Същото е потвърдено с решение на министъра на околната среда и водите. Решението е обжалвано по реда на АПК пред Административен съд – Монтана. Жалбата е отхвърлена като неоснователна. Решението се обжалва пред ВАС.

Становища по ЕО – За отчетния период са издадени 2 бр. Становища по ЕО за съгласуване на ОУП на община Чипровци и ОУП на община Димово. Същите не са обжалвани. Изготвени са 5 бр. становища по задание за обхват и съдържание на доклади за ЕО (чл. 19а) и 5 бр. становища по доклади за ЕО (чл. 20). Представени са 2 бр. обобщени справки по чл. 29, ал. 1 от Наредбата за ЕО за ОУП на община Медковец и община Димово, по които е отговорено писмено в 7-дневния срок от представянето им.

Експертите от направлението са взели участие в 4 срещи за обществено обсъждане на ДЕО с компетентен орган РИОСВ – Монтана. Насрочени са и проведени 2 заседания на РЕЕС за преценяване на внесената документация по ЕО. Още 17 общини на територията контролирана от РИОСВ – Монтана, са започнали процедура по ЕО на ОУП и са на различен етап от нея.

Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО - Дадени са 3 бр. указания за провеждане на задължителна ЕО. На 23 възложители е указано, че представеният от тях план/програма подлежи на процедура по преценяване на необходимостта от ЕО. Внесени са 21 бр. искания за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО. Издадени са 21 бр. решения за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка – всички с характер да не се извършва ЕО. Издадените решения не са обжалвани.

Представени са 5 бр. обобщени справки по чл. 29, ал. 1 от Наредбата за ЕО. Всички справки са приети без забележки, за което възложителите и органа по одобряване са уведомени в срок.

Прекратени са 6 процедури по ЕО, на основание чл. 7а, ал. 5 след изпратени напомнителни писма по ал. 6 от наредбата, за неизпълнени указания, дадени от компетентния орган.

Общ брой писма във връзка с процедурите по ОВОС и ЕО и други:

Издадени са 322 бр. писмени отговори по внесени уведомления за планове/програми и инвестиционни предложения, които не подлежат на процедури по реда на глава VI от ЗООС (писма по чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС).

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

В сроковете, регламентирани в Наредбата за ОВОС и в Наредбата за ЕО, внесената документация се изпраща за становище на БДДР – Плевен и на органите на Министерство на здравеопазването (РЗИ – Монтана и РЗИ – Видин).

Изпратени са писма до:

- БДДР – Плевен за становище относно допустимостта на инвестиционните предложения спрямо Плана за управление на речните басейни в Дунавски район – 45 бр.;
- РЗИ – Монтана и РЗИ – Видин за консултация по отношение на степента на значимост на въздействието и риска за човешкото здраве – 85 бр.;
- ИАОС относно потвърждаване или непотвърждаване на най-добри налични техники – 2 бр.;
- Общини/кметства и БДДР – Плевен по издадени решения, писма за допълнителна информация от възложителя и уведомителни писма, относно проведени консултации с компетентни органи – 315 бр.;
- До възложители с приложени постановени административни актове, включително по издадени решения за прекратяване на процедури – 121 бр.;
- Писма във връзка с представен дневен ред за ЕСУТ на общини в обл. Монтана и обл. Видин – 44 бр.
- Други – 160 бр.

Контрол:

През 2016 г. експертите от направление „ЕО и ОВОС” в РИОСВ – Монтана са извършили общо **112 бр. проверки**:

- **63 бр. проверки, заложи в Плана за контролната дейност за 2016 г.**, както следва:
 - контрол по изпълнение на условията, постановени в решения по ОВОС – 4 бр.
 - правно действие на издадени Решения по ОВОС (чл. 99, ал. 8 от ЗООС) – 2 бр.
 - правно действие на Решения за преценяване на необходимостта от ОВОС (чл. 93, ал. 7 от ЗООС) - 40 бр.
 - правно действие на Решения за преценяване на необходимостта от ЕО (чл. 88, ал. 4 от ЗООС) - 17 бр.

В процентно изражение изпълнението на плана за контролна дейност за 2016 г. от направлението е 100 %.

- **Извънредни проверки – 49 бр.**, от които:

- проверки в деловодната система на РИОСВ – Монтана във връзка с извършени строителни дейности без произнасяне от страна на РИОСВ – Монтана – 3 бр.
- правно действие на Решения за преценяване на необходимостта от ОВОС (чл. 93, ал. 7 от ЗООС) - 4 бр.
- контрол по изпълнение на условията, постановени в решение за преценяване на необходимостта от ОВОС – 1 бр.
- проверка по чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредбата за ОВОС – 1 бр.
- проверка във връзка с подадено уведомление за ИП – 1 бр.
- други – 1 бр.
- проверки на обекти, финансирани от ПУДООС – 2 бр.
- проекти по „Чиста околна среда” – 25 бр.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

- държавни приемателни комисии – 11 бр.

Експертите от направлението са взели участие в 2 бр. комплексни проверки и 1 бр. специална проверка, във връзка с подаден сигнал.

23 бр. решения са изгубили правното си действие, тъй като с проверките е потвърдено, че осъществяването на инвестиционните предложения не е започнало/не е одобрен съответния план или програма. В 40 бр. от проверките е установено, че е започнало осъществяването на ИП/е одобрен съответния план или програма. След проверките възложителите са уведомени за резултатите.

За загубилите правно действие решения за преценяване на необходимостта от ОВОС и решения по ОВОС са оповестени резултатите от проверките, чрез публикуване на съобщения на интернет страницата на РИОСВ – Монтана и е информиран писмено съответния орган по одобряване/разрешаване на инвестиционното предложение за съобразяване.

Констатирани са три нарушения на чл. 95, ал. 1 от ЗООС. Съставени са 3 бр. АУАН. Издадени са 3 бр. наказателни постановления (НП) за извършените нарушения, с които са наложени имуществени санкции в размер на 10 000 лв. и глоба от 500 лв. Обжалвани са две НП, едното от които е потвърдено.

Участия в семинари, работни срещи, заседания, обществени обсъждания – Експерти от направлението са взели участие в две заседания на ВЕЕС, 10 броя заседания на експертни съвети по устройство на територията в обл. Монтана и обл. Видин, 3 семинара и 1 работна среща, организирани от МОСВ.

На 07.06.2016 г. в гр. Монтана е организирана и проведена работна среща с участието на еколозите и главните архитекти на общините от области Монтана и Видин на тема „Текущи въпроси и проблеми при прилагането на законодателството по ОВОС и ЕО“. Дискутирани са проблеми при прилагане на екологичното законодателство, задълженията на общините и главните архитекти при одобряване на инвестиционните проекти. Основен акцент бе подобряване взаимодействието и комуникацията между общините и РИОСВ – Монтана.

Регистри и съобщения – Поддържа се ИС с данни за процедурите по ОВОС и ЕО, достъпни на интернет страницата на РИОСВ – Монтана. Прехвърлена е информацията за процедурите по ЕО. Продължава въвеждането на информация с данни за процедурите по ОВОС за предходни години. На страницата на инспекцията се поддържат регистри на процедурите по ОВОС в Excel, които не са въведени в информационната система.

За постановените решения по ОВОС, за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС/ЕО и за прекратяване на процедури се поставят съобщения на информационното табло в инспекцията, а пълният им текст е достъпен на интернет страницата – направление „ЕО и ОВОС“. Издадените актове по реда на гл. VI от ЗООС (в пълният им текст) остават на страницата след 14-дневния срок за оповестяване.

Комплексни разрешителни

През 2016 година са извършени 12 броя проверки на 10 оператора на 11 броя инсталации по изпълнение на условия в издадени комплексни разрешителни, съгласно плана за контролна дейност. За периода е извършена и 1 брой извънредна проверка на „Берг Монтана Фитинги“ ЕАД гр. Монтана, във връзка с процедура по преразглеждане на КР.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

При проверките са дадени 9 броя предписания на 5 оператора, 8 броя от които са изпълнени в посочените срокове.

Съставен е 1 брой АУАН и е издадено 1 брой НП на стойност 10 000 лв. за неизпълнение на условие в КР на „Игал“ АД.

Всички оператори, имащи задължение да докладват по ЕРИПЗ, са извършили докладването в срок до 31 март.

За периода няма издадени нови комплексни разрешителни.

В процедура по актуализация са КР на операторите „Денирвел“ ООД, гр. София – ПБ в гр. Монтана и „Берг Монтана Фитинги“ ЕАД гр. Монтана.

За периода е извършвана 1 брой извънредна проверка на „Видахим“ АД – сгуроотвал към „ТЕЦ“.

Всички оператори с издадено комплексно разрешително в срок са представили годишни доклади за изпълнение на условията в КР, които след проверка и отстраняване на неточности са изпратени в ИАОС.

При извършване на контролната дейност на територията контролирана от РИОСВ - Монтана не са констатирани инсталации, попадащи в категориите промишлени дейности на приложение № 4 на ЗООС и работещи без издадени КР.

ЕКОЛОГИЧНА ОТГОВОРНОСТ И ОТСТРАНЯВАНЕ НА МИНАЛИ ЕКОЛОГИЧНИ ЩЕТИ

На територията контролирана от РИОСВ – Монтана за отчетния период няма случаи които са класифицирани като непосредствена заплаха за екологични щети и случаи на причинени екологични щети. Не са установени щети върху защитени видове и природни местообитания; води и водни тела; почви. През периода не са постъпвали искания от физически или юридически лица (по смисъла на чл. 47, ал. 1 на ЗОПОЕЩ) за започване на процедура от компетентния орган за определяне и прилагане на оздравителни мерки.

Извършените проверки през 2016 г. са 6 броя на 6 обекта при планирани същия брой.

Дадени са 3 броя предписания на оператори не представили собствена оценка за възможни случаи на непосредствена заплаха, за екологични щети и на случай на причинени екологични щети, съгласно приложение № 1 на Наредба № 1 от 29.10.2008 г. Предписанията са изпълнени в указания срок.

РИОСВ – Монтана няма съставени АУАН и издадени наказателни постановления за налагане на санкции по ЗОПОЕЩ.

Продължава тенденцията операторите да планират финансови средства от наличните капитали на дружествата за изпълнение на мерки по ЗОПОЕЩ.

През 2016 г. не са представяни програми за изпълнение на отстраняване на минали екологични щети.

4. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА АКТИВНО ФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНО ПОВЕДЕНИЕ ЗА ГРИЖА КЪМ ОКОЛНАТА СРЕДА

През 2016 г. в РИОСВ – Монтана са постъпили единадесет заявления за достъп до информация. Издадени са седем решения за предоставяне на достъп до информация и четири уведомителни писма. През 2016 г. не са издавани откази за предоставяне на достъп до информация.

През 2016 г. са осъществени следните информационни кампании за повишаване на екологичното съзнание и култура:

22 март – Ден на Водата

По повод Деня на водата – 22 март експерти от РИОСВ – Монтана, съвместно с Регионална лаборатория – Монтана и ученици от екоklub към Природо-математическа гимназия “Свети Климент Охридски“, гр. Монтана участваха в пробонабиране на водни проби от мониторингови пунктове „р. Огоста след яз.”Огоста“, „р. Ботуня над гр. Върщщ“ и „р.Златица при с. Гаганица, общ. Берковица“.

На мястото на вземане на пробите са извършени експресни анализи по показатели температура, рН, електропроводимост и разтворен кислород. Участниците в събитието получиха ранички и тениски, с логото на РИОСВ - Монтана. Запознати бяха с основното послание на Деня на водата „По-чиста вода, по-добра работа“.

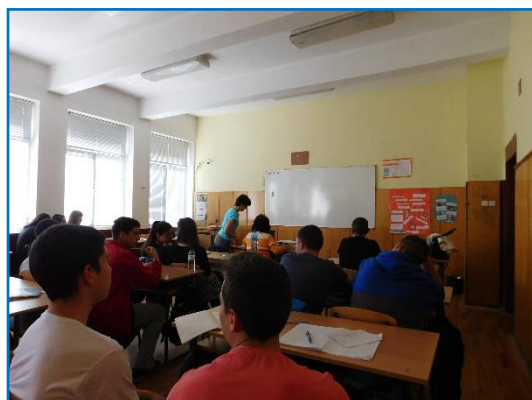

22 април – Ден на Земята

По повод Деня на земята – 22 април експерти от РИОСВ – Монтана, съвместно с ученици от ПМГ „Св. Климент Охридски“ засадиха 30 броя фиданки от типа обикновен кестен

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

и декоративни широколистни храсти в междублоковото пространство на ж. к. „Плиска“ в гр. Монтана. Участниците в събитието получиха ранички с логото „Приятел на РИОСВ – Монтана“.

Експерти от направление „Биологично разнообразие, защитени територии и зони“ представиха презентация на тема „Защитените територии на територията на РИОСВ – Монтана, пред учениците от III Основно училище „Д-р Петър Берон“, гр. Монтана и учениците от 9^а клас на Природоматематическа гимназия в Монтана.

5 юни – Световен ден на околната среда

Част от екипа на РИОСВ – Монтана извърши почистване на крайпътни отбивки, около чешми и сервитута на пътя с. Бързия - прохода „Петрохан“. Събрани бяха десет чувала с отпадъци.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Екипът на РИОСВ – Монтана се включи в кампанията „Да изчистим България заедно“. Събрани бяха 15 чували с битови отпадъци в района на пътя до язовир „Огоста“, в близост до язовирната стена. Основните отпадъци бяха найлонови торбички, пластмасови бутилки и хартия.

По повод Коледните празници Регионална инспекция по околната среда и водите – Монтана обяви конкурс за коледна картичка и оригинално пожелание „Весела Коледа“. Участие в конкурса взеха деца и ученици от училища и детски градини в област Монтана и област Видин. На победителите в конкурса бяха връчени грамоти и предметни награди, а на всички останали участници поощрителни награди.

През отчетния период в Информационния център на РИОСВ – Монтана са проведени две работни срещи за актуализиране на оперативните планове на РИОСВ – Монтана за защита на резерватите „Горната кория“ и „Чупрене“ от пожари през 2016 г. с цел оптимизиране и подобряване на координацията между държавните институции и предприемане на адекватни мерки за опазване на резерватите от пожари.

При проведена работна среща на експерти на РИОСВ - Монтана и ОДБХ – Монтана на 31.05.2016 г. по отношение съхраняването и употребата на продукти за растителна защита (ПРЗ) са набелязани възможните съвместни действия и даване на указания на лицата, съхраняващи и употребяващи ПРЗ с акцент големите складове за съхранение на ПРЗ.

Пез месец юни в конферентната зала на хотел „Житомир“ в гр. Монтана се проведе работна среща с участието на еколозите и главните архитекти на общините от области Монтана и Видин. Основната тема на срещата бе „Текущи въпроси и проблеми при прилагането на законодателството по ОВОС и ЕО“.

6. АДМИНИСТРАТИВНО-НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ И ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ.

През 2016 г. са наложени с наказателни постановления по реда на чл. 69, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) *10 броя текущи санкции* на обща стойност 5 159,96 лв. Издадени са *2 броя заповеди за намаляване на текущи санкции* по реда на чл. 69б от ЗООС във връзка с установено намаляване увреждането/неспазването на определените емисионни норми и ограничения. *За отмяна* на наложени санкции по реда на чл. 69б от ЗООС са издадени *13 броя заповеди*. По реда на чл. 69в от ЗООС са издадени *2 броя заповеди за спиране на текуща санкция* при временно спиране на дейността на обекта, формиращ замърсяването и *1 брой заповед за възобновяване на спряна текуща санкция* при възобновяване дейността на обекта, формиращ замърсяването. Получените суми от наложените санкции са на стойност 22 079,79 лв. *Отменени*

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

санкции със Заповед на директора на РИОСВ – Монтана по реда на чл. 69б от ЗООС – 13 броя, от които 12 броя са въз основа прекратяване на замърсяването/неспазването на определените ИЕО и 1 брой заповед за отмяна, поради установено увеличаване на замърсяването/неспазването на емисионните норми и ограничения. Осъществената през 2016 г. санкционна дейност е въз основа на проведен контролен мониторинг от страна на РИОСВ - Монтана с резултати от него, както и от проведен собствен мониторинг от операторите с представени резултати от тях в РИОСВ - Монтана.

През 2016 г. наложените и променени санкции за превишение на нормите за допустими емисии в атмосферния въздух и определените емисионни норми и ограничения са:

Наложени санкции по реда на чл. 69, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) :

- на „Ирели“ ООД, гр. Пазарджик, Фабрика за производство на дървени играчки – гр. Монтана- текуща санкция на стойност 86,97 лв., за наднормени стойности по показател „прах“ в отпадъчните газове от обекта (контролен мониторинг);
- на „Компас“ ЕООД, с. Комарево - текуща санкция на стойност 297,83 лв. за превишение на ИЕО по отношение на отпадъчните води, зауствани във воден обект (контролен мониторинг);
- на „Еко Милк Видин“ ЕАД, с. Кошава, общ. Видин - текуща санкция на стойност 73,82 лв. за превишение на ИЕО по отношение на отпадъчните води, зауствани във воден обект (контролен мониторинг);
- на „ДДФ – Видин“ АД, гр. Видин - текуща санкция на стойност 58,83 лв. за превишение на ИЕО по отношение на отпадъчните води, зауствани във воден обект (контролен мониторинг);
- на Община Видин, РДНО – Видин - текуща санкция на стойност 460,40 лв. за превишение на ИЕО по отношение на отпадъчните води, зауствани във воден обект (контролен мониторинг);
- на „Аркус“ АД, гр. Лясковец, ОП - Лом - текуща санкция на стойност 37,06 лв. за превишение на ИЕО по отношение на отпадъчните води, зауствани във воден обект (контролен мониторинг);
- на „Монбат“ АД, гр. София, ПБ – Монтана - текуща санкция на стойност 2 122,28 лв. за превишение на ИЕО по отношение на отпадъчните води, зауствани във воден обект (контролен мониторинг);
- на „ВиК“ ООД, гр. Монтана за КС с ПСОВ на гр. Вършец - текуща санкция на стойност 1 987,55 лв. за превишение на ИЕО по отношение на отпадъчните води, зауствани във воден обект (контролен мониторинг);
- на „Еко Милк Видин“ ЕАД, с. Кошава, общ. Видин - текуща санкция на стойност 23,77 лв. за превишение на ИЕО по отношение на отпадъчните води, зауствани във воден обект (контролен мониторинг);
- на „Аркус“ АД, гр. Лясковец, ОП – Лом - текуща санкция на стойност 11,45 лв. за превишение на ИЕО по отношение на отпадъчните води, зауствани във воден обект (контролен мониторинг);

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Намалени санкции със Заповед на Директора на РИОСВ – Монтана по реда на чл. 69б от ЗООС във връзка с установено намаляване увреждането/неспазването на определените емисионни норми и ограничения:

- „Кнауф България” ЕООД, гр. Видин - намалена текуща санкция за превишение на ИЕО по отношение на отпадъчните води, зауствани във воден обект от 1 636,46 лв. на стойност 228,99 лв. (контролен мониторинг);
- „Мити 01” ЕООД, гр. София, Месопреработвателно предприятие, гр. Лом - намалена текуща санкция за превишение на ИЕО по отношение на отпадъчните води, зауствани във воден обект от от 71,61 лв. на стойност 52,88 лв. (контролен мониторинг).

Отменени санкции със Заповед на директора на РИОСВ – Монтана по реда на чл. 69б от ЗООС във връзка с преустановено замърсяване на околната среда:

- „Лит“ ООД, гр. Видин – отменена текуща санкция на стойност 31,94 лв.;
- „Ел Би Булгарикум” ЕАД, гр. София, Производствена база, гр. Видин - отменена текуща санкция на стойност 18,44 лв.;
- „Еко Милк Видин” ЕАД, с. Кошава, общ. Видин - отменена текуща санкция на стойност 73,82 лв.;
- „Аркус“ АД, гр. Лясковец, ОП – Лом - отменена текуща санкция на стойност 16,68 лв.;
- „Аркус“ АД, гр. Лясковец, ОП – Лом - отменена текуща санкция на стойност 37,06 лв.;
- „Монбат“ АД, гр. София, ПБ – Монтана - отменена текуща санкция на стойност 2 122,28 лв.;
- „Компас” ЕООД, с. Комарево - отменена текуща санкция на стойност 297,83 лв.
- „ВиК“ ООД, гр. Монтана за КС с ПСОВ на гр. Вършец - отменена текуща санкция на стойност 1 987,55 лв.
- „ДДФ – Видин” АД, гр. Видин - отменена текуща санкция на стойност 58,83 лв.
- Община Видин, РДНО – Видин - отменена текуща санкция на стойност 460,40 лв.
- „Магура“ АД, гр. София, Винарска изба, с. Рабиша - отменена текуща санкция на стойност 21,72 лв.
- „Еко Милк Видин” ЕАД, с. Кошава, общ. Видин - отменена текуща санкция на стойност 23,77 лв.
- „Аркус“ АД, гр. Лясковец, ОП – Лом - отменена текуща санкция на стойност 11,45 лв.

Спрени и възобновени санкции със Заповед на директора на РИОСВ – Монтана по реда на чл. 69в от ЗООС:

- „БКС Бъдинстрой” АД, гр. Видин - спряна текуща санкция.
- „БКС Бъдинстрой” АД, гр. Видин – възобновена текуща санкция на стойност 146,29 лв.
- „БКС Бъдинстрой” АД, гр. Видин - спряна текуща санкция.

От горното и предвид размерите на наложените санкции е видно, че поради неефективна работа на локалните пречиствателни съоръжения са допуснати по-малки превишения на индивидуалните емисионни ограничения за заустваните пречистени води във воден обект, при упражняваната дейност от титулярите на разрешителни.

През 2016 г. са издадени са 24 броя наказателни постановления (НП) на обща стойност 45 900 лв., от които 12 броя НП са за налагане глоби на стойност 10 200 лв. и с 12 броя НП са наложени имуществени санкции на обща стойност 35 700 лв. Шест от имуществените санкции

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

са наложени по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), четири по реда на Закона за водите (ЗВ), една по реда на Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и една по Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Наложените през 2016 г. с НП глоби са по реда на: ЗООС – 3 броя на стойност 2 700 лв.; ЗУО - 2 броя на стойност 4 400 лв.; ЗБР- 5 броя на стойност 2 500 лв.; ЗЛР – 2 броя на стойност 600 лв. Събраните през 2016 г. суми от наложени глоби и имуществени санкции са 31 000 лв. Предадени са за събиране от НАП преписки по 20 броя наказателни постановления, от които: 3 броя по ЗООС на стойност 22 000 лв.; 1 брой по ЗВ на стойност 2000 лв.; 3 броя по ЗУО на стойност 6200 лв., 5 броя по ЗБР на стойност 800 лв.; 5 броя по ЗЛР на стойност 1 100 лв. и 3 броя по ЗЗТ на стойност 1500 лв. От обжалваните през 2015 г. НП, но приключили през 2016 г., и от обжалваните през 2016 г. НП за налагане на глоби, са влезли в сила/потвърдени 8 броя на стойност 11 800 лв., 1 брой НП на стойност 1 000 лв. е отменен и 4 броя НП на стойност 6 900 лв. са в съдебна процедура. По отношение на обжалваните с НП имуществени санкции, са влезли в сила 5 броя НП на стойност 27 000 лв. и 2 бр. НП на стойност 4000 лв. са в съдебна процедура.

V. ПРОЕКТИ/ОБЕКТИ С ЕКОЛОГИЧНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ.

Информация за изпълнявани проекти с екологично значение				
Наименование на проекта	Кратка характеристика	Източници на финансиране	Стойност на проекта	Етап на изпълнение
1	2	3	4	5
СУ "Д-р Петър Берон", с. Якимово	"Моето училище - зелено, чисто и красиво"	ПУДООС	5000	завършен
ПГХЗ "Дмитрий Менделеев", гр. Лом	"Училищна оранжерия"	ПУДООС	4 724,52	завършен
СОУ "Христо Ботев", гр. Брусарци	"Обичам природата и аз участвам"	ПУДООС	4 955,00	завършен
ОУ "Св. Св. Климент Охридски", с. Ковачица	"Създаване на екологична зона за обучение, отдих и спорт в училищния двор"	ПУДООС	4 990,50	завършен
ОУ "Иван Вазов"	"Обичам природата и аз участвам"	ПУДООС	5 000	завършен
СУ "Св. Св. Кирил и Методий", с. Ново село	"Любимото зелено кътче"	ПУДООС	4 800	завършен
ОУ "Димитър Благоев", с. Гара Орешец	"Класна стая сред природата и спортен кът в училищния двор"	ПУДООС	5 000,00	завършен
ГПЧЕ "Петър Богдан", гр. Монтана	"Почистване, озеленяване на замърсена с отпадъци площ в двора на ГПЧЕ "Петър Богдан"	ПУДООС	4 993,70	завършен
ОДЗ "Слънце", гр. Вършец	"Моето училище - зелено, чисто и красиво"	ПУДООС	4 999,99	завършен
ЦДГ № 1 "Желязко Попниколов", гр. Видин	"Обичам природата и аз участвам"	ПУДООС	4 972,90	завършен
ДГ "Славейче", гр. Видин	"В приказния свят на растенията"	ПУДООС	5 000	завършен

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

ДГ "Щурче", с. Расово	"Изграждане на кът за игра, отмора и място за формиране на екологична и спортна култура в децата"	ПУДООС	4 915,00	завършен
ДГ "Зорница", гр. Видин	"Обичам природата и аз участвам"	ПУДООС	5 000,00	завършен
ДГ "Детелина", гр. Видин	"Знаещи и можещи за чиста и красива природа"	ПУДООС	5 000,00	завършен
ЦДГ "Пролетна дъга", гр. Берковица	"Малките природолюбители"	ПУДООС	5 000,00	завършен
ОДЗ "Слънце", гр. Димово	"Обичам природата и играя"	ПУДООС	4 996,00	завършен
община Георги Дамяново	"Изграждане на детска площадка в с. Главановци"	ПУДООС	9 980,46	завършен
община Лом	"Естетизация на общински терен и създаване на зона за отдых в централната част на с. Станево"	ПУДООС	9 905,20	завършен
община Медковец	"Почистване, залесяване, озеленяване и изграждане на зона за отдых в ПИ 230, кв. 22 по плана на с. Медковец"	ПУДООС	9 995,18	завършен
община Ружинци	"Изграждане на детска площадка и облагородяване на двора на ОДЗ "Изгрев", с. Ружинци	ПУДООС	9 972,67	завършен
община Бойчиновци	"Обичам природата и аз участвам"	ПУДООС	10 000,00	завършен
община Чипровци	"Любимото място на нашите деца"	ПУДООС	10 000,00	завършен
Кметство Кошава	"Зелена идея - с. Кошава, общ. Видин"	ПУДООС	9 960,18	завършен

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Кметство Гомотарци	"Почистване и обособяване на зона за отдих в с. Гомотарци, общ. Видин"	ПУДООС	9 455,00	завършен
Кметство Градец	"Почистване и обособяване на зона за отдих в с. Градец, общ. Видин"	ПУДООС	9 975,50	завършен
Кметство Старопатица	"Обновяване на детска площадка в с. Старопатица"	ПУДООС	9 420,91	завършен
Кметство Горно Церовене	"Обичам природата и аз участвам"	ПУДООС	10 000,00	завършен
Кметство Извор	"За чиста околна среда в с. Извор, общ. Димово, обл. Видин"	ПУДООС	9 970, 40	завършен
Кметство Ягодово	"Почистване, облагородяване на терена и изграждане на детска площадка със зона за отдих в с. Ягодово, общ. Берковица"	ПУДООС	10 000,00	завършен
община Бойница	"Реконструкция на част от вътрешна водопроводна мрежа с. Раброво, общ. Бойница"	ПУДООС	608 835,02	завършен
община Берковица	"Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа ул."Синчец", ул."Оборище" и ул."Кочо Чистеменски", гр. Берковица"	ПУДООС	216 272,49	завършен

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

община Чипровци	"Закриване и рекултивация на общинско депо за битови /неопасни/ отпадъци в местността "Горни Партеш" в землището на гр. Чипровци.	ПУДООС	301 857,44	за периода 04.11.2015г. До 17.11.2016 г. - 5 170,77 лв. - приет 1 - етап на биологична рекултивация.
-----------------	---	--------	------------	--

През 2016 г. на територията, контролирана от РИОСВ – Монтана в област Видин и област Монтана са реализирани 29 броя проекти в кампанията за „Чиста околна среда”, финансирани от ПУДООС на обща стойност – 198 012,70 лева, 16 проекта са реализирани от училища и детски градини и 13 проекта от общини и кметства.

През 2016 г. са реализирани проекти "Реконструкция на част от вътрешна водопроводна мрежа в с. Раброво, общ. Бойница" на стойност 608 835,02 и "Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на ул."Синчец", ул."Оборище" и ул."Кочо Чистеменски", гр. Берковица на стойност 216 272,49, финансирани от ПУДООС. С реализацията на проектите е постигнато подобряване качеството на питейната вода и намаляване на загубите.

В община Чипровци се изпълнява проект „Закриване и рекултивация на общинско депо за битови /неопасни/ отпадъци - етап първи - зона 1 и зона 2 в местността "Горни Партеш" в землището на гр. Чипровци”, на стойност 301 857,44. За периода 04.11.2015г. до 17.11.2016 г. са усвоени 5 170,77 лв. - приет 1 - етап на биологична рекултивация.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Направление „Опазване чистотата на атмосферния въздух и вредни физични фактор

 Направлението постигна 99 %-но изпълнение на годишния график за контролни проверки на обектите, източници на замърсяване на атмосферния въздух. Направление „ОЧАВВФФ“ не е участвало единствено в планова комплексна проверка на една площадка за отпадъци поради обективни обстоятелства. Практическото изпълнение на заложения за 2016 г. план може да се смята за силна страна в контролната дейност на експертите в направлението.

 През годината беше регистрирана една нова инсталация, извършваща дейност с употреба на органични разтворители, съгласно изискванията на Наредба № 7 от 2003 г. за норми за допустими емиси на ЛОС в резултат на употребата на разтворители в определени инсталации. Представените от операторите на инсталации планове за управление на разтворителите, задължени по горепосочената наредба, са утвърдени без забележки.

 Осъществен е контрол чрез проверки на място на оператори на инсталации и оборудване, съдържащи озоноразрушаващи вещества и/или флуорсъдържащи парникови газове, за изпълнение на задълженията им по Наредбата за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) № 1005/2009 относно вещества, които нарушават озоновия слой и Регламент (ЕС) № 517/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за флуорсъдържащите парникови газове и за отмяна на Регламент(ЕО) №842/2006.

 Като основен акцент на контролната дейност през 2016 г. могат да се посочат проверките на бензиностанциите във връзка със съответствието им с изискванията за Етап II на улавянето на бензиновите пари по Наредба № 16 (ДВ, бр. 75/1999 г.) за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини.

 Като слабост в работата на направлението могат да се посочат продължаващите трудности при набиране на информация за пуснатите и продадени на пазара количества бои, лакове и авторепаратурни продукти, съдържащи летливи органични съединения.

Направление „Опазване на водите”

 Директни зауствания на непречистени отпадъчни води във водоприемниците, поради липсата на ПСОВ, както в крайдунавските градове Видин и Лом, така и в по-малките населени места като Берковица, Кула и Белоградчик.

 Необходимост от подобряване ефективността на работещи локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води на обекти, заустващи във воден обект с издадени разрешителни за заустване, на които са наложени санкции за замърсяване на воден обект по реда на чл. 69, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда.

 Добра съвместна работа с РЛ - Монтана към ИАОС – София, както по отношение изпълнение на мониторинга на отпадъчните води, формирани от обекти и заустващи в повърхностни водни обекти, включени в утвърдения със Заповед №РД-21/18.01.2016 г. на

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

МОСВ списък, така и във връзка с извършено пробонабиране по постъпили сигнали за замърсяване на водни обекти.

 Добра съвместна работа с представители на БДДР – Плевен във връзка с изпълнение на Заповед №РД-651/29.09.2015 г. на министъра на ОСВ, с която са утвърдени Указания за координация и комуникация между РИОСВ и БД за съвместни действия при извършване на проверка във връзка с регистрирани жалби и сигнали за замърсяване на воден обект и Заповед №РД-435/29.07.2016 г. на министъра на ОСВ за извършване на съвместни проверки от БД и РИОСВ на всички действащи ВЕЦ за спазване на условията, поставени в издадените разрешителни за водоземане и разпоредбите на екологичното законодателство.

 Във връзка с наложените текущи месечни имуществени санкции по реда на чл.69, ал. 1 от ЗООС се запазва тенденцията броят на наложените през годините нови текущи санкции да е относимо еднакъв, като през 2016 г. се наблюдава намаляване броя на наложените такива спрямо тези, наложени през 2015 г.. Това от своя страна се дължи на постоянният контрол, осъществяван от страна на РИОСВ – Монтана върху обектите, формиращи отпадъчни води и заустващи във водни обекти.

 През 2016 г. се наблюдава запазване доброто състояние на повърхностните водни обекти, приемници на отпадъчни води, формирани от дейността на обектите с издадени разрешителни за заустване, което се дължи на извършвания от страна на операторите регулярен контрол върху състоянието на пречиствателните съоръжения за отпадъчни води и тяхното поддържане в техническа и експлоатационна изправност и осигуряване непрекъснато на нормалната им експлоатация, с цел недопускане/преустановяване/намаляване превишаването на емисионните норми и ограничения.

 До минимум е сведено заустването на отпадъчни води в повърхностни водни обекти без издадено разрешително (под 2% от общото количество), което дава възможност за по-добър контрол и опазване качествата на водите.

Направление „Управление на отпадъците и опазване на почвите”

 Закрити са 26 броя селски нерегламентирани сметища в община Видин.

 Кметовете на общините Монтана и Берковица, общини с население по-голямо от 10 000 жители са стартирали процедура по отреждане и изграждане на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, изпълнение на задълженията регламентирани в чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.

 Община Монтана, община Берковица съвместно с община Вършец и община Лом са стартирали процедури по реализирането на проект: „Проектиране и изграждане на компостиращи инсталации за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, вкл. осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за разделно събиране на зелени и биоразградими отпадъци“.

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

- Кметовете на общините Видин и Лом, общини с население по-голямо от 10 000 жители имат действащи договори, с лица притежаващи документи по чл. 35 от ЗУО за плащадки ситуирани на територията на съответните населени места, в изпълнение на задълженията им регламентирани в чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО, за осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата.

- В експлоатация е сепариращата инсталация, в която постъпват смесените битови отпадъци, събрани от територията на област Монтана и община Криводол от област Враца, повишени са количествата на отделените рециклируеми фракции от пластмаса, хартия и стъкло. Сключени са договори с фирми притежаващи необходимите документи по ЗУО за предаване на отделените рециклируеми отпадъци.

- Общините Лом и Вълчедръм имат сключен договор с „Булекопак“ АД за осигуряване на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Събраните отпадъци от опаковки се сепарират на площадка в гр. Лом.

- Въведено е разделно събиране на отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в изпълнение на изискванията на чл. 33, ал. 2 от ЗУО в супермаркети, производствени и административни сгради.

- Актуална информация свързана с управление на отпадъците се публикува своевременно на интернет страницата на РИОСВ – Монтана.

Маркирани са следните проблеми в региона:

- На депата с преустановена експлоатация със Заповеди на директора на РИОСВ - Монтана, които не отговарят на нормативните изисквания не е извършена техническа и биологична рекултивация.

- В общините с население под 5 000 жители не е въведено разделно събиране на отпадъци от опаковки, поради отказ от страна на ООП /организации за оползотворяване на отпадъци/.

Направление „Биологично разнообразие, защитени територии и зони”

Труднодостъпност и/или невъзможност да се достигне до някои защитени територии, поради разрушени горски пътища и непроходимост при преминаване през горски масиви засегнати значително от абиотични фактори (ледовали, ледоломи, снеговали и снеголоми).

Затруднения при прилагане на санкции за нарушения, констатирани в границите на защитените зони по Натура 2000, предложени по Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна. Същите са породени от липсата на заповеди за обявяване, в които ясно да са разписани забранителните режими във всяка зона, поради което при жалби и сигнали трудно се доказват нарушенията в тях;

Затруднения, които експертите от направлението срещат при транспортирането на ранени екземпляри от защитени животински видове до Спасителния център за диви животни – гр. Стара Загора. Транспортирането на животните с автобусните превози не е законово регламентиран, както и липсват на средства за това;

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

 Затруднения по контролиране на режимите в заповедите за обявяване и плановете за управление на защитените територии и защитените зони, където собствеността е преобладаващо частна. Трудно се установява самоличността на собствениците или наследниците, което води до невъзможност да бъде осъществен контрол по прилагане на ПУ, на ПАМ или санкциониране в случай на констатиране на нарушение или увреждане на защитената територия, респ. защитена зона;

 Добър опит и познаване на екологичното законодателството: Закона за биологичното разнообразие, Закона за лечебните растения, Закона за защитените територии, Закона за генномодифицираните организми, Закона за защита на животните, Закона за горите и подзаконовите нормативни разпоредби към тях.

 Стриктно осъществяване на експертната дейност и компетентност по прилагане на превантивен, текущ и последващ контрол при изпълнение на задълженията, произтичащи от природозащитното законодателство – работи се на принципа на взаимозаменяемост при недопускане на пропуски в работата

 Сътрудничество между направлението и Дирекция “НСЗП”, ОПОС и ИАОС към МОСВ;

 В срок се изпълняват дадените предписания при извършения текущ контрол на проверените обекти – по ЗЗТ, ЗБР, ЗЛР и др.

Направление „ОВОС и екологична оценка”

 Ефективност, в резултат от доброто планиране и подобрената предварителна подготовка на експертите.

 Добра координация в работата на експертите в направлението при извършването на планираните проверки.

 Извършване на документални проверки, касаещи правно действие на издадени Решения по ОВОС (чл. 99, ал. 8 от ЗООС) и Решения за преценяване на необходимостта от ОВОС (чл. 97, ал. 3 от ЗООС), чрез изготвяне на писма до възложителите, което спестява времеви, кадрови и финансов ресурс.

 Изпълнението на част от поставените цели е затруднено поради фактът, че в отдел ЕО и ОВОС постъпват голям брой преписки, които следва да бъдат обработени в нормативно определените срокове;

 Голяма част от извънплановата контролна дейност не е свързана с провеждане на процедурите по реда на глава шеста от ЗООС

РЕГИОНАЛЕН ДОКЛАД ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРЕЗ 2016 г.

Въвеждането на данни в Публичния регистър на процедурите по ОВОС и ЕО за предходни години, както и отразяването на данните за текущите процедури в регламентираните срокове допълнително затруднява процеса на планиране и изпълнение на контролната дейност.

Направление „Опасни химични вещества и контрол на риска от големи аварии с опасни вещества”

Увеличен е броя на проверки на производители и вносители, извършили предварителна регистрация по Регламент 1907/2006 (Регламент REACH)

„Опасни химични вещества и контрол на риска от големи аварии с опасни вещества”

През последните десетилетия употребата на химични вещества и значението на химическата индустрия значително се увеличават в световен мащаб. Управлението на химикалите и предотвратяването на големи аварии с опасни вещества от фирмите на територията на област Монтана и област Видин се основава на принципите на:

- Намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда;
- Постигане на високо ниво на защита на човешкото здраве и околната среда;
- Засилване на конкурентноспособността на българската индустрия;
- Стремж към високо ниво на обществено доверие към държавната политика в тази област

През 2016 г. при извършения контрол по Регламент REACH не са констатирани неизпълнения на задълженията за регистрации на химични вещества в Европейската агенция по химикали;

Не е констатирано неспазване на задължението за извършване на нотификация по опасни химични вещества в Европейската агенция по химикали;

При извършения контрол, придружен с аналитични изпитвания не се констатира наличие на вещества (азооцветители и азобагрила), предмет на ограничаване по приложение XVII на REACH;

През 2016 г. не са констатирани аварии, водещи до замърсяване на компоненти на околната среда с опасни химични вещества;